




การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม



วิไลจิตร เสนาราช

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
พ.ศ. 2559
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม



วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้รับทุนอุดหนุนจากสถาบันวิจัยและพัฒนา
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ปีงบประมาณ พ.ศ. 2559

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

คณะกรรมการสอบได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของ นางสาววิไลจิตร์ เสนาราช แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... (รองศาสตราจารย์ ดร.ยุภาพร ยูภาศ)	ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ (ผู้แทนบัณฑิตวิทยาลัย)
..... (รองศาสตราจารย์ ดร.สุเทพ เมยไชสง)	กรรมการ (ผู้ทรงคุณวุฒิ)
..... (รองศาสตราจารย์ ดร.สัญญา เคนาภูมิ)	กรรมการ (อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก)
..... (รองศาสตราจารย์ ดร.พรปวีณ์ ศรีประเสริฐ)	กรรมการ (อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม)

มหาวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

..... (รองศาสตราจารย์ ดร.ยุภาพร ยูภาศ) คณบดีคณะรัฐศาสตร์รัฐประศาสนศาสตร์ (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สนิท ติเมืองซ้าย) คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
--	--

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

และประเมินผล 2) ประชาชนที่มีเพศ อายุ อาชีพ และหมู่บ้านแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นโดยรวม แตกต่างกัน (P - Value < .05) ส่วนระดับการศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นโดยรวม ไม่แตกต่างกัน 3) ข้อเสนอแนะ 1) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจควรมีการประชุมประชาคมเพื่อเสนอปัญหา และความต้องการเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น 2) ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมควรให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบ/ดำเนินงานด้านการก่อสร้าง 3) ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ในการจัดโครงการต่างๆ ควรจัดให้ผลประโยชน์ตกกับประชาชน 4) ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลควรมีการติดตามประเมินผลตามแผนพัฒนาทุก 3 เดือน



มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

TITLE : The People's Participation on the Local Development Making of Donklang
Sub - district Administrative Organization, Kosumphisai District,
Mahasarakham Province.

AUTHOR : Wilaijit Senarat **DEGREE :** M.P.A. (Public Administration)

ADVISORS : Assoc. Prof. Dr.Sanya Kenaphoom Major Advisor

Assoc. Prof. Dr.Pornpawee Sriprasert Co - advisor

RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY, 2016

ABSTRACT

This research aimed to study and to compare the people's participation on the local development making of Donklang Sub-district Administrative Organization classified by their gender, age, education and village. Including study the useful suggestions to develop the people participation. The sample was 316 people living in the area of Donklang Sub-district Administrative Organization, Kosumphisai District, Mahasarakham Province. The instrument was the five rating scale questionnaire. Statistics were frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test (Independent sample) and F-test (One Way ANOVA).

The research results were found as follows ; 1) The people's participation on the local development making of Donklang Sub-district Administrative Organization, Kosumphisai District, Mahasarakham Province as overall was at moderated level, ranking the mean from highest to lowest ; the decision, the performance, the advantage obtaining, the monitoring and the evaluation respectively 2) The the people's participation on the local development making of Donklang Sub-district Administrative Organization classified by their gender, age, and village were different by statistical significant at 0.05 levels, however, classified by their education was not different 3) The useful suggestions to develop the people participation were found that ; 3.1) there should be a community meeting to present the problem and the need to prepare local development plans, 3.2) the public should be able

participate on monitoring of construction operations, 3.3) all project should provide benefits to the people equally, 4) the development plan should be assessed every three months.



มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างสูงยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.สัตยา เคนาภูมิ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก รองศาสตราจารย์ ดร.พรปวีณ์ ศรีประเสริฐ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม รองศาสตราจารย์ ดร.ยุภาพร ยูภาส ประธานกรรมการสอบ และ รองศาสตราจารย์ ดร.สุเทพ เมฆไชสง กรรมการสอบ ที่ได้ให้คำแนะนำ แก้ไข ปรับปรุงตั้งแต่ ต้นจนเสร็จสมบูรณ์ จึงขอขอบคุณท่านอาจารย์เป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ นางสาวลัดดา รัตน์รองได้ รองปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลดอน กลาง เป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านเนื้อหา ดร.หงส์สา ดวงจันทร์โชติ รัฐชำนาญการพิเศษ โรงเรียนหินแห่ เสริมศิลป์ เป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านภาษา และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพศาล วรคำ ประธาน หลักสูตรวิจัยและประเมินผลในการวิจัย เป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านสถิติและการวัดผล ที่ได้ให้ความช่วยเหลือในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา และช่วยแนะนำแก้ไขแบบสอบถาม จนทำให้ วิทยานิพนธ์ครั้งนี้เป็นไปได้ด้วยความถูกต้อง เรียบร้อย

ขอขอบพระคุณท่านนายกองค์การบริหารส่วนตำบลดอนกลางที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการตอบแบบสอบถามตลอดทั้ง ผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่าน จนทำให้ วิทยานิพนธ์ครั้งนี้บรรลุวัตถุประสงค์

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ ครอบครัวที่ให้การช่วยเหลือสนับสนุนและเป็นกำลังใจ

RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

วิไลจิตร์ เสนาราช

สารบัญ

หัวเรื่อง	หน้า
บทคัดย่อ	ก
ABSTRACT	จ
กิตติกรรมประกาศ	ข
สารบัญ.....	ฅ
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญแผนภาพ	ต
สารบัญตารางภาคผนวก	ณ
บทที่ 1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	4
สมมติฐานการวิจัย	4
ขอบเขตการวิจัย	4
คำนิยามศัพท์เฉพาะ	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
แนวคิดการมีส่วนร่วม	9
แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ	16
แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น	26
แนวคิดเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น	37
บริบททั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนกลาง	50
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	64
กรอบแนวคิดการวิจัย	70

หัวข้อ	หน้า
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	72
ประชากรกลุ่มตัวอย่าง	72
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	74
การเก็บรวบรวมข้อมูล	77
การวิเคราะห์ข้อมูล	77
สถิติที่ใช้ในการวิจัย	78
บทที่ 4 ผลวิเคราะห์ข้อมูล	81
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	81
ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	81
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ	82
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายและข้อเสนอแนะ	124
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	124
สรุปผลการวิจัย	124
อภิปรายผล	127
ข้อเสนอแนะ	130
บรรณานุกรม	132
ภาคผนวก ก แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	137
ภาคผนวก ข ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	145
ภาคผนวก ค ค่าความสอดคล้อง IOC ของแบบสอบถาม	148
ภาคผนวก ง หนังสือขอความอนุเคราะห์	151
ประวัติผู้วิจัย	159

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แยกจำนวนประชากรและหมู่บ้านตามหมู่บ้าน	52
2	ประชากรแยกตามช่วงอายุ	52
3	อาชีพของประชากรในเขตพื้นที่	53
4	จำนวนครัวเรือนที่มีรายได้ต่ำกว่าเกณฑ์เปรียบเทียบ 30,000 บาท/คน/ปี	55
5	จำนวนหมู่บ้าน และจำนวนคนในครัวเรือนที่มีรายได้ต่ำกว่าเกณฑ์รายได้ เมื่อเปรียบเทียบ 30,000 บาท/ปี/คน	55
6	รายได้เฉลี่ยของประชาชนในพื้นที่	56
7	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	73
8	จำนวนและร้อยละของคุณลักษณะประชากรขององค์การบริหารส่วนตำบลคอน กลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม	82
9	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหาร ส่วนตำบลคอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม โดยรวม และรายด้าน	84
10	แสดงการทดสอบสมมติฐานของระดับความพึงพอใจด้วย t-test one sample ..	85
11	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วน ตำบลคอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ด้านการมีส่วนร่วมในการ ตัดสินใจ โดยรวม และรายด้าน	85
12	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วน ตำบลคอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ด้านการมีส่วนร่วมในการ ดำเนินกิจกรรม โดยรวม และรายด้าน	86
13	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหาร ส่วนตำบลคอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ด้านการมีส่วนร่วม ในผลประโยชน์ โดยรวม และรายด้าน	88

ตารางที่	หน้า
14	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล โดยรวม และรายด้าน 89
15	การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามเพศ 90
16	การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามอายุ 91
17	การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่โดยใช้วิธีของ LSD (Leas Significant Difference) ของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามอายุ โดยภาพรวม 92
18	การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่โดยใช้วิธีของ LSD (Leas Significant Difference) ของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จำแนกตามอายุ 92
19	การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่โดยใช้วิธีของ LSD (Leas Significant Difference) ของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม จำแนกตามอายุ 93

ตารางที่	หน้า
20 การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่โดยใช้วิธีของ LSD (Leas Significant Difference) ของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ จำแนกตามอายุ	94
21 การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่โดยใช้วิธีของ LSD (Leas Significant Difference) ของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตาม และประเมินผล จำแนกตามอายุ	94
22 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามระดับการศึกษา	95
23 การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่โดยใช้วิธีของ LSD (Leas Significant Difference) ของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวม	96
24 การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่โดยใช้วิธีของ LSD (Leas Significant Difference) ของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ด้านการมีส่วนร่วมการติดตามและประเมินผล จำแนกตามระดับการศึกษา	97
25 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคามจำแนกตามอาชีพ	98

ตารางที่	หน้า
26 การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่โดยใช้วิธีของ LSD (Leas Significant Difference) ของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามอาชีพ โดยภาพรวม	99
27 การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่โดยใช้วิธีของ LSD (Leas Significant Difference) ของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จำแนกตามอาชีพ	100
28 การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่โดยใช้วิธีของ LSD (Leas Significant Difference) ของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ด้านการมีส่วนร่วมการติดตามและประเมินผล จำแนกตามอาชีพ	101
29 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามหมู่บ้าน	102
30 การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่โดยใช้วิธีของ LSD (Leas Significant Difference) ของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามหมู่บ้าน โดยภาพรวม	103
31 การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่โดยใช้วิธีของ LSD (Leas Significant Difference) ของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จำแนกตามหมู่บ้าน	104

ตารางที่	หน้า
32 การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่โดยใช้วิธีของ LSD (Leas Significant Difference) ของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม จำแนกตามหมู่บ้าน	105
33 การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่โดยใช้วิธีของ LSD (Leas Significant Difference) ของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ จำแนกตามหมู่บ้าน	106
34 การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่โดยใช้วิธีของ LSD (Leas Significant Difference) ของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล จำแนกตามหมู่บ้าน	107
35 ผลสรุปโดยรวมการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม โดยจำแนกตามเพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และหมู่บ้าน ตามสมมติฐาน ที่ 1-5	108
36 จำนวน ของข้อเสนอแนะ	108

สารบัญแผนภาพ

ภาพที่		หน้า
1	โครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบล ตาม พรบ. สถาตำบล และ องค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2540	34
2	ความสัมพันธ์ระหว่างแผนพัฒนาระดับต่างๆ กับแผนพัฒนาท้องถิ่น	48
3	กรอบแนวคิดการวิจัย	71



มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

สารบัญตารางภาคผนวก

ตารางภาคผนวกที่	หน้า
1 ค่าอำนาจจำแนกรายชื่อและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	146
2 ค่าความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม	149



มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

รัฐธรรมนูญ ให้ความสำคัญกับการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกำหนดกรอบความเป็นอิสระในการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชน และความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบายการปกครอง การบริหาร การบริหารงานบุคคล การเงิน และการคลัง และมีอำนาจหน้าที่ของตนเอง โดยเฉพาะ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงมีบทบาท อำนาจหน้าที่ ในการให้บริการสาธารณะพื้นฐานแก่ประชาชน การพัฒนาคุณภาพชีวิต และการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมของท้องถิ่นด้วย และเป็นองค์กรที่เปิดให้ประชาคมท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการบริหาร และตรวจสอบการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2548 : 1)

การวางแผนถือเป็นกลไกสำคัญที่จะทำให้้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบรรลุจุดมุ่งหมาย โดยใช้ยุทธศาสตร์ที่เหมาะสม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำเป็นต้องวางแผนการใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาคม ทั้งในปัจจุบันและอนาคต มีการปฏิบัติงานตามแผนงาน โครงการที่กำหนดให้เกิดสัมฤทธิ์ผล มีการควบคุมติดตามวัดและประเมินผล โดยการบริหารจัดการตามแผน แผนงาน โครงการ จะต้องเป็นการบริหารจัดการที่ดี โปร่งใส และพร้อมให้มีการตรวจสอบทั้งโดยหน่วยงานของรัฐและประชาชน (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2548 : 3)

การพัฒนาท้องถิ่นจะเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากหรือน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน ประชาชนจะมีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมมากหรือน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และความรู้ ความสามารถ ความรับผิดชอบของประชาชน เมื่อเกิดการพัฒนาท้องถิ่นแบบประชาชนมีส่วนร่วมก็จะเกิดการบริหารงานแบบธรรมาภิบาล (Good Governance) ถ้าหากประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองสูง โครงการกิจกรรม การพัฒนาท้องถิ่น ก็จะตรงตามความต้องการของประชาชน ทำให้เกิดพลัง ทำให้เกิดความสำเร็จตามที่คาดหวังไว้ การพัฒนาท้องถิ่นก็จะเป็นไปอย่างรวดเร็ว นำความเจริญมาสู่ประเทศชาติ พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 หมวด 2 การกำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบ

การบริการสาธารณะ มาตรา 16 ให้เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจ และหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง และได้กำหนดให้มีการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ดังนี้ 1) การจัดทำ แผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง 2) การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพ ของประชาชน 3) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น (พระราชบัญญัติ กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 : 5)

จากระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำและประสานแผนพัฒนาขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 ได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ในการ พัฒนาท้องถิ่นและจัดทำแผนพัฒนาของตนเอง เพื่อเป็นกรอบในการกำหนดทิศทาง การพัฒนา และเพื่อมุ่งไปสู่สภาพการณ์ที่ต้องการในอนาคต โดยสามารถจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2548 : 9) โดยมี หน้าที่อันประกอบด้วย จัดทำแผนยุทธศาสตร์ และแผนพัฒนาสามปี เพื่อกำหนดทิศทางในการ พัฒนาท้องถิ่นให้สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของประชาชน ตลอดจนสอดคล้องกับ ทิศทางการพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พร้อมทั้งมีหน้าที่ในการ จัดทำแผนดำเนินงานเพื่อประสานการทำงานและลดความซ้ำซ้อนในการทำงาน (กรมส่งเสริม การปกครองท้องถิ่น. 2555)

การมีส่วนร่วมเป็นหัวใจของการพัฒนา เพราะการให้ประชาชนเข้ามาช่วยกันคิด และ สามารถที่จะกำหนดวัตถุประสงค์ที่ตนเองต้องการ โดยการส่งเสริม และเปิดโอกาสให้ ประชาคมหมู่บ้าน ตำบล เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน ทั้งนี้เพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนา ขององค์การบริหารส่วนตำบล ให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนได้ตรงกับ เป้าหมายขององค์การจากการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นของกองราชการส่วนตำบล (2540 : 13 - 14) พบว่าปัญหาของการจัดทำแผนพัฒนามีผลกระทบ โดยตรงถึงการบริหารงานขององค์การ บริหารส่วนตำบล ฉะนั้นการบริหารงานการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลที่ ไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร มาจากประเด็นปัญหาต่อไปนี้ คือ 1) ขาดวิสัยทัศน์ในการพัฒนา ตำบล กล่าวคือ องค์การบริหารส่วนตำบลไม่สามารถระบุเป้าหมายของการพัฒนาได้ หรือ สภาพที่พึงปรารถนาขององค์การบริหารส่วนตำบลในอนาคตคืออะไร 2) การจัดทำ แผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่มีการเน้นเฉพาะ โครงสร้างพื้นฐาน โดย ละเลยในส่วนของการพัฒนาด้านอื่น ๆ 3) แผนพัฒนายังไม่สอดคล้องกับความต้องการที่ แท้จริงของประชาชนในพื้นที่ และ 4) ขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผน

เนื่องจากกระบวนการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบลไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างแท้จริง และประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผน รวมถึงกฎระเบียบ และกระบวนการขั้นตอนของการจัดทำแผนซึ่งเป็นเรื่องสำคัญ

องค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ได้รับการจัดตั้งตามกฎหมายลักษณะปกครองท้องที่ เมื่อวันที่ 11 สิงหาคม พ.ศ. 2538 แยกจากตำบลวังยาว อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม และได้รับการยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง เมื่อวันที่ 14 สิงหาคม พ.ศ. 2538 และได้รับการแต่งตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง เมื่อวันที่ 11 สิงหาคม พ.ศ. 2542 มีเนื้อที่ทั้งหมด 55.93 ตารางกิโลเมตร มีจำนวนหมู่บ้านในเขตรับผิดชอบทั้งสิ้น 11 หมู่บ้าน 1,489 ครัวเรือน มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 6,047 คน การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ดังปรากฏจากรายงานการประชุมประชาคมหมู่บ้าน จำนวน 11 หมู่บ้าน (รายงานการประชุมประชาคมการจัดทำแผนพัฒนาสามปีองค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง 2558 : 5) และการจัดประชุมประชาคมระดับตำบล ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง พบว่าปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นหลายประการ ได้แก่ 1) ประชาชนให้ความสนใจเข้าร่วมในการกระบวนการมีส่วนร่วมน้อย 2) ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจระเบียบกฎหมาย และกระบวนการขั้นตอนของการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น 3) ประชาชนขาดการเข้าร่วมประชุมประชาคมในระดับหมู่บ้าน และระดับตำบล เพื่อการวางแผนงานโครงการพัฒนาตำบล เนื่องจากต้องออกไป ทำนา ทำไร่ ทำสวน ทำงานในตัวอำเภอ หรือต่างจังหวัด และไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง ในฐานะที่เป็นคนในท้องถิ่น ที่สามารถปกครองตนเอง โดยการเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดวิถีชีวิตของตนเองผ่านแผนพัฒนาท้องถิ่น

จากความเป็นมาที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม โดยผู้ที่ตอบคำถามได้ดีที่สุด คือผู้มีสิทธิ์เลือกตั้ง ซึ่งสอดคล้องกับประเด็นปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชน ภายใต้บริบทของตำบลคอนกลางมากที่สุด เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อเสนอแนะ ปรับปรุง แนวทางการพัฒนา ในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพ

ประสิทธิผลอย่างสูงสุด และให้ได้มาซึ่งแผนพัฒนาที่ตอบสนองความต้องการของประชาชน
ในท้องถิ่นอย่างแท้จริงต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ กำหนดวัตถุประสงค์ไว้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น
ขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง อำเภอ โกลสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น
ขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง อำเภอ โกลสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตาม
เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และหมู่บ้านที่อาศัยอยู่
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำ
แผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง อำเภอ โกลสุมพิสัย จังหวัด
มหาสารคาม

สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานของการวิจัยในครั้งนี้ มีดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหาร
ส่วนตำบลคอนกลาง อำเภอ โกลสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม อยู่ในระดับปานกลาง
2. ประชาชนที่มี เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และหมู่บ้านที่อาศัยอยู่ แตกต่าง
กัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง อำเภอ
โกลสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม แตกต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัยในครั้งนี้ มีดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาวิจัย ผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้กรอบแนวคิด การมีส่วนร่วมของ Cohen and
Uphoff (1980 : 213-218 ; อ้างถึงใน โกวิทย์ พวงงาม. 2553 : 55-56) มี 4 ด้าน คือ

- 1.1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
- 1.2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม

1.3 การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์

1.4 การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล

2. ขอบเขตด้านตัวแปร

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกเป็น ดังนี้

2.1.1 เพศ

2.1.2 อายุ

2.1.3 การศึกษา

2.1.4 อาชีพ

2.1.5 หมู่บ้านที่อาศัยอยู่

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น แบ่งออก 4 ด้าน ได้แก่

2.2.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

2.2.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม

2.2.3 ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์

2.2.4 ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล

3. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1 ประชากร คือ ประชาชนที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนหัวหน้าครัวเรือนที่มีอายุ 18 ปี ขึ้นไป ซึ่งเป็นผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 11 หมู่บ้าน จำนวน 1,489 คน (สำนักทะเบียนอำเภอโกสุมพิสัย. 2558 : 2)

3.2 กลุ่มตัวอย่างเชิงปริมาณ คือ ประชาชนที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนหัวหน้าครัวเรือนที่มีอายุ 18 ปี ขึ้นไป ซึ่งมีสิทธิ์เลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 316 คน ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรของ Taro Yamane. (1973 : 727)

3.3 กลุ่มตัวอย่างเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้กำหนดผู้ให้สัมภาษณ์ ได้แก่ ตัวแทนประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 11 หมู่บ้าน หมู่บ้านละ 2 คน รวมทั้งหมด 22 คน

4. ขอบเขตด้านพื้นที่

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลดอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 11 หมู่บ้าน ได้แก่

- | | |
|-----------------|------------|
| 4.1 บ้านดอนกลาง | หมู่ที่ 1 |
| 4.2 บ้านวังจาน | หมู่ที่ 2 |
| 4.3 บ้านโนนสูง | หมู่ที่ 3 |
| 4.4 บ้านทิพโสด | หมู่ที่ 4 |
| 4.5 บ้านโนนอุดม | หมู่ที่ 5 |
| 4.6 บ้านวังจาน | หมู่ที่ 6 |
| 4.7 บ้านวังแคน | หมู่ที่ 7 |
| 4.8 บ้านหินแห่ | หมู่ที่ 8 |
| 4.9 บ้านเหล่า | หมู่ที่ 9 |
| 4.10 บ้านทิพโสด | หมู่ที่ 10 |
| 4.11 บ้านวังแคน | หมู่ที่ 11 |

5. ขอบเขตด้านระยะเวลา

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาในช่วงระหว่าง เดือน ธันวาคม 2558 ถึง กุมภาพันธ์ 2559

นิยามศัพท์เฉพาะ

แผนพัฒนาท้องถิ่น หมายถึง แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา แผนพัฒนาสามปี และแผนปฏิบัติการ ขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนกลาง ซึ่งเป็นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของตำบล อันมีลักษณะเป็นแนวทางและการประสานงานโครงการ จัดทำขึ้นเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ตลอดจนแก้ไขปัญหาของประชาชนในท้องถิ่น

การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม หรือมีบทบาทในการสนับสนุนการบริหารงาน และดำเนินกิจกรรม โครงการของท้องถิ่นในการร่วมรับรู้ ร่วมคิดร่วม วางแผน ร่วมตัดสินใจดำเนินการ ร่วมติดตามตรวจสอบ กิจกรรมใดๆ ด้วยความสมัครใจ ในกิจกรรมนั้นๆ และเป็นกิจกรรมที่ประชาชนได้รับผลประโยชน์

การมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น หมายถึง การที่ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยการร่วมเสนอปัญหาความต้องการ และร่วมเสนอโครงการ/กิจกรรมเพื่อการพัฒนา ในรูปแบบของกระบวนการประชุม

ประชาคมที่มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นต่อแผนพัฒนาในภาพรวม ร่วมกำหนดทิศทางการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งประกอบด้วย

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ หมายถึง ประชาชนมีส่วนร่วมในการริเริ่มการตัดสินใจ ร่วมเสนอปัญหาความต้องการ ร่วมให้ข้อมูล ร่วมเสนอโครงการกิจกรรม ร่วมจัดลำดับความสำคัญของโครงการกิจกรรม ร่วมเสนอแผนงานโครงการ ร่วมตัดสินใจในการใช้ทรัพยากร ร่วมให้ความเห็นชอบในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม หมายถึง การที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการคัดเลือกคณะกรรมการ ร่วมปฏิบัติตามโครงการกิจกรรม ร่วมสนับสนุนแรงงาน ร่วมบริจาคทรัพย์สิน ร่วมในการรวมกลุ่มทำกิจกรรม ร่วมประสานงานดำเนินการ ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ของตำบลคอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ หมายถึง การที่ประชาชนมีส่วนร่วมรับความสะดวกในการแก้ไขปัญหาด้าน โครงสร้างพื้นฐาน ด้านสิ่งแวดล้อม ร่วมรับความช่วยเหลือในด้าน การศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม ด้านสาธารณสุข ด้านสวัสดิการ จากองค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล หมายถึง การที่ประชาชนเข้ามามีส่วนเป็นคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผน ร่วมประเมินผลปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่น ร่วมตรวจสอบประเมินผลการดำเนินงาน โครงการกิจกรรม ร่วมหาแนวทางแก้ไขปัญหาจากการติดตามประเมินผล ร่วมรับฟังผลการดำเนินงาน ร่วมในการตรวจสอบความโปร่งใส ขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

องค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติ สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2552 ในการศึกษาครั้งนี้หมายถึงองค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัยในครั้งนี้ มีดังนี้

ทำให้ทราบถึงระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม เพื่อเป็นแนวทางในการ

พัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น ทำให้ทราบถึงผลเชิงเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง มีเพศ อายุ การศึกษา และหมู่บ้านอาศัยอยู่ ทั้งนี้เพื่อนำข้อเสนอแนะไปส่งเสริมการมีส่วนร่วมตามกลุ่มเป้าหมายได้ถูกต้องต่อไป นำข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง ที่ได้ไปปรับปรุง การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นตามข้อบกพร่อง เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนในท้องถิ่นต่อไป



มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม
2. แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ
3. แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น
4. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น
5. การวางแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
6. บริบททั่วไปองค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
8. กรอบแนวคิดการวิจัย

แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

เพื่อที่จะได้ให้เป็นแนวทางในการพิจารณาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน ผู้ทำการศึกษาจึงขอเสนอ ทฤษฎีการมีส่วนร่วม ความหมายของการมีส่วนร่วม เสนอแนวคิดของการมีส่วนร่วม กล่าวถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วม รูปแบบการมีส่วนร่วม และขั้นตอนการมีส่วนร่วม ของนักวิชาการหลายท่านที่ได้ศึกษารวบรวมไว้ตามลำดับ ดังนี้

1. ความหมายของการมีส่วนร่วม

ได้มีผู้ให้ความหมายของ “การมีส่วนร่วม” (Participation) ไว้หลายท่าน ดังนี้
เสนห์ จามริก (2540 : 20 ; อ้างถึงใน โกวิทย์ พวงงาม. 2553 : 57) ให้ความหมายว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนหมายถึง การให้ประชาชนเป็นผู้คิดค้นปัญหา เป็นผู้นำทุกอย่างซึ่งไม่ใช่การกำหนดจากภายนอกแล้วให้ประชาชนเข้าร่วม ต้องเป็นเรื่องที่ประชาชนคิดเอง

อรทัย ก๊กผล (2552 : 17 - 19) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่าการที่องค์กรเปิดให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดกฎเกณฑ์ นโยบาย กระบวนการการบริหารและตัดสินใจขององค์กร เพื่อผลประโยชน์ของประชาชน โดยส่วนรวมอย่างแท้จริง

ทั้งนี้ ต้องอยู่บนพื้นฐานของการที่ประชาชนจะต้องมีอิสระในทางความคิด มีความรู้ ความสามารถในการกระทำ และมีความเต็มใจที่เข้าร่วมต่อกิจกรรม

ถวิลวดี บุรีกุล (2552 : 11 - 12) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นการกระจายโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง และการบริหารเกี่ยวกับการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ รวมทั้งการจัดสรรทรัพยากรของชุมชนและของชาติ ซึ่งจะส่งผลการกระทบต่อวิถีชีวิต และความเป็นอยู่ของประชาชน โดยการให้ข้อมูล แสดงความคิดเห็น ให้คำแนะนำปรึกษา ร่วมวางแผนและร่วมปฏิบัติ ตลอดจนการควบคุมโดยตรงจากประชาชน

คำรณ ภูหอมหวาน (2555 : 11) ให้ความหมายการมีส่วนร่วมว่าการที่บุคคล กระทำในเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือในประเด็นที่บุคคลนั้นสนใจ ไม่ว่าจะได้ปฏิบัติการเพื่อแสดงถึงความใจอย่างจริงจังหรือไม่ก็ตาม การมีส่วนร่วมของประชาชน ควรเริ่มตั้งแต่การมีส่วนร่วมในการกำหนดปัญหาของประชาชน การมีส่วนร่วมในการหาวิธีแก้ไขปัญหา การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม และการมีส่วนร่วมในการติดตามผล โดยกระบวนการมีส่วนร่วมมีการกระทำผ่านตัวกลาง คือผู้นำชุมชนซึ่งเป็นแกนนำในภาคประชาชนในการเป็นสื่อกลางที่ดี ที่จะส่งเสริมเชิญชวนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนมากขึ้น

สรุปการมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนด กฎเกณฑ์ นโยบาย กระบวนการการบริหารและตัดสินใจขององค์กร ร่วมกำหนดปัญหาของประชาชน มีส่วนร่วมในการหาวิธีแก้ไขปัญหา การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม และการมีส่วนร่วมในการติดตามผล เพื่อผลประโยชน์ของประชาชนเอง โดยกระบวนการมีส่วนร่วม กระทำผ่านตัวกลาง คือผู้นำชุมชนเป็นแกนนำในภาคประชาชนในการสื่อกลางที่ดี ทั้งนี้ ต้องอยู่บนพื้นฐานของการที่ประชาชนจะต้องมีอิสระในทางความคิดมีความรู้ ความสามารถในการกระทำ และมีความเต็มใจที่เข้าร่วมต่อกิจกรรม

2. กระบวนการมีส่วนร่วม

ได้มีผู้กล่าวถึง กระบวนการมีส่วนร่วมไว้หลายท่าน ดังนี้

จินตวีร์ เกษมสุข (2554 : 4) ได้กล่าวถึงกระบวนการมีส่วนร่วม ดังนี้

1. มีส่วนร่วมในการคิด ศึกษา และค้นคว้า หาปัญหาและสาเหตุ ของปัญหาตลอดจนความต้องการของชุมชน
2. มีส่วนร่วมในการวางแผนนโยบาย หรือแผนงาน โครงการ หรือกิจกรรม เพื่อลดและแก้ไขปัญหา

3. มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการจัดหรือปรับปรุงระบบการบริหาร ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและปฏิบัติงานให้บรรลุตามเป้าหมาย

4. มีส่วนร่วมในการควบคุม ติดตาม และประเมินผลการทำงาน การสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมจำเป็นต้องใช้วิธีการสื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ ที่เหมาะสมในการนำข่าวสารจากหน่วยงานภาครัฐบาลหรือเอกชน ไปสู่ ประชาชนผู้ เป็นเป้าหมาย สิ่งสำคัญในการกระตุ้นและสร้างแรงจูงใจให้ประชาชนหรือชุมชนได้รับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลที่ต้องการสื่อสารนั้น ต้องอาศัยกระบวนการมีส่วนร่วมของ ประชาชน เพราะถือว่าเป็นส่วนช่วยให้กระบวนการติดต่อสื่อสารสัมพันธ์หรือแลกเปลี่ยน ข่าวสารระหว่างสมาชิกในสังคมเป็นไปได้โดยสะดวกขึ้น กล่าวคือ ประชาชนมีส่วนร่วมใน กระบวนการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมพัฒนาชุมชน ให้มีความเข้มแข็งเพื่อเป็นพลังขับเคลื่อนสู่ การแก้ไขปัญหาของสังคมและประเทศชาติได้

Cohen and Uphoff (1980 : 213 - 218 ; อ้างถึงใน โกวิทช์ พวงงาม. 2553 : 55 - 56) ได้แบ่งความหมายการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ซึ่งประกอบด้วยการริเริ่มตัดสินใจ การ ดำเนินการตัดสินใจ กำหนดนโยบายจากความต้องการ และการตัดสินใจปฏิบัติการ อาจจะเป็น การตัดสินใจในช่วงระยะเวลาเริ่มแรก การตัดสินใจในช่วงของกิจกรรม หรือการตัดสินใจ ในช่วงดำเนินกิจกรรม

2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม ซึ่งอาจเป็นไปในรูปของการเข้า ร่วมโครงการ โดยให้การสนับสนุนด้านการบริหาร การประสานความร่วมมือ รวมทั้งการลงมือ ปฏิบัติการด้วยแรงงาน แรงเงิน และการสนับสนุนทรัพยากรอื่น ๆ

3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ เป็นการร่วมกันที่จะรับผิดชอบต่อผล ที่จะเกิดขึ้น หรือการมีส่วนร่วมต่อผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นในทุก ๆ ด้าน

4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล เป็นการร่วมกันควบคุม ตรวจสอบ ผลการดำเนินงานตลอดจนเข้าไปแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

สรุปการมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนด กฎเกณฑ์ นโยบาย กระบวนการการบริหารและตัดสินใจขององค์กร ร่วมกำหนดปัญหา ของประชาชน มีส่วนร่วมในการหาวิธีแก้ไขปัญหา การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม และ การมีส่วนร่วมในการติดตามผล เพื่อผลประโยชน์ของประชาชนเอง โดยกระบวนการมีส่วนร่วม กระทำผ่านตัวกลาง คือผู้นำชุมชนซึ่งเป็นแกนนำในภาคประชาชนในการเป็นสื่อกลางที่ดี

ทั้งนี้ ต้องอยู่บนพื้นฐานของการที่ประชาชนจะต้องมีอิสระในทางความคิด มีความรู้ ความสามารถในการกระทำ และมีความเต็มใจที่เข้าร่วมต่อกิจกรรม

3. ความสำคัญของการมีส่วนร่วม

ถวิลวดี บุรีกุล (2552 : 13) กล่าวว่าความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชน ช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับปัญหาและโครงการต่างๆ ของรัฐบาลเป็นไปด้วยความรอบคอบลด ความขัดแย้งในสังคม บังเกิดประโยชน์สูงสุดทั้งแก่ชุมชนและประเทศชาติ ทำให้คุณภาพของ การตัดสินใจดีขึ้น การมีส่วนร่วมของประชาชนทำให้ใช้ต้นทุนน้อยและลดความล่าช้าลง

อรทัย ก๊กผล (2552 : 12 - 15) กล่าวว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนมี ความสำคัญในการสร้างประชาธิปไตยอย่างยั่งยืนและส่งเสริมธรรมาภิบาล ตลอดจนการ บริหารงานหากการมีส่วนร่วมของประชาชนมากขึ้นเพียงใดก็จะช่วยให้มีการตรวจสอบการ ทำงานของผู้บริหาร และทำให้ผู้บริหารมีความรับผิดชอบต่อสังคมมากยิ่งขึ้น ทั้งยังเป็นการ ป้องกันนักการเมืองจากการกำหนดนโยบายที่ไม่เหมาะสมกับสังคมนั้นๆ นอกจากนี้การมีส่วน ร่วมของประชาชนยังเป็นการสร้างความมั่นใจว่าเสียงของประชาชนจะมีคนรับฟัง อีกทั้งความ ต้องการหรือความปรารถนาของประชาชนก็จะได้รับการตอบสนอง อย่างไรก็ตามไม่มีเทคนิคการ มีส่วนร่วมของประชาชนเทคนิคใดเทคนิคหนึ่งที่มีความเหมาะสมและสามารถใช้ได้ผลดีกับทุก สถานการณ์

สรุป ว่าความสำคัญของการมีส่วนร่วม ทำให้มีการตรวจสอบการบริหารงาน ผู้บริหารมีความรับผิดชอบต่อสังคมมากขึ้น ช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับปัญหาและโครงการ ต่างๆ ของรัฐบาลเป็นไปด้วยความรอบคอบลดความขัดแย้งในสังคม บังเกิดประโยชน์สูงสุดทั้ง แก่ชุมชนและประเทศชาติ

4. ขั้นตอนการมีส่วนร่วม

ถวิลวดี บุรีกุล (2550 : 2) ได้แบ่งระดับขั้นการมีส่วนร่วมของประชาชน จำนวน ประชาชนที่เข้ามามีส่วนร่วมในแต่ละระดับ จะเป็นปฏิภาคกับระดับของส่วนร่วม ดังนี้

1. ระดับการให้ข้อมูล เป็นระดับที่ต่ำที่สุดและเป็นวิธีการที่ง่ายที่สุดของการ ดำเนินการเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม เป็นการให้ข้อมูลกับประชาชนเพื่อประกอบการตัดสินใจ แต่ ไม่ได้มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นกลับมา

2. ระดับเปิดรับฟังความคิดเห็นของประชาชน มีการเริ่มรับข้อมูลสะท้อน กลับจากประชาชนเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามาแสดงความคิดเห็น จะเป็นการสำรวจความ คิดเห็น และบรรยายให้ความรู้

3. ระดับของการให้คำปรึกษา เป็นการเปิดฟังความคิดเห็นของประชาชน และการเจรจาอย่างเป็นทางการ เพื่อประเมินความก้าวหน้า และระบุประเด็นหรือข้อสงสัย
4. ระดับการวางแผนร่วมกัน จากระดับของการให้คำปรึกษาหารือ ซึ่งมีขอบเขตไปถึงการร่วมกันวางแผนการดำเนิน และการรับผิดชอบผลการดำเนินงานร่วมกัน
5. ระดับการร่วมปฏิบัติ เป็นระดับที่ผู้ดำเนินการกับประชาชนร่วมกันดำเนินโครงการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้
6. ระดับการร่วมติดตามตรวจสอบ ประเมินผล เป็นระดับที่ประชาชนเข้าร่วมน้อย แต่มีประโยชน์ต่อการดำเนินงานเป็นอย่างมาก
7. ระดับการควบคุมโดยประชาชน เพื่อแก้ไขปัญหาข้อขัดแย้งที่มีอยู่ทั้งหมด เช่น การลงประชามติ

ถวิลวดี บุรีกุล (2552 : 18 - 19) ได้แบ่งระดับขั้นของการมีส่วนร่วม คือ

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making)
2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ (Implementation)
3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Benefit)
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation)

อรทัย ก๊กผล (2552 : 38-39) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนแบ่งเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. ให้ข้อมูลข่าวสาร เพื่อให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนและเสริมสร้างความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับประเด็นปัญหาทางเลือกและทางแก้ไข
2. การปรึกษาหารือ เพื่อได้รับข้อมูลและความคิดเห็นจากประชาชนเกี่ยวกับปัญหาทางเลือกและแนวทางแก้ไข
3. เข้ามามีบทบาท เพื่อร่วมทำงานกับประชาชนเพื่อสร้างความมั่นใจกับประชาชนว่า ความคิดเห็นและความต้องการของประชาชนจะได้รับการพิจารณา
4. สร้างความร่วมมือ เพื่อเป็นหุ้นส่วนกับประชาชนในทุกขั้นตอนของการตัดสินใจ ตั้งแต่ระบุปัญหาพัฒนาทางเลือกและแนวทางแก้ไข
5. เสริมอำนาจประชาชน เพื่อให้ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจ

สรุปว่า ขั้นตอนการมีส่วนร่วม แบ่งออกได้หลายระดับมีดังนี้ 1) ระดับการให้ข้อมูลข่าว 2) สารระดับเปิดรับฟังความคิดเห็นของประชาชน 3) ระดับการร่วมในการกับผลประโยชน์ 4) ระดับการร่วมติดตามตรวจสอบ ประเมินผล และ 5) ระดับการควบคุมโดย

ประชาชน ระดับขั้นตอนการมีส่วนร่วมจะมากหรือน้อย แตกต่างกันไปตามบทบาทของแต่ละบุคคล

5. ประโยชน์ของการมีส่วนร่วม

อรรถัย กักผล (2552 : 26 - 28) กล่าวถึงประโยชน์จากการมีส่วนร่วมของประชาชนขึ้นอยู่กับความจริงใจและความจริงจังในการดำเนินการด้วย ประโยชน์ของการมีส่วนร่วมของประชาชน คือ

1. เพิ่มคุณภาพการตัดสินใจ ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลข่าวสารและความคิดเห็นต่างๆ จะช่วยให้ได้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจที่ครบถ้วน ยังช่วยให้เกิดทางเลือกใหม่ ทำให้การตัดสินใจรอบคอบและได้รับการยอมรับมากขึ้น โดยเฉพาะการตัดสินใจที่กระทบกับประชาชนโดยตรง
 2. ลดค่าใช้จ่ายและการสูญเสียเวลา การตัดสินใจได้รับการยอมรับ ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่ต้น รับทราบข้อมูลคำอธิบายต่างๆ เห็นประโยชน์ส่วนร่วมที่จะได้รับ จะช่วยลดความขัดแย้งระหว่างการนำไปปฏิบัติ
 3. การสร้างฉันทามติ กลไกการมีส่วนร่วมของประชาชนในทางหลักการ เชื่อว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนอาจช่วยป้องกันความขัดแย้งได้
 4. ร่วมมือในการนำไปปฏิบัติ การมีส่วนร่วมของประชาชนเมื่อประสบความสำเร็จ จะทำให้ประชาชนเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของและมีความกระตือรือร้นในการช่วยให้เกิดผลในทางปฏิบัติ
 5. ช่วยทำให้ผู้บริหารท้องถิ่นมีความใกล้ชิดกับประชาชน สร้างความสัมพันธ์ที่ดี และเกิดความตระหนักในการตอบสนองต่อความกังวลของประชาชน
 6. ช่วยพัฒนาความเชี่ยวชาญและความคิดสร้างสรรค์ของสาธารณชน การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นการให้การศึกษาแก่ประชาชน เพื่อเรียนรู้กระบวนการตัดสินใจและเป็นเวทีฝึกผู้นำชุมชน
 7. ช่วยทำให้ประชาชนสนใจประเด็นสาธารณะมากขึ้น การมีส่วนร่วมเป็นการเพิ่มทุนทางสังคม และช่วยเสริมสร้างให้ประชาชนเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นสอดคล้องกับการปกครองตามหลักประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม
- วันชัย วัฒนศัพท์, .ถวิวัตติ นุริกุล,เมธิศา พงษ์ศักดิ์ศรี.(2551 : 21 – 25) กล่าวถึงประโยชน์จากการมีส่วนร่วมของประชาชน ดังนี้

1. คุณภาพของการตัดสินใจดีขึ้น เนื่องจากกระบวนการปรึกษาหารือกับสาธารณชนจะช่วยสร้างความกระจ่างให้กับวัตถุประสงค์และความต้องการของโครงการหรือนโยบาย และบ่อยครั้งที่การมีส่วนร่วมของประชาชนนำมาสู่การพิจารณาทางเลือกใหม่ ๆ ที่น่าจะเป็นคำตอบที่มีประสิทธิผลที่สุดได้

2. ใช้ต้นทุนน้อยและลดความล่าช้าลง แม้ว่าการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมจะต้องใช้เวลาและมีค่าใช้จ่ายมากกว่าการตัดสินใจฝ่ายเดียว แต่การตัดสินใจฝ่ายเดียวที่ไม่คำนึงถึงความต้องการแท้จริงของประชาชนนั้น อาจนำมาซึ่งการโต้แย้งคัดค้านหรือการฟ้องร้องกัน อันทำให้ต้องเสียค่าใช้จ่ายสูงในระยะยาว เกิดความล่าช้า และความล้มเหลวของโครงการได้ในที่สุด

3. การสร้างฉันทามติ การมีส่วนร่วมของประชาชนจะสร้างข้อตกลงและข้อผูกพันอย่างมั่นคงในระยะยาวระหว่างกลุ่มที่มีความแตกต่างกัน ช่วยสร้างความเข้าใจระหว่างกลุ่มต่าง ๆ ลดข้อโต้แย้งทางการเมืองและช่วยให้เกิดความชอบธรรมต่อการตัดสินใจของรัฐบาล

4. การนำไปปฏิบัติง่ายขึ้น การเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจทำให้ประชาชนมีความรู้สึกของการเป็นเจ้าของการตัดสินใจนั้น และทันทีที่การตัดสินใจได้เกิดขึ้นพวกเขาก็อยากเห็นมันเกิดผลในทางปฏิบัติ และยังสามารถเข้ามาช่วยกันอย่างกระตือรือร้นอีกด้วย

5. การหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้าที่เลวร้ายที่สุด เพราะการเปิดโอกาสให้ฝ่ายต่าง ๆ เข้ามาแสดงความต้องการและข้อห่วงกังวลตั้งแต่เริ่มต้นโครงการ จะช่วยลดโอกาสของการโต้แย้งและการแบ่งฝ่าย ที่จะมาเป็นปัจจัยให้เกิดการเผชิญหน้าอย่างรุนแรงได้

6. การคงไว้ซึ่งความน่าเชื่อถือและความชอบธรรม เนื่องจากกระบวนการตัดสินใจที่โปร่งใสและเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม จะสร้างความน่าเชื่อถือต่อสาธารณชนและเกิดความชอบธรรมโดยเฉพาะเมื่อต้องมีการตัดสินใจในเรื่องที่มีการโต้แย้งกัน

7. การคาดการณ์ความห่วงกังวลและทัศนคติของสาธารณชน เพราะเมื่อเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องได้มาทำงานร่วมกับสาธารณชนในกระบวนการมีส่วนร่วม พวกเขาจะรับรู้ถึงความห่วงกังวล และมุมมองของสาธารณชนต่อการทำงานขององค์กร ซึ่งจะช่วยให้เจ้าหน้าที่สามารถคาดการณ์ปฏิกิริยาตอบสนองของสาธารณชนต่อกระบวนการและการตัดสินใจขององค์กรได้

8. การพัฒนาภาคประชาสังคม ประโยชน์อย่างหนึ่งของการมีส่วนร่วมของประชาชนคือ ทำให้ประชาชนมีความรู้ทั้งในส่วนของเนื้อหาโครงการและกระบวนการ

ตัดสินใจของรัฐ รวมทั้งเป็นการฝึกอบรมผู้นำ และทำให้ประชาชนได้เรียนรู้ทักษะการทำงานร่วมกันเพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพในอนาคต

สรุป ประโยชน์ของการมีส่วนร่วมของประชาชนขึ้นอยู่กับความจริงใจจริงจังในการเข้าร่วมดำเนินกิจกรรม ซึ่งประโยชน์ของการมีส่วนร่วม เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการตัดสินใจ ลดค่าใช้จ่ายและการสูญเสียเวลา การสร้างฉันทามติ การร่วมมือในการนำไปปฏิบัติ สร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้บริหารและประชาชน เสริมสร้างให้ประชาชนมีความกระตือรือร้นเข้ามามีส่วนร่วมการปกครองในพื้นที่ของประชาชนเองมากขึ้น

แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. (2546 : 15)พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ได้บัญญัติให้องค์กรรับผิดชอบในการจัดทำแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและกำหนดหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการให้บริการสาธารณะที่จำเป็นแก่ท้องถิ่น ตลอดจนรายได้ของท้องถิ่นที่เพิ่มขึ้น และพระราชบัญญัติ ระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ได้กำหนดรูปแบบการบริหารงานบุคคล ส่วนท้องถิ่นที่มีความเป็นอิสระมากขึ้น นอกจากกฎหมายทั้งสองฉบับแล้ว ยังมีกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น

พระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น

พระราชบัญญัติว่าด้วยการลงคะแนนเสียง เพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2542

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณา คดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. 2542

ทำให้เห็นได้ว่าการกำหนดด้วยกฎหมาย และกลไกทางกฎหมาย เพื่อให้การกระจายอำนาจ เป็นไปอย่างโปร่งใสและสามารถตรวจสอบจากประชาชนและองค์กรต่าง ๆ ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้

พจนต์ เอียวส่าอังก์ (2542 : 9) ได้กล่าวไว้ว่า การกระจายอำนาจ หมายถึง การที่ส่วนกลางได้มอบอำนาจบริหารงานในกิจการบางอย่างให้แก่องค์กรท้องถิ่นไปดำเนินการ ด้วยงบประมาณและบุคลากรที่เป็นของตนเอง แต่อยู่ภายใต้การกำกับของส่วนกลาง

โกวิท พวงงาม (2552 : 37) ได้ให้ความหมายการกระจายอำนาจว่า เป็นการโอน กิจการบริการสาธารณะบางเรื่องจากรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนกลางไปให้ชุมชนซึ่งตั้งอยู่ใน ท้องถิ่นต่าง ๆ ของประเทศหรือหน่วยงานบางหน่วยงานรับผิดชอบจัดทำอย่างเป็นอิสระจาก องค์กรปกครองส่วนกลาง

Elizabet Linda Yuliani. (2004 : 8 ; อ้างถึงใน ปธาน สุวรรณมงคล. 2554 : 5 - 6) ได้ รวบรวมความหมายของการกระจายอำนาจไว้ ดังนี้

1. หมายถึง การโอนย้ายอำนาจจากรัฐบาลกลางลงไปสู่ระดับต่างในแง่ของการเมือง – การบริหาร และพื้นที่
2. หมายถึง การกระจายอำนาจเป็นเครื่องมือในการเปิดให้ประชาชนมีส่วนร่วมและ การปกครองท้องถิ่น
3. หมายถึง การกระจายอำนาจครอบคลุมการโอนย้ายอำนาจการตัดสินใจสำคัญ จากรัฐบาลกลางไปยังภาค เทศบาล หรือการปกครองท้องถิ่น

สรุปว่าการกระจายอำนาจ หมายถึง เป็นหลักการอย่างหนึ่งของการจัดระเบียบการ ปกครองประเทศโดยมีหลักการสำคัญคือ เป็นการ โอนอำนาจการปกครองจากส่วนกลางไปให้ ประชาชนในท้องถิ่นดำเนินการเองโดยมีความอิสระในการปกครองตนเอง ภายใต้อำนาจแห่ง กฎหมายการกระจายอำนาจเป็นระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย เป็นการปกครอง ตนเองในรูปแบบของการปกครองท้องถิ่น มีความสำคัญในทางเศรษฐกิจและสังคม ในด้านการ พัฒนาชนบท โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนในท้องถิ่น

1. แนวทางการกระจายอำนาจ

ปธาน สุวรรณมงคล (2554 : 51-55) ได้ให้แนวทางการกระจายอำนาจไว้ 3 แนวทาง ดังนี้

- 1.1 การกระจายอำนาจตามบริบทของสภาพแวดล้อมทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคมของประเทศนั้น
- 1.2 การกำหนดเป็นนโยบายและผลักดันให้เกิดขึ้นตามนโยบาย
- 1.3 กำหนดให้มีแผนการกระจายอำนาจขึ้นสำหรับเป็นแนวทางให้มีการกระจาย อำนาจจากส่วนกลางลงไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และชุมชนท้องถิ่น

David Wilson and Chris Game (1998 : 19 - 20 ; อ้างถึงใน บุญอริ ยีหะ . 2555 : 7 - 8) ได้ แจกแจงให้ความเห็นว่า การกระจายอำนาจสามารถดำเนินการได้ในหลายแนวทาง ดังนี้

1. การกระจายอำนาจด้านการบริหารหรือการมอบอำนาจ
2. การกระจายอำนาจด้านหน้าที่
3. การกระจายอำนาจด้านการเมืองหรือการถ่ายโอนอำนาจ

สำหรับแนวทางและมาตรการการกระจายอำนาจนั้นมีหลากหลายแนวทางซึ่งทั้งเหมือนและต่างกัน โดยสามารถรวบรวมได้ ดังนี้ (กรมการปกครอง. 2542 : 11)

1. ต้องมีการพิจารณาเบื้องต้นก่อนการกระจายอำนาจ อันได้แก่

- 1.1 ทำความเข้าใจพื้นฐานของการกระจายอำนาจ การกระจายอำนาจเป็นรูปแบบการบริหารอย่างหนึ่งและเป็นองค์ประกอบสำคัญของสังคมประชาธิปไตยสาระสำคัญของรูปแบบการบริหารดังกล่าวอยู่ที่การเปิดโอกาสให้ท้องถิ่นได้ใช้อำนาจในการจัดการดูแลท้องถิ่น ของตนเอง

- 1.2 พิจารณาวัตถุประสงค์ของการกระจายอำนาจ

- 1.2.1 ประสิทธิภาพของหน่วยราชการในการจัดการและให้บริการแก่ประชาชน
- 1.2.2 ประสิทธิภาพของการทำงาน
- 1.2.3 ช่วยพัฒนาบรรยากาศการทำงานข้าราชการ และ พนักงานให้มีความกระตือรือร้น มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

- 1.3 พิจารณาหลักการกระจายอำนาจการปกครอง

- 1.3.1 การกระจายอำนาจหรือไม่กระจายอำนาจขึ้นอยู่กับนโยบายของรัฐหรือรัฐบาลและรัฐบาลต้องคำนึงถึงความรับผิดชอบในทางการเมืองการบริหารด้วย
- 1.3.2 การกระจายอำนาจทางการปกครอง ต้องคำนึงถึงความเป็นไปได้โดยพิจารณาพื้นฐานหรือสภาพเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของพื้นที่บริเวณที่จะได้รับการกระจายอำนาจ ทั้งยังมีผลกระทบต่อขีดความสามารถในการปกครองการกระจายอำนาจ ต้องคำนึงถึงสภาพชุมชนที่ควรกระจายอำนาจให้ได้ในรูปแบบใด เช่น กระจายอำนาจทั้งในทางการเมืองและอำนาจการบริหาร หรือจะให้ได้ใช้เพียงการกระจายอำนาจทางการบริหาร

- 1.3.3 การกระจายอำนาจทางการปกครองต้องพิจารณาให้สอดคล้องกับสภาพของเมือง (Urban) หรือสภาพของชนบท (Rural area) เพราะการกำหนดโครงสร้างรูปแบบตลอดจนอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบจะต้องสอดคล้องและสัมพันธ์กับสภาพชุมชนนั้น ๆ

- 1.4 พิจารณาความสามารถและความพร้อมของประชาคมและท้องถิ่นควบคู่กันไปกับการกระจายอำนาจ

1.4.1 ความพร้อมในด้านการเงินการคลังท้องถิ่น การกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นใดได้มีสิทธิที่จะปกครองตนเอง ต้องคำนึงถึงความสามารถทางการเงินการคลังของท้องถิ่น

1.4.2 ความพร้อมของประชาชนในด้านการเมือง ต้องพิจารณาความรู้ทางการเมืองเบื้องต้น หรือการปกครองของประชาชน หากประชาชนมีความพร้อมหรือความสามารถทางการเมืองอยู่ในเกณฑ์ต่ำ จะก่อให้เกิดผลเสียแก่กิจการการปกครองตนเองของประชาชนในท้องถิ่นอย่างมหาศาล เช่น เมื่อเลือกตั้งแล้วประชาชนมีการแบ่งแยก เป็นก๊ก เป็นเหล่า ขาดความสามัคคีจะทำให้ขาดพลังอำนาจของประชาชนในการร่วมทำกิจกรรมของท้องถิ่น

1.4.3 ความพร้อมหรือความสามารถของประชาชนในการบริหารกิจการในประชาคมในท้องถิ่นขาดคุณสมบัติที่จะเป็นผู้บริหารกิจการท้องถิ่นด้วยตนเอง จึงทำให้ต้องอาศัยข้าราชการของรัฐบาลทำหน้าที่แทน หรือภารกิจหน้าที่ของท้องถิ่นอาจผูกขาดการบริหารโดยกลุ่มคนที่มีอำนาจหรืออิทธิพลในท้องถิ่น โดยที่ประชาชนทั่วไปไม่มีโอกาสมีส่วนร่วมหรือรับรู้การกระทำซึ่งโดยหลักแล้วจะต้องเปิดเผยแก่สาธารณะโดยทั่วไป

2. ต้องมีการปรับเปลี่ยนต่าง ๆ อันได้แก่

2.1 ปรับโครงสร้างกลไกอำนาจรัฐและการกระจายอำนาจ ซึ่งมีใช่เป็นการลดหรือลบล้างอำนาจรัฐ

2.1.1 การปรับโครงสร้างใหญ่ของกลไกอำนาจรัฐระดับกระทรวง และ กรม ด้วยการทบทวนทางการบริหาร

2.1.2 การปรับโครงสร้างใหญ่โดยปรับจากกลไกอำนาจของรัฐจะนำไปสู่การปรับโครงสร้างทางการบริหาร

2.1.3 การกำหนดการกระจายอำนาจ และ การจัดการแบบเครือข่าย เป็นมาตรการสำคัญ ในการปฏิบัติงานของโครงสร้างใหม่ ซึ่งจะมีการจัดกลุ่มเล็กที่สอดคล้องกัน และ ประสานสัมพันธ์ ไม่เฉพาะระหว่างกันเองแต่กับภาคเอกชนและภาคประชาคมด้วย

2.2 ปรับลักษณะการบริหารงานสาธารณะ ความเข้าใจเรื่องการกระจายอำนาจยังสับสนระหว่างกลุ่มผู้มีอำนาจทางการเมืองการปกครอง มีความเข้าใจว่าการรวมอำนาจและการกระจายอำนาจเป็นสิ่งที่อยู่ตรงข้ามกัน เข้าใจว่าการกระจายอำนาจ หมายถึง การต้องสูญเสียอำนาจ จากการกระจายอำนาจจากกลุ่มที่เคยมีมาแต่เดิม ขณะที่กลุ่มประชาคมทั่วไปคิดว่าการกระจายอำนาจ คือ การที่รัฐต้องกระจายอำนาจที่รัฐมีอยู่ทุกรูปแบบลงไปให้ประชาชนใน

ท้องถิ่นดำเนินการอย่างอิสระเพื่อสนองความต้องการของประชาชน และ แก้ไขปัญหาในพื้นที่ด้วยตนเอง การกระจายอำนาจเป็นเพียงเครื่องมือ (Mean) ของรัฐในการบริหารงานให้บรรลุพันธกิจที่กำหนดไปสู่เป้าหมาย (Goal) ที่วางไว้ กระจายอำนาจมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพประสิทธิผลในการบริหารงานของรัฐ โดยการเปิดให้ส่วนที่อยู่รอบนอกศูนย์กลางอำนาจทางการเมืองการบริหารให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานของรัฐ แต่การกระจายอำนาจไม่นำไปสู่วัตถุประสงค์ที่ต้องการหากไม่คำนึงถึงสภาพความเป็นจริงทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคมของประเทศนั้น อันมีเงื่อนไขสำคัญที่มีความแตกต่างกันไป ดังนั้นในการเปลี่ยนแปลงแนวคิด และ รูปแบบการใช้อำนาจดังกล่าวไปสู่การปฏิบัติ จำเป็นต้องกำหนดบทบาทสายสัมพันธ์ของแต่ละส่วนที่ร่วมในการใช้อำนาจให้มีความชัดเจน

2.3 ปรับมาตรการของการกระจายอำนาจทางการเมืองในชุมชนปกครองตนเองในรูปของหน่วยการปกครองท้องถิ่น

2.3.1 กำหนดเขตแดนและจำนวนประชากรเพราะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่จัดทำบริการสาธารณะทั่วไป เป็นกิจการที่ต้องให้ความใกล้ชิดในการควบคุมดูแลหากพื้นที่ใหญ่เกินไปหรือมีประชากรมาก การจัดการบริการย่อมไม่ทั่วถึง

2.3.2 กำหนดกิจการให้ดำเนินการ

1) กิจการที่มอบให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ เป็นกิจการเกี่ยวกับชีวิตประจำวันของประชาชน อันเป็นผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นโดยตรง ซึ่งต้องการควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิดจึงสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประชาชนในท้องถิ่นที่มีลักษณะแตกต่างจากท้องถิ่นอื่น ๆ เช่น การกำจัดขยะมูลฝอย การรักษาพยาบาล การก่อสร้าง การจราจร กิจการสาธารณะโดยหลักการกระจายอำนาจการบริหารแล้วเป็นการมอบการกระจายอำนาจให้อย่างเด็ดขาด

2) กิจการที่ไม่อาจมอบให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเรียก “กิจการของชาติ”

3) กิจการที่อาจมอบให้เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นช่วยดำเนินการให้โดยกฎหมาย กำหนดให้กระทำในฐานะเป็นเจ้าพนักงานท้องถิ่นเพื่อรวมอำนาจการบังคับบัญชาไว้ที่ส่วนกลาง

4) กิจการที่เป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของส่วนกลางเป็นกิจการที่ไม่อาจมอบให้เจ้าหน้าที่หรือองค์กรใดกระทำ เพราะเป็นเรื่องที่มีผลกระทบต่อเอกภาพและอธิปไตยของชาติ เช่น การทหาร กิจการต่างประเทศ

2.3.3 ให้ความเป็นอิสระ (Autonomy) ความเป็นอิสระภายใต้เงื่อนไขอันเป็นลักษณะเฉพาะที่มีความสัมพันธ์กัน 4 ประการ คือ

1) การมีบุคลากรของตนเอง หมายถึง สภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่นที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชนในท้องถิ่น และ เจ้าหน้าที่ประจำมาจากการบรรจุแต่งตั้งโดยอาศัยอำนาจบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเอง

2) การมีรายได้เป็นของตนเอง มีงบประมาณของตนเอง โดยรัฐบาลให้อำนาจองค์การในการจัดหารายได้ด้วยวิธีการต่าง ๆ คือ รายได้ทางตรง (รายได้จากรายได้ตามที่กฎหมายกำหนด) รายได้ทางอ้อม (จากลักษณะต่าง ๆ มาจัดทำบริการสาธารณะ) เงินอุดหนุนจากรัฐบาล (รายได้ทางตรง) อยู่ในดุลพินิจของรัฐบาลหรือส่วนกลางที่จะให้เงินอุดหนุนหรือช่วยเหลือ

3) การมีฐานะเป็นนิติบุคคล การกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น “นิติบุคคล” เป็นเทคนิคทางกฎหมายทำให้องค์กรนั้นมีความสามารถถือสิทธิแยกต่างหากจากส่วนกลางเป็นการประกันความเป็นอิสระขององค์กรนั้นอีกทางหนึ่งการเป็นนิติบุคคลที่มีวัตถุประสงค์ในการดำเนินกิจการต่าง ๆ เพื่อสาธารณประโยชน์

4) การควบคุมกำกับโดยส่วนกลาง เป็นการควบคุมการกระทำขององค์กรหนึ่งโดยอีกองค์กรหนึ่ง อันเป็นการควบคุมตามตัวบทกฎหมาย ทำให้อำนาจองค์กรควบคุมกำกับไม่มีอำนาจวินิจฉัยความเหมาะสมของการกระทำขององค์กรภายใต้การควบคุมกำกับ แต่มีอำนาจวินิจฉัยความชอบด้วยกฎหมายของการกระทำเท่านั้น

2.4 ปรับเป้าหมายและกรอบความคิดใหม่จะต้องเอาชุมชน ท้องถิ่น เป็นตัวตั้ง เน้นการยอมรับสิทธิของชุมชนตามศักยภาพที่แท้จริงทางเศรษฐกิจ สังคม และ ความประสงค์ของชุมชนที่จะบริหารกิจการบางอย่าง เช่น การจัดสรรการใช้การดูแลรักษาและใช้ประโยชน์จากป่าชุมชนหรือการระงับข้อพิพาทกันเองตามประเพณีและวิถีชีวิตที่เขาปฏิบัติกันมา ดังนั้นสาระการวิเคราะห์จะเปลี่ยนใหม่ ดังนี้

2.4.1 “ชุมชนท้องถิ่น” เป็นตัวตั้งมิใช่รัฐบาลส่วนกลางสืบสัมพันธ์ภาพรัฐกับชุมชนท้องถิ่นเป็นสัมพันธ์ที่แตกต่างกัน “ยอมรับ” ซึ่งกันและกันมิใช่รัฐเป็นผู้ให้ชุมชนและประชาคมเป็นผู้รับ

2.4.2 การยอมรับซึ่งกันและกันมิใช่เรื่องทางการเมืองและกฎหมาย แต่เป็นการแสวงหาศักยภาพและวิถีชีวิตตลอดจนประเพณีที่ชุมชนมีมาตั้งแต่เดิมทั้งทาง เศรษฐกิจ

สังคม กฎหมายที่รัฐจะออกมารับรองศักยภาพและวิถีชีวิตชุมชนจะเป็นเพียงเครื่องมือทำให้การยอมรับชัดขึ้นเท่านั้น

2.4.3 ให้ความสำคัญกับการบริหารที่แตกต่างกันระหว่าง “ชุมชนเมือง” ซึ่งอาจบริหารในโครงสร้างอำนาจรัฐแบบองค์กรท้องถิ่นของตะวันตก เพราะมีพื้นฐานทางเศรษฐกิจที่ดีกว่ากับการบริหาร “ชุมชนท้องถิ่น” ในชนบทซึ่งจะนำรูปแบบเทศบาลและสุขาภิบาลไปใช้ไม่ได้ เพราะไม่ตรงกับความต้องการของชุมชน

2.4.4 พิจารณาเครื่องมือที่จะใช้ในการกระจายอำนาจ วัฒนธรรมเป็นเครื่องมือสำคัญของการกระจายอำนาจไปสู่ชุมชนท้องถิ่น สังคมไทยมีการรวมศูนย์อำนาจทั้งทางการเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ และ วัฒนธรรม ทำให้เกิดการตั้งเครือข่ายในสังคม ปิดทางออกอันหลากหลายแตกต่างกันไปในแต่ละกลุ่มแต่ละท้องถิ่น ทุกชุมชนท้องถิ่นมีวัฒนธรรมเป็นศักดิ์ศรีของตนเอง ส่งเสริมวัฒนธรรมของชุมชนท้องถิ่น ชุมชนและท้องถิ่นก็จะมีศักดิ์ศรี การกระจายอำนาจไปสู่ชุมชน และความเข้มแข็งของชุมชนจะช่วยแก้ไขปัญหาดังกล่าวต่าง ๆ อย่างเป็นบูรณาการ เช่น ปัญหาการแย่งชิงทรัพยากรในชนบท การทำลายสิ่งแวดล้อม โสเภณี โรคนเอชไอวี ยาเสพติด เป็นต้น

สรุป แนวทางการกระจายอำนาจได้ว่า จะต้องทำความเข้าใจพื้นฐานการกระจายอำนาจ พิจารณาวัตถุประสงค์ หลักการ ความสามารถความพร้อมของประชาชนในการกระจายอำนาจ ต้องมีการปรับเปลี่ยน โครงสร้างอำนาจและการกระจายอำนาจ ปรับลักษณะการบริหารงานสาธารณะ ปรับมาตรการของการกระจายอำนาจทางการเมือง ปรับเป้าหมายและกรอบความคิดจะต้องเอาชุมชนเป็นหลัก และพิจารณาเครื่องมือที่จะใช้ในการกระจายอำนาจ เพื่อเป็นแนวทางในการกระจายอำนาจที่จะทำให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชน

3. ลักษณะการกระจายอำนาจ

พจนต์ เอี่ยมสำอางค์ (2542 : 9 – 10) การกระจายอำนาจมีลักษณะ ดังนี้

1. เป็นองค์การนิติบุคคล
2. องค์การมีอิสระในการปฏิบัติหน้าที่
3. ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง

ปธาน สุวรรณมงคล (2554 :8 - 10) ได้แบ่งลักษณะการกระจายอำนาจดังนี้

1. การกระจายอำนาจทางการเมือง (Political Decentralization) เป็นการที่รัฐส่วนกลางได้ถ่ายโอนอำนาจหน้าที่มาสู่ท้องถิ่นเพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีอิสระในการ “ปกครองตนเอง”

2. การกระจายอำนาจทางการบริหาร (Administrative Decentralization) เป็นการที่รัฐในส่วนกลางหรือหน่วยงานของรัฐส่วนกลางได้มอบอำนาจที่มีอยู่ให้หน่วยงานของตนเองที่ปฏิบัติงานอยู่ในพื้นที่หรือภูมิภาค

3. การกระจายอำนาจทางการเงิน (Financial Decentralization) การกระจายอำนาจทางการเงินนับเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการปกครองตนเองของท้องถิ่นตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น

4. การกระจายอำนาจทางสังคม (Social Decentralization) การที่รัฐได้เพิ่มอำนาจให้แก่ชุมชนได้ดูแลชุมชนของตนเอง

5. การกระจายอำนาจทางเศรษฐกิจหรือการตลาด (Economic or Market Decentralization) เป็นการที่รัฐได้กระจายภารกิจด้านเศรษฐกิจทางด้านสาธารณูปโภค สาธารณูปการ

สรุป ว่าลักษณะการกระจายอำนาจ มีลักษณะการกระจายดังนี้ กระจายอำนาจทางการเมือง การบริหาร ทางสังคม และทางเศรษฐกิจหรือการตลาด องค์กรจะต้องเป็นนิติบุคคล มีอิสระในการปฏิบัติงาน ประชาชนต้องมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง เพื่อประโยชน์ของประชาชนเอง

4. รูปแบบการกระจายอำนาจ

สมคิด เลิศไพฑูรย์ (2550 : 29 - 30) ได้แบ่งการปกครองตามหลักการกระจายอำนาจทำได้ 2 ลักษณะ คือ

1. การกระจายอำนาจทางพื้นที่ หรือเรียกว่า การกระจายอำนาจทางเขตแดน คือ การที่รัฐมอบอำนาจในการจัดทำบริการสาธารณะให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2. การกระจายอำนาจทางบริการ หรืออาจเรียกว่า การกระจายอำนาจทางเทคนิค คือการที่รัฐมอบอำนาจในการจัดทำบริการสาธารณะในบางเรื่องบางอย่างให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

โกวิท พวงงาม (2552 : 37) ได้แบ่งรูปแบบการกระจายอำนาจไว้ 2 รูปแบบ ดังนี้

1. การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น หรือการกระจายอำนาจตามอาณาเขต เป็นการมอบอำนาจให้ท้องถิ่นจัดทำกิจการหรือบริการสาธารณะบางเรื่องภายในเขตของแต่ละท้องถิ่น และท้องถิ่นมีอิสระในการปกครองตนเองพอสมควร

2. การกระจายอำนาจตามบริการ หรือการกระจายอำนาจทางเทคนิค เป็นการโอนกิจการสาธารณะบางกิจการจากรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนกลาง ไปให้หน่วยงานบาง

หน่วยงานรับผิดชอบจัดทำแยกต่างหากและอย่างเป็นอิสระ โดยปกติแล้วจะเป็นกิจการซึ่งการจัดทำต้องอาศัยความรู้ความชำนาญทางเทคโนโลยีแขนงใดแขนงหนึ่งเป็นพิเศษ

ประธาน สวรรณมงคล (2554 :10 - 11) ได้กล่าวถึงการกระจายอำนาจในเชิงของรูปแบบการกระจายอำนาจซึ่งแบ่งออก ดังนี้

1. การมอบหมายอำนาจ เป็นการที่ผู้มีอำนาจระดับสูงของหน่วยงานได้มอบหมายอำนาจเฉพาะอย่างที่มีอยู่ให้แก่ผู้รับผิดชอบในส่วนกลางไปให้หน่วยงานย่อยของรัฐในพื้นที่

2. การแบ่งอำนาจ เป็นการแบ่งอำนาจและความรับผิดชอบจากระดับหนึ่งของรัฐบาลกลางไปยังอีกระดับหนึ่งซึ่งเป็นหน่วยงานระดับพื้นที่ เช่น จังหวัด อำเภอ เป็นต้น เพื่อให้ดำเนินการตามนโยบาย

3. การถ่ายโอนอำนาจ เป็นรูปแบบของการกระจายอำนาจทางการเมือง เพราะเป็นการถ่ายโอนอำนาจหน้าที่ การตัดสินใจ ภาระรับผิดชอบ ทรัพยากร และการจัดหารายได้ให้แก่ประชาชนในระดับท้องถิ่น

สรุป ว่ารูปแบบการกระจายอำนาจ มีดังนี้ การมอบหมายอำนาจ การแบ่งอำนาจ และการถ่ายโอนอำนาจ ซึ่งมีการแบ่งการปกครองของการกระจายอำนาจตามอาณาเขตพื้นที่ และการกระจายอำนาจตามการให้บริการสาธารณะแก่ประชาชน

5. ข้อดีของการกระจายอำนาจ

พจนต์ เอี่ยมสำอางค์ (2542 : 10 - 11) กล่าวว่าไว้ว่าการกระจายอำนาจมีข้อดี ดังนี้

1. การกระจายอำนาจสามารถสนองความต้องการของท้องถิ่นได้ดีขึ้น เป็นการบริการสาธารณะบางอย่างที่เกี่ยวกับประโยชน์ส่วนได้ส่วนเสียเฉพาะท้องถิ่น ถ้าได้มอบให้ผู้บริหารงานของท้องถิ่น ซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ การที่มิมีการจัดทำย่อมจะได้ผลตรงตามความต้องการของท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น เพราะรู้ปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นได้ดี

2. การกระจายอำนาจเป็นการแบ่งเบาภาระของส่วนกลาง การบริหารราชการส่วนกลางมีภาระกิจมากอยู่แล้ว ถ้าได้ตัดกิจการเฉพาะท้องถิ่นบางอย่างออกไป ราชการบริหารส่วนกลางก็จะมืองานล้นมือ และทำได้ไม่ทั่วถึงทุกท้องถิ่นพร้อมกัน ฉะนั้นเมื่อมีการกระจายอำนาจการปกครองให้แก่องค์กรไปดำเนินการ จึงเป็นการช่วยแบ่งเบาภาระของราชการบริหารส่วนกลาง และส่วนกลางก็สามารถทำกิจการใหญ่ ๆ ที่เกี่ยวกับส่วนรวมได้มากยิ่งขึ้น

3. การกระจายอำนาจเป็นการกระตุ้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง เมื่อมีการกระจายอำนาจการปกครองให้ท้องถิ่น ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนได้ส่วนเสีย กิจการนั้น โดยตรง ได้ร่วมปรึกษาหารือกันในการดำเนินงาน ซึ่งจะทำให้ประชาชนได้รู้จัก รับผิดชอบร่วมกัน คิดถึงประโยชน์ส่วนรวมของท้องถิ่นมากกว่าประโยชน์ส่วนบุคคล เป็นการ กระตุ้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย

สมคิด เลิศไพฑูรย์ (2550 : 30 - 31) ได้กล่าวถึงข้อดีของการกระจายอำนาจ ดังนี้

1. ทำให้มีการสนองความต้องการเฉพาะท้องถิ่นดีขึ้น บริการสาธารณะบางอย่าง ที่ไม่เกี่ยวกับส่วนได้ส่วนเสียของประเทศเป็นส่วนรวม
2. เป็นการแบ่งเบาภาระของราชการบริการส่วนกลางในกิจการอันเกี่ยวกับท้องถิ่น
3. เลือกตั้งเจ้าหน้าที่จากราษฎรในท้องถิ่นเองทำให้ผู้ได้รับเลือกตั้งมีความสนใจ ในการปกครองท้องถิ่นและได้เรียนรู้วิธีการปกครองดีขึ้น

สรุป ข้อดีของการกระจายอำนาจได้ว่า สามารถตอบสนองความต้องการของ ประชาชน ได้ดีขึ้น เป็นการแบ่งภาระจากส่วนกลาง กระตุ้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมใน การปกครอง ซึ่งจะทำให้ประชาชนร่วมรับผิดชอบร่วมกัน คิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่า ประโยชน์ส่วนบุคคล และประชาชนเรียนรู้การปกครองได้ดีขึ้น

6. ข้อเสียของการกระจายอำนาจ

พยนต์ เอี่ยมสำอางค์ (2542 : 11 - 12) ได้กล่าวว่าการกระจายอำนาจมีข้อเสีย ดังนี้

1. การกระจายอำนาจอาจเป็นภัยต่อเอกภาพทางการเมืองและความมั่นคง ของประเทศ การกระจายอำนาจการปกครองให้ท้องถิ่นมากเกินไป อาจเป็นการทำลายเอกภาพ ในการปกครองและความมั่นคงของรัฐได้
2. การกระจายอำนาจทำให้ประชาชนในท้องถิ่นมีประโยชน์ของท้องถิ่นสำคัญ ว่าส่วนรวม การกระจายอำนาจการปกครองให้แก่ท้องถิ่นทำให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีส่วน ร่วมในการปกครองท้องถิ่นมากขึ้น ประชาชนเหล่านั้นก็มุ่งที่จะทำประโยชน์แก่ท้องถิ่นของตน ฝ่ายเดียว จนกระทั่งลืมนึกถึงประโยชน์ส่วนรวมของประเทศ อาจทำให้ประเทศเสียหายได้
3. การกระจายอำนาจ เจ้าหน้าที่ที่ได้รับการเลือกตั้งอาจใช้อำนาจหน้าที่โดยไม่ เหมาะสม อาจถือพรรคถือพวก อาจใช้อำนาจหน้าที่บังคับกดขี่พรรคหรือพวกฝ่ายตรงข้ามไป ในทางที่ไม่เหมาะสม อาจทำให้เกิดความไม่สงบและเดือนร้อนแก่ประชาชนยิ่งกว่าการ ปกครองโดยส่วนกลาง

4. การกระจายอำนาจทำให้เกิดความสิ้นเปลือง การกระจายอำนาจต้องมีการแยกงบประมาณเป็นส่วน ๆ ทั้งต้องมีเจ้าหน้าที่และเครื่องมือใช้ต่างๆเป็นของตนเอง ซึ่งไม่อาจหมุนเวียนสลับเปลี่ยนโยกย้ายไปใช้ในท้องถิ่นต่างๆ ได้ เป็นการจ่ายงบประมาณโดยไม่ประหยัด

สมคิด เลิศไพฑูรย์ (2550 : 31 - 32) ได้กล่าวถึงข้อเสียของการกระจายอำนาจ ดังนี้

1. ถ้าการกระจายอำนาจมากเกินไปอาจเป็นอันตรายต่อเอกภาพในการปกครองประเทศ
2. ทำให้ราษฎรในท้องถิ่นเห็นประโยชน์ของท้องถิ่นของตนสำคัญกว่าประโยชน์ส่วนรวมของประเทศ
3. เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นอาจใช้อำนาจหน้าที่โดยไม่สมควรได้
4. การจัดระเบียบการปกครองตามหลักการกระจายอำนาจย่อมสิ้นเปลืองมากกว่าการจัดระเบียบการปกครองตามหลักการรวมอำนาจ

สรุป ว่าข้อเสียของการกระจายอำนาจ อาจเป็นภัยต่อเอกภาพการปกครอง ประชาชนเห็นประโยชน์ในท้องถิ่นของตนเองมากกว่าประโยชน์ของส่วนร่วมระดับประเทศ เจ้าหน้าที่อาจใช้อำนาจที่ไม่เหมาะสม ทำให้เกิดการสิ้นเปลืองงบประมาณด้านต่างๆ มากกว่าการปกครองแบบรวมอำนาจ

แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น

1. แนวคิดการปกครองท้องถิ่น

M.A. Muttalib and Mohd. Akbar Ali Khan (อ้างถึงใน บุญอริ ยีหมะ. 2555 : 13 - 24) ได้เสนอแนวคิดว่าด้วยการปกครองท้องถิ่น ดังนี้

1. มิติทางสังคม (Social Dimension) คือ การปกครองท้องถิ่นเป็นการรวมกลุ่มของประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่ง ซึ่งมีความรู้สึกเป็นหนึ่งเดียวกันภายใต้สภาพสังคมและเศรษฐกิจเฉพาะที่แตกต่างจากพื้นที่อื่น ๆ
2. มิติทางเศรษฐกิจ (Economic Dimension) คือ การปกครองท้องถิ่นจะช่วยนำไปสู่การกระจายอำนาจในทางเศรษฐกิจ ลดการแทรกแซงของส่วนกลางในการวางแผนและพัฒนา แต่ในขณะเดียวกัน ความก้าวหน้าในทางเศรษฐกิจของแต่ละท้องถิ่นย่อมนำมาสู่ความเข้มแข็งของเศรษฐกิจชาติโดยปริยาย

3. มิติทางภูมิศาสตร์ (Geographic Dimension) คือ การปกครองท้องถิ่นมาจากแนวความคิดที่ว่า ประชาชนในพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งย่อมมีจิตสำนึก มีความคิด ความรู้สึกที่แตกต่างจากประชาชนในพื้นที่อื่นๆ ในประเทศเดียวกัน และย่อมมองเห็นถึงประโยชน์ที่ตนจะได้รับแตกต่างจากชุมชน หรือสังคมที่อยู่ติดกับตนและพื้นที่อื่นๆ

4. มิติทางกฎหมาย (Legal Dimension) คือ การปกครองส่วนท้องถิ่นนับเป็นหน่วยงานของรัฐที่ทำหน้าที่เป็นตัวแทนผลประโยชน์สาธารณะชนในพื้นที่ ทำหน้าที่เป็นส่วนหนึ่งในด้านอำนาจอธิปไตยของรัฐ มีอิสระในการดำเนินงานในระดับหนึ่ง

5. มิติทางการเมือง (Political Dimension) มิตินี้มีความสำคัญที่สุดสำหรับแนวคิดของการปกครองท้องถิ่น เพราะการปกครองท้องถิ่นมีหน่วยงานต่างๆ ทำหน้าที่แบ่งเบาภาระของภาครัฐในส่วนกลาง จากการส่งมอบอำนาจหรือกระจายอำนาจแก่ท้องถิ่นในรูปแบบต่างๆ และยังเป็นส่วนประกอบที่สำคัญของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย เพราะถือว่าสังคมใดก็ตามไม่ถือว่าเป็นประชาธิปไตยโดยแท้จริงหากปราศจากการปกครองท้องถิ่น

6. มิติทางการบริหาร (Administrative Dimension) คือ การบริหารองค์กรที่มีส่วนผสมร่วมกันของการเมือง การบริหาร และเทคโนโลยี

สรุปว่า แนวความคิดการปกครองท้องถิ่นเป็นการแบ่งการปกครองหลายทาง คือ ทางสังคม ทางเศรษฐกิจ ทางภูมิศาสตร์ ทางกฎหมาย ทางการเมือง และทางการบริหาร ซึ่งเป็นการปกครองท้องถิ่นที่มีการปกครองหลายรูปแบบแตกต่างกันไปเพื่อให้เกิดความเหมาะสมในแต่ละท้องถิ่น

2. ความหมายการปกครองท้องถิ่น

การปกครองท้องถิ่นเป็นผลจากการกระจายอำนาจการปกครองบางส่วนให้ท้องถิ่นปกครองตนเอง เพื่อประโยชน์ของท้องถิ่นเอง ซึ่งมีผู้ได้อภิบายและให้คำจำกัดความไว้มากมายจะต่างกันบ้างก็ในรายละเอียดปลีกย่อย แต่ส่วนใหญ่มีหลักการที่สำคัญคล้ายคลึงกัน ดังนี้

อุทัย หิรัญโต (2523 : 2 - 3 ; อ้างถึงใน พจนันต์ เอี่ยมสำอางค์. 2542 : 17) ได้ให้ความหมาย การปกครองท้องถิ่นว่า หมายถึง การปกครองท้องถิ่นในรูปแบบที่รัฐกระจายอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นหนึ่ง มีอำนาจในการปกครองตนเอง โดยตนเอง และเพื่อตนเอง การปกครองท้องถิ่นเรียกว่า Local Self Government มีหน่วยการปกครองขึ้นรูปหนึ่ง ซึ่งตั้งขึ้นโดยกฎหมายของรัฐ มีฐานะเป็นส่วนหนึ่งของรัฐ มีอำนาจหน้าที่ตามมีกำหนดไว้ในกฎหมาย การจัดการปกครองและบริหารในประเทศต่างๆ จะมีรูปแบบแตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆ ทางสังคม และระบบการปกครองประเทศพจนันต์

เอี่ยมสำอางค์ (2542 : 17 - 18) ได้กล่าวว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองที่รัฐบาลได้กระจายอำนาจการปกครองให้ประชาชนในท้องถิ่น ได้มีสิทธิดำเนินการปกครองตนเองและมีองค์การปกครองท้องถิ่นที่มีอำนาจอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ตามสมควร
โกวิท พวงงาม (2552 : 77) ได้สรุปสาระสำคัญของหลักการปกครองท้องถิ่น ดังนี้

1. รูปแบบหน่วยการปกครองท้องถิ่น ตามความแตกต่างของความเจริญประชากรหรือขนาดพื้นที่
2. ต้องมีอำนาจอิสระ(Autonomy) ในการปฏิบัติหน้าที่ตามความเหมาะสม
3. หน่วยการปกครองท้องถิ่นต้องมีสิทธิตามกฎหมาย ที่จะดำเนินการปกครองตนเองโดยสิทธินี้ แบ่งออกเป็น 2 ประการคือ
 - 3.1 สิทธิที่จะตรากฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 - 3.2 สิทธิในการกำหนดงบประมาณ เพื่อบริหารกิจการตามอำนาจหน้าที่ที่มีอยู่
4. เมืองครที่จำเป็นในการบริหารและปกครองตนเอง คือ เมืองครฝ่ายบริหารและองค์กรฝ่ายนิติบัญญัติ
5. ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่น
William A. Robson (1953 : 574 ; อ้างถึงใน พงศ์สันห์ ศรีสมทรัพย์. 2546 :6) ได้ให้ความหมายของการปกครองท้องถิ่นไว้ว่า หมายถึงหน่วยการปกครองซึ่งรัฐได้จัดตั้งขึ้นและให้อำนาจในการปกครองตนเอง มีสิทธิตามกฎหมาย และต้องเมืองครที่จำเป็นในการปกครองเพื่อปฏิบัติหน้าที่ให้สมความมุ่งหมายของท้องถิ่นนั้น

Daniel Wit (1967 : 101 - 103 ; อ้างถึงใน โกวิท พวงงาม. 2552 : 28) นิยามว่าการปกครองท้องถิ่นหมายถึง การปกครองที่รัฐบาลกลางให้อำนาจหรือกระจายอำนาจไปให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่น ได้มีอำนาจในการปกครองท้องถิ่นร่วมกันทั้งหมด หรือเป็นบางส่วนในการบริหารท้องถิ่น ตามหลักการที่ว่าถ้าอำนาจการปกครองมาจากประชาชนในท้องถิ่นแล้วรัฐบาลของท้องถิ่นก็ย่อมเป็นรัฐบาลของประชาชนโดยประชาชนและเพื่อประชาชน ดังนั้น การบริหารการปกครองท้องถิ่นจึงจำเป็นต้องเมืองครของตนเองอันเกิดจากการกระจายอำนาจของรัฐบาลกลาง โดยให้องค์กรอันมิได้เป็นส่วนหนึ่งของรัฐบาลกลาง มีอำนาจในการตัดสินใจและบริหารงานภายในท้องถิ่นในเขตอำนาจของตน

สรุป ว่าการปกครองท้องถิ่น หมายถึง การกระจายอำนาจจากส่วนกลางสู่ท้องถิ่นมีอำนาจในการปกครองตนเอง มีอิสระในการบริหารงาน และต้องมียุทธศาสตร์ที่จำเป็นในการปกครองเพื่อปฏิบัติหน้าที่ให้สมความมุ่งหมายของท้องถิ่นนั้น

3. ความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่น

โกวิท พวงงาม (2550 : 7) ได้สรุปความสำคัญของการปกครองท้องถิ่น ดังนี้

1. การปกครองท้องถิ่นคือรากฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตย (Basic Democracy) เพราะการปกครองท้องถิ่นจะเป็นสถาบันฝึกสอนการเมืองการปกครองให้แก่ประชาชน ทำให้เกิดความคุ้นเคยในสิทธิและหน้าที่ของพลเมือง อันจะนำไปสู่ความเลื่อมใสศรัทธาในระบอบประชาธิปไตย
 2. การปกครองท้องถิ่นเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาล
 3. การปกครองท้องถิ่นทำให้ประชาชนในท้องถิ่นรู้จักการปกครองตนเอง (Self Government) เพราะเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองซึ่งทำให้ประชาชนเกิดจิตสำนึกในความสำคัญของตนเองต่อท้องถิ่น ประชาชนจะมีส่วนรับรู้ถึงอุปสรรค ปัญหา และช่วยป้องกันแก้ไขปัญหาของท้องถิ่นของตนเองการปกครองท้องถิ่นสามารถสนองความต้องการของท้องถิ่นตรงเป้าหมาย และมีประสิทธิภาพ
 4. การปกครองท้องถิ่นเป็นแหล่งสร้างผู้นำทางการเมือง และการบริหารของประเทศในอนาคต
 5. การปกครองท้องถิ่นสอดคล้องกับแนวความคิดในการพัฒนาชนบท
- พึงตนเองจะเห็นได้ว่าการปกครองท้องถิ่นเป็นรากฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตย เนื่องจากเป็นสถาบันที่ทำหน้าที่ในการฝึกฝน ให้การศึกษาเกี่ยวกับการเมืองให้แก่ประชาชน โดยให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง เกิดสำนึกและความสำคัญคุ้นเคยกับการใช้สิทธิทางการเมืองหน้าที่พลเมือง อันจะนำไปสู่ความศรัทธาและความเลื่อมใสในระบบประชาธิปไตย ดังนั้น องค์การที่เป็นตัวแทนของประชาชนนั้น ๆ หรือที่เรียกว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงสามารถจะตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นได้ตรงเป้าหมายรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพที่สุด และนอกจากนั้นในความสัมพันธ์ของรัฐบาล นอกจากรัฐบาลกลางได้มอบหมาย ถ่ายโอนภารกิจหลายประการให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสิ่งที่เห็นได้ชัดคือ การเปลี่ยนแปลงบทบาทของราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้ปฏิบัติกลับกลายเป็นผู้ทำหน้าที่ในการส่งเสริม สนับสนุน และให้ความช่วยเหลือทางด้านวิชาการเทคนิคให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สำนักประชาสัมพันธ์สำนักงาน สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2555 : 16 - 17) ได้กล่าวถึงการปกครองส่วนท้องถิ่นและเพื่อเป็นการดำเนินการให้สอดคล้องกับแนวคิดของการกระจายอำนาจ (centralization) ตามระบอบประชาธิปไตย ดังนั้นจึงให้ความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ดังนี้

1. การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นรากฐานของการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย เพราะถือว่าเป็นการให้ประชาชนรู้จักการเข้ามามี ส่วนร่วมทางการเมือง รู้จักใช้สิทธิ และหน้าที่ในการเป็นพลเมือง เพื่อนำไปสู่การเมืองในระบอบประชาธิปไตยที่สมบูรณ์

2. การปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นหรือชุมชนได้ ตรงเป้าหมายและมีประสิทธิภาพ เนื่องจากประชาชนในท้องถิ่นย่อมที่จะรู้ปัญหาได้ ดีกว่าคนนอกพื้นที่ ส่งผลให้การแก้ปัญหาเป็นไปโดยประสิทธิภาพ

3. การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาล เพราะแต่เดิมรัฐบาลดำเนินกิจการเกี่ยวกับการปกครองหรือการบริ การสาธารณะเอง เมื่อมอบอำนาจบางส่วนให้กับองค์กรอื่นแล้วภาระของรัฐบาลจึงลดลงแต่ทั้งนี้ภายใต้ การกำกับดูแลของรัฐบาลด้วย

4. การปกครองส่วนท้องถิ่นจะเป็นแหล่งสร้างผู้นำทางการเมือง เนื่องจากการปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นกำหนดให้มีการเลือกตั้งคณะบุคคลเข้ามาบริหารงานในท้องถิ่นนั้น ดังนั้นจึงเป็นการส่งเสริม ให้บุคคลเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินงานทางการเมืองการปกครองเพื่อสร้างนักการเมืองสู่การบริหารประเทศในอนาคต

5. การปกครองส่วนท้องถิ่นจะทำให้ประชาชนรู้จักการปกครองตนเอง เมื่อประชาชนในท้องถิ่นเข้ามามี ส่วนร่วมทางการเมืองแล้ว จะทำให้คนในท้องถิ่นนั้นตระหนักถึงคุณค่าและเกิดจิตสำนึกที่ดี ในการรักษาผลประโยชน์ของชุมชนนอกจากนั้นคนในชุมชนยังสามารถเข้ามาแก้ไขปัญหาเพราะรู้จักปัญหาได้ดีกว่าเข้าร่วมตรวจสอบเป็นการถ่วงดุลอำนาจ

ชวลิต สละ (2556 : 14 - 15) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการปกครองท้องถิ่นไว้ ดังนี้ คือ

1. การปกครองท้องถิ่นเป็นการฝึกให้ประชาชนเรียนรู้ ฝึกฝน ให้ประชาชนมีความรู้ ประสบการณ์ทางการปกครองแบบประชาธิปไตยโดยการปฏิบัติ

2. การปกครองท้องถิ่นช่วยส่งเสริมให้มีความร่วมมือกันและการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น เพื่อกระทำกิจกรรมสาธารณะเพื่อประโยชน์ของชุมชนในท้องถิ่นนั้น ๆ

3. การปกครองท้องถิ่นเป็นการตอบสนองความต้องการโดยรวมของประชาชนในแต่ละท้องถิ่นซึ่งมีความแตกต่างกัน ถ้าประชาชนรอรับการตอบสนองจากรัฐบาลกลางก็อาจไม่ได้รับตรงตามความต้องการและมีความล่าช้า ผู้บริหารงานการปกครองท้องถิ่นอยู่ใกล้ชิดย่อมจะสามารถตอบสนองได้เหมาะสมกว่า

4. การพัฒนาท้องถิ่นจะเจริญก้าวหน้าอย่างมั่นคง จะเป็นผลมาจากความร่วมมือการสนับสนุน และการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สรุปว่า ความสำคัญการปกครองท้องถิ่น เป็นรากฐานของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย เป็นการแบ่งเบาภาระจากส่วนกลาง ทำให้ประชาชนรู้จักปกครองตนเอง เป็นแหล่งสร้างผู้นำทางการเมือง การบริหาร และการเปลี่ยนแปลงบทบาทของราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้ปฏิบัติกลับกลายเป็นผู้ทำหน้าที่ในการส่งเสริม สนับสนุน และให้ความช่วยด้านวิชาการเทคนิคให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

4. รูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่น

พงศ์สันท์ ศรีสมทรัพย์ (2540 : 22 - 24) ได้กล่าวถึงรูปแบบของการปกครองท้องถิ่น โดยดูจากรูปแบบของการบริหารอำนาจกำหนดรูปแบบการปกครองท้องถิ่นที่สำคัญ ดังนี้

1. รูปแบบคณะกรรมการ (Commissioner Form) ประชาชนในชุมชนเลือกตั้งตัวแทนขึ้นมาเป็นกรรมการเมือง คณะกรรมการเมืองทำหน้าที่ทั้งด้านนิติบัญญัติ และด้านการบริหาร มีหน้าที่กำหนดนโยบาย กำหนดระเบียบข้อบังคับและนำเอานโยบายไปปฏิบัติ โดยเลือกกรรมการผู้หนึ่งทำหน้าที่ประธานคณะกรรมการหรือนายกเทศมนตรี โดยให้ประธานทำหน้าที่หัวหน้าทั้งฝ่ายบริหารและนิติบัญญัติ รูปแบบคณะกรรมการในชุมชนขนาดเล็ก ประชาชนเลือกตั้งตัวแทน 5-7 คน ขึ้นมาทำหน้าที่กำหนดนโยบาย และบริหารชุมชน ในชุมชนเมืองขนาดใหญ่ตัวแทนที่เลือกขึ้นมาจำนวนมากน้อยเป็นไปตามสัดส่วนของประชากร ประธานสภาทำหน้าที่นายกเทศมนตรี และสภาเป็นผู้แต่งตั้งคณะเทศมนตรีทำหน้าที่รับผิดชอบดูแลบริหารกิจการของเมือง

2. รูปแบบสภา - เทศมนตรี เลือกตั้งทางอ้อม (Weak Mayor – Council) เป็นรูปแบบหนึ่งของระบบเทศบาล โดยที่ประชาชนในชุมชนเลือกตั้งตัวแทนเข้ามาเป็นสมาชิกเทศบาล สภาเทศบาลเลือกตั้งตัวแทนจำนวนหนึ่งขึ้นเป็นนายกเทศมนตรี และเทศมนตรีทำหน้าที่บริหารงานของเทศบาล โดยรับผิดชอบต่อสภา ส่วน คณะเทศมนตรีรับผิดชอบการนำนโยบาย

ไปปฏิบัติ และกำกับดูแลการบริหารงานของเทศบาล ทั้งนี้ต้องรับฟังความคิดเห็น และปฏิบัติตามมติของสภา

3. รูปแบบสภา – เทศมนตรี เลือกตั้งโดยตรง (Strong Mayor – Council) เป็นอีกรูปแบบหนึ่งของระบบเทศบาล ประชาชนในชุมชนเลือกนายกเทศมนตรีขึ้นเป็นผู้ทำหน้าที่ผู้บริหารเทศบาลโดยตรง และเลือกสมาชิกสภาเทศบาลอีกจำนวนหนึ่งเข้าไปทำหน้าที่นิติบัญญัติและคอยตรวจสอบดูแลการบริหารงานของฝ่ายบริหาร นายกเทศมนตรีสามารถแต่งตั้งทีมงานของตนขึ้นเป็นคณะเทศมนตรี รูปแบบนี้ฝ่ายบริหารและฝ่ายสภาแยกกันเด็ดขาด ต่างฝ่ายต่างได้รับเลือกตั้งมาจากประชาชนโดยตรง ฝ่ายบริหารจึงมีอำนาจมาก สามารถริเริ่มนโยบายสำคัญต่างๆและมีอำนาจยับยั้งกฎหมายที่ผ่าน โดยสภาเทศบาลได้

4. รูปแบบผู้จัดการเมือง (City – Manager) รูปแบบนี้ประชาชนเลือกสมาชิกสภาเทศบาล สภาเลือกนายกเทศมนตรีขึ้นทำหน้าที่ประธานสภาเทศบาล และเป็นประมุขของเมือง ในการบริหารงานท้องถิ่นจะใช้วิธีจ้างนักบริหารมืออาชีพ โดยความเห็นชอบของสภาเข้ามาทำหน้าที่ดูแล และบริหารเมืองให้เป็นไปตามนโยบายของสภา สภายังมีอำนาจบริหารให้ผู้จัดการเมืองตามขอบเขตและเงื่อนไขที่สภากำหนด

พจนต์ เอี่ยมสำอางค์ (2542 : 48) การปกครองท้องถิ่นเป็นการปกครองที่รัฐกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการภายในขอบเขตกิจกรรมที่รัฐมอบหมายให้กระทำได้ ซึ่งแต่ละท้องถิ่นก็มีอำนาจหน้าที่งบประมาณ บุคลากรแตกต่างกันไปตามแต่ละรูปแบบของการปกครองท้องถิ่นซึ่งปัจจุบันมีอยู่ 5 รูปแบบ คือ

1. องค์การบริหารส่วนจังหวัด
2. เทศบาล
3. องค์การบริหารส่วนตำบล
4. กรุงเทพมหานคร
5. เมืองพัทยา

สมคิด เลิศไพฑูรย์ (2550 : 289 - 290) ได้แบ่งประเภทของการปกครองท้องถิ่นออกเป็น 2 รูปแบบ คือ รูปแบบทั่วไปที่ใช้แก่ท้องถิ่นทั่วประเทศ และรูปแบบพิเศษที่ใช้เฉพาะท้องถิ่นบางแห่ง ซึ่ง 2 รูปแบบนี้ได้ถูกบัญญัติไว้ในมาตรา 70 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2543 ว่าให้จัดระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ดังนี้

1. องค์การบริหารส่วนจังหวัด
2. เทศบาล

3. สุขาภิบาล

4. ราชการส่วนท้องถิ่นอื่นตามที่กฎหมายกำหนด

สรุป รูปแบบการปกครองท้องถิ่น แบ่งตามการบริหารมี ดังนี้ แบบคณะกรรมการแบบสภา-เทศมนตรี เลือกตั้งทางอ้อม แบบสภา – เทศมนตรี เลือกตั้งโดยตรง แบบผู้จัดการเมือง ซึ่งรูปแบบของการปกครองท้องถิ่นในปัจจุบันมีอยู่ 5 รูปแบบ คือ 1) องค์การบริหารส่วนจังหวัด 2) เทศบาล 3) องค์การบริหารส่วนตำบล 4) กรุงเทพมหานคร 5) เมืองพัทยา และประเภทของการปกครองท้องถิ่นมี 2 รูปแบบ คือ รูปแบบทั่วไปที่ใช้แก่ท้องถิ่นทั่วประเทศ และรูปแบบพิเศษที่ใช้เฉพาะท้องถิ่นบางแห่ง

5. องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)

โกวิท พวงงา (2550 : 254 - 267) อบต. (องค์การบริหารส่วนตำบล) คือ หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น มีฐานะเป็นนิติบุคคลและราชการส่วนท้องถิ่น จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537

บุญอริ ยีหะมะ (2555 : 165 - 182) องค์การบริหารส่วนตำบลในปัจจุบัน ดำเนินการตาม พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ซึ่งมีการแก้ไขเพิ่มเติม ในสาระ คือ ที่มาของคณะผู้บริหารหรือผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนตำบล จากเดิมมาจากมติของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล แต่ตามกฎหมายใหม่ให้มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน เพื่อให้เหมือนกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประเภท อื่นๆ และมีการปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2552 ในเรื่องระยะเวลา (วาระ) ในการดำรงตำแหน่งของผู้บริหาร คือนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมีระยะเวลาดำรงตำแหน่งคราวละ 4 ปี ดำรงติดต่อกันที่วาระก็ได้ จากเดิมดำรงได้ไม่เกิน 2 วาระ

6. ขนาดขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)

กระทรวงมหาดไทยได้แบ่งองค์การบริหารส่วนตำบลออกเป็น ดังนี้

1. องค์การบริหารส่วนตำบลขนาดใหญ่ เป็นองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีรายได้ไม่รวมเงินอุดหนุน 20 ล้านบาท
2. องค์การบริหารส่วนตำบลขนาดกลาง เป็นองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีรายได้ไม่รวมเงินอุดหนุน 6 – 20 ล้านบาท

3. องค์การบริหารส่วนตำบลขนาดเล็ก เป็นองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีรายได้ ไม่รวมเงินอุดหนุนต่ำกว่า 6 ล้านบาท

โครงการ อบท. ใหม่เกิดจากการเสนอแก้ไขเพิ่มเติม พ.ร.บ. สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 โครงสร้างประกอบด้วย 2 ฝ่าย



แผนภาพที่ 1 โครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบล ตาม พรบ.สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546

7. อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลมาจาก 2 แหล่ง คือ อำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 และอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ดังนี้

อำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลพ.ศ. 2537
แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546

มาตรา 66 องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้าน
เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม

มาตรา 67 องค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล
ดังต่อไปนี้

1. จัดให้มีและบำรุงทางน้ำและทางบก
2. รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดินและที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัด
มูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

3. ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ
4. ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
5. ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
6. ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ
7. คุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
8. บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของ
ท้องถิ่น

9. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมาย โดยจัดสรรงบประมาณหรือ
บุคลากรให้ตามความจำเป็นและสมควร

มาตรา 68 องค์การบริหารส่วนตำบลอาจจัดทำกิจการในเขตองค์การบริหารส่วน
ตำบล ดังนี้

1. ให้มีน้ำเพื่ออุปโภคบริโภค และการเกษตร
2. ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
3. ให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ
4. ให้มีและบำรุงสถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจ และ
สวนสาธารณะ

5. ให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรและกิจการสหกรณ์
6. ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว
7. บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร
8. การคุ้มครองดูแลและรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน

9. หาประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล
10. ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้าม
11. กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์
12. การท่องเที่ยว
13. การผังเมือง

อำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542

มาตรา 16 บัญญัติให้เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น ดังนี้

1. การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง
2. การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก และทางระบายน้ำ
3. การจัดให้มีและการควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้ามและที่จอดรถ
4. การสาธารณสุขโรคและการก่อสร้างอื่น ๆ
5. การสาธารณสุขการ
6. การส่งเสริม การฝึกและการประกอบอาชีพ
7. การพาณิชย์ และการส่งเสริมการลงทุน
8. การส่งเสริมการท่องเที่ยว
9. การจัดการศึกษา
10. การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และ

ผู้ด้อยโอกาส

11. การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น

12. การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัดและการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย
13. การจัดให้มีและบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
14. การส่งเสริมการกีฬา
15. การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน
16. การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น
17. การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง
18. การกำจัดมูลฝอย สิ่งปฏิกูลและน้ำเสีย

19. การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัว และการรักษาพยาบาล
20. การจัดให้มีและควบคุมสุสานและฌาปนสถาน
21. การควบคุมการเลี้ยงสัตว์
22. การจัดให้มีและควบคุมการฆ่าสัตว์
23. การรักษาความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และการอนามัย โรงมหรสพและสาธารณสถานอื่นๆ
24. การจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
25. การผังเมือง
26. การขนส่งและการวิศวกรรมจราจร
27. การดูแลรักษาที่สาธารณะ
28. การควบคุมอาคาร
29. การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
30. การรักษาความสงบเรียบร้อย การส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและรักษาความปลอดภัยให้ชีวิตและทรัพย์สิน
31. กิจการอื่นใดที่เป็นประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

สรุป ว่าองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น คือ หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น มีฐานะเป็นนิติบุคคลและราชการส่วนท้องถิ่น ซึ่งแบ่งขนาดองค์กรปกครองท้องถิ่น เป็นขนาดใหญ่ ขนาดกลาง ขนาดเล็ก ตามรายได้ไม่รวมเงินอุดหนุน และแบ่งตามอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยุคหลังรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 ประกาศใช้ มีบทบาทหน้าที่อย่างกว้างขวาง มิเพียงแต่จะมีอำนาจหน้าที่ในการให้บริการสาธารณะพื้นฐานแก่ประชาชนในท้องถิ่นเท่านั้น แต่ยังขยายบทบาทหน้าที่ออกไป รวมถึงการพัฒนาคุณภาพชีวิต และการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่นด้วย และเป็นองค์กรที่เปิดให้ประชาคมท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการบริหาร และการตรวจสอบการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพิ่ม

มากขึ้น จากพระราชบัญญัติกำหนดแผนขึ้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มาตรา 30(4) และแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ข้อ 5.2 กำหนดให้รัฐต้องจัดสรรงบประมาณ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงมีความจำเป็นในการใช้ทรัพยากรรายได้ ทั้งที่ท้องถิ่นจัดเก็บเอง และรายได้ที่รัฐจัดสรรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดและมีความโปร่งใสมากที่สุด การวางแผนถือเป็นกลไกสำคัญที่ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบรรลุจุดมุ่งหมาย จึงจำเป็นต้องวางแผนการใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่า และเกิดประโยชน์แก่ประชาชนในปัจจุบันและอนาคตมีการปฏิบัติตามแผนงาน โครงการที่กำหนดให้เกิดสัมฤทธิ์ผลในช่วงเวลาที่กำหนด มีการควบคุมติดตาม วัดและประเมินผล โดยการบริหารจัดการตามแผน แผนงาน โครงการ จะต้องเป็นการบริหารจัดการที่ดี มีความโปร่งใส และพร้อมให้มีการตรวจสอบทั้งโดยหน่วยงานของรัฐและประชาคม (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2548 : 1 - 2)

สรุป แนวความคิดการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตและการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่นการวางแผนถือเป็นกลไกสำคัญที่ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบรรลุจุดมุ่งหมาย จึงจำเป็นต้องวางแผนการใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่า และเกิดประโยชน์แก่ประชาชนในปัจจุบันและอนาคตมีการปฏิบัติตามแผนงาน โครงการที่กำหนดให้เกิดสัมฤทธิ์ผลในช่วงเวลาที่กำหนด มีการควบคุมติดตาม วัดและประเมินผล โดยการบริหารจัดการตามแผน แผนงาน โครงการ จะต้องเป็นการบริหารจัดการที่ดี มีความโปร่งใส และพร้อมให้มีการในกดในการตรวจสอบ

1. ความหมายของการวางแผน

สุรัสวดี ราชกุลชัย (2541 : 53) ได้กล่าวถึงความหมายของการวางแผน การวางแผน หมายถึง กิจกรรมหรือกระบวนการที่กำหนดวัตถุประสงค์ นโยบาย และวิธีปฏิบัติล่วงหน้า แล้วใช้แผนเป็นสะพานเชื่อมปัจจุบัน ไปยังอนาคตเพื่อเป็นแนวทางดำเนินการให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

(กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2548 : 2) ได้ให้ความหมายของการวางแผน ว่า การวางแผนเป็นการพิจารณาและกำหนดแนวทางปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายที่ปรารถนา เปรียบเสมือนเป็นสะพานเชื่อมโยงระหว่างปัจจุบันและอนาคต เป็นการคาดการณ์สิ่งที่ไม่ได้เกิดขึ้น ฉะนั้นการวางแผนจึงเป็นกระบวนการทางสติปัญญาที่ พิจารณากำหนดแนวทางปฏิบัติงาน มีรากฐานการตัดสินใจตามวัตถุประสงค์ ความรู้และการคาดคะเน อย่างใช้ดุลพินิจ

ฉะนั้นจึงกล่าวได้ว่า การวางแผนคือ ความพยายามที่เป็นระบบ เพื่อตัดสินใจเลือกแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุดสำหรับอนาคตเพื่อองค์กรบรรลุที่ปรารถนา

สมิต สัจฉกร (2553 : 13) ได้ให้ความหมาย การวางแผน หมายถึง การจัดเตรียมเพื่อที่จะทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งไว้ล่วงหน้า โดยมีการจัดแบ่งขั้นตอน จัดลำดับขั้นของงาน หรือ กำหนดวิธีทำงาน พร้อมจะกำหนดเวลาที่ต้องการใช้เพื่อการทำงานนั้นไว้ด้วย การวางแผนจะเป็นขั้นแรกของการบริหารงานให้เป็นที่ไปตามวัตถุประสงค์

Kast and Rosenzweig (1970 : 435 ; อ้างถึงใน สุภาพร พิศาลบุตร. 2543 : 6) ให้ความหมายการวางแผน คือ กระบวนการของการพิจารณาตัดสินใจล่วงหน้าว่าจะทำอะไร อย่างไร มีการเลือก วัตถุประสงค์ นโยบาย โครงการ และวิธีการปฏิบัติเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์นั้น

Harold Koontz and Cyril O' Donnell (1968 : 81 ; อ้างถึงใน อนันต์ เกตุวงศ์. 2543 : 1) กล่าวว่า การวางแผน คือ การตัดสินใจล่วงหน้าว่าจะทำอะไร ทำอย่างไร ทำเมื่อใด และใครเป็นผู้กระทำ การวางแผนเป็นสะพานเชื่อมช่องว่างจากปัจจุบันไปสู่อนาคตที่ต้องการ และทำให้สิ่งต่างๆ เกิดขึ้นตามต้องการ

สรุป ความหมายของการวางแผน ได้ว่า การวางแผนหมายถึงการตัดสินใจทางเลือกที่ดีที่สุดในอนาคต โดยกระบวนการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

2. ความสำคัญของการวางแผน (Significance of Planning)

อนันต์ เกตุวงศ์ (2543 : 9 - 10) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการวางแผน ว่า แผนหรือการวางแผนมีบทบาทสำคัญมากต่อการเปลี่ยนแปลงในเรื่องต่างๆ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการพัฒนาเปลี่ยนแปลงตามต้องการและเป็นระบบ

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น (2546 : 3) ได้ให้ความสำคัญของการวางแผนไว้ ดังนี้

1. เป็นการลดความไม่แน่นอนและปัญหาความยุ่งยากซับซ้อนที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ทั้งนี้เพราะการวางแผนเป็นการจัดโอกาสทางด้านการจัดการให้ผู้วางแผนมีสายตากว้างไกล มองเหตุการณ์ต่าง ๆ ในอนาคตที่อาจเกิดขึ้น เช่น การเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยี ปัญหาความต้องการของประชาชน ในสังคมนั้นซึ่งสิ่งเหล่านี้ อาจส่งผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายขององค์กร ดังนั้นองค์กร จึงจำเป็นต้องเตรียมตัวและเผชิญกับสิ่งที่เกิดขึ้นอันเนื่องมาจากความผันผวนของสิ่งแวดล้อมอันได้แก่ สภาพเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง เป็นต้น

2. ทำให้เกิดการยอมรับแนวความคิดใหม่ๆเข้ามาในองค์กร ทั้งนี้ เนื่องจากปรัชญาของการวางแผนยึดถือและยอมรับเรื่องการเปลี่ยนแปลงไม่มีสิ่งใดอยู่อย่างนิรันดรจึงทำให้มีการยอมรับแนวความคิดเชิงระบบ (System Approach) เข้ามาใช้ในองค์กรยุคปัจจุบัน

3. ทำให้การดำเนินการขององค์กรบรรลุถึงเป้าหมายที่ปรารถนา ทั้งนี้ เพราะการวางแผนเป็นงานที่ต้องกระทำเป็นจุดเริ่มแรกของทุกฝ่ายในองค์กร ทั้งนี้ เพื่อเป็นหลักประกันการดำเนินการ จะเป็นไปด้วยความมั่นคงและมีความเจริญเติบโต

4. เป็นการลดความสูญเปล่าของหน่วยงานที่ซ้ำซ้อนเพราะการวางแผนทำให้มองเห็นภาพรวมขององค์กรที่ชัดเจนและยังเป็นการอำนวยความสะดวกในการจัดระเบียบขององค์กรให้มีความเหมาะสมกับลักษณะงานมากยิ่งขึ้น เป็นการจำแนกงานแต่ละแผนกไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนกัน

5. ทำให้เกิดความแจ่มชัดในการดำเนินงานเนื่องจากการวางแผนเป็นการกระทำโดยอาศัยทฤษฎี หลักการ และงานวิจัยต่าง ๆ (A rational Approach) มาเป็นตัวกำหนดจุดมุ่งหมาย และ แนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนในอนาคตอย่างเหมาะสมกับสภาพองค์กรที่ดำเนินอยู่

สมิต สัจฉกร (2553 : 15) กล่าวว่า การวางแผนเป็นสิ่งที่คุณค่าพิเศษในการทำงานของทุกคนและทุกหน้าที่ การวางแผนจึงมีความสำคัญ ดังนี้

1. การวางแผนเป็นการคาดคะเนอนาคตเพื่อรับสภาพการณ์เปลี่ยนแปลงทำให้เกิดความพร้อมในการเผชิญปัญหา
2. การวางแผนเป็นการให้แนวทางในการตัดสินใจ
3. การวางแผนเป็นเครื่องช่วยในการตัดสินใจและการปฏิบัติงานแก่ผู้บริหารและพนักงาน ที่จะนำไปสู่การทำงานที่ถูกต้องและได้ผล
4. การวางแผนเป็นการป้องกันการดำเนินงานซ้ำซ้อนและการสูญเสียทรัพยากรโดยเปล่าประโยชน์
5. การวางแผนจะช่วยให้การทำงานมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล
6. การวางแผนเป็นงานที่มีอยู่ในทุกขั้นตอนของการปฏิบัติงาน

กล่าวโดยสรุปว่าไม่มีองค์กรใดจะประสบความสำเร็จไปได้ หากปราศจากการวางแผน ดังนั้น การวางแผนจึงเป็นภารกิจสำคัญอันดับแรกของกระบวนการบริหารจัดการที่ดี

3. ประโยชน์ของการวางแผน (Advantages of Planning)

อนันต์ เกตุวงศ์ (2543 : 10 - 11) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการวางแผนไว้ดังนี้

1. การป้องกันมิให้เกิดปัญหาในอนาคต

2. การทำให้ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานมีความมั่นใจ
3. การทำให้งานมีความเป็นไปได้
4. การวางแผนก่อให้เกิดการประหยัด
5. ก่อให้เกิดความสะดวกและง่ายในการบริหาร
6. ป้องกันปัญหาทางด้านโครงสร้างและบริหาร
7. กำลั้งขวัญและความรับผิดชอบสูง

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น (2546 : 3 - 4) การวางแผนที่ดีย่อมส่งผลให้เกิดประโยชน์ดังต่อไปนี้

1. บรรลุจุดมุ่งหมาย (Attention of Objectives) การวางแผนทุกครั้งจะมีจุดหมายปลายทาง เพื่อให้องค์การบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดให้ การกำหนดจุดมุ่งหมายจึงเป็นงานขั้นแรกของการวางแผน ถ้าจุดมุ่งหมายที่กำหนดมีความแจ่มชัดก็จะช่วยให้การบริหารแผนมีทิศทางมุ่งตรงไปยังจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ได้อย่างสะดวกและเกิดผลดี

2. ประหยัด (Economical Operation) การวางแผนเกี่ยวข้องกับการใช้สติปัญญาเพื่อคิดวิธีการให้องค์การบรรลุถึงประสิทธิภาพ เป็นการให้งานในฝ่ายต่าง ๆ มีการประสานงานกันดี กิจกรรมที่ดำเนินมีความต่อเนื่องกัน ก่อให้เกิดความเป็นระเบียบในงานต่าง ๆ ที่ทำ ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรต่าง ๆ อย่างคุ้มค่านับว่าเป็นการลดต้นทุนที่ดี ก่อให้เกิดการประหยัดแก่องค์การ

3. ลดความไม่แน่นอน (Reduction of Uncertainty) การวางแผนช่วยลดความไม่แน่นอนในอนาคตลงเพราะการวางแผนเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการคาดการณ์เหตุการณ์ในอนาคตการวางแผนที่มีประสิทธิภาพเป็นผลมาจากการวิเคราะห์พื้นฐานของข้อเท็จจริงที่ปรากฏขึ้นแล้ว ทำการคาดคะเนเหตุการณ์ในอนาคตและได้หาแนวทางพิจารณาป้องกันเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นไว้แล้ว

4. เป็นเกณฑ์ในการควบคุม (Basic of Control) การวางแผนช่วยให้ผู้บริหารได้กำหนดหน้าที่การควบคุมขึ้น ทั้งนี้เพราะการวางแผนและการควบคุมเป็นสิ่งที่แยกกันไม่ออกเป็นกิจกรรมที่ดำเนินการคู่กันอาศัยซึ่งกันและกัน กล่าวคือ ถ้าไม่มีการวางแผนก็ไม่สามารถมีการควบคุม กล่าวไว้ว่า แผนกำหนดจุดมุ่งหมายและมาตรฐานการปฏิบัติงานในหน้าที่การควบคุม

5. ส่งเสริมให้เกิดนวัตกรรมและการสร้างสรรค์ (Encourages Innovation and Creativity) การวางแผนเป็นพื้นฐานด้านการตัดสินใจ และเป็นสิ่งที่ช่วยเกิดแนวความคิดใหม่ ๆ

(นวัตกรรม) และความคิดสร้างสรรค์ทั้งนี้เนื่องจากขณะที่ฝ่ายจัดการมีการวางแผนกันนั้นจะเป็นการระดมปัญญาของคณะทำงานด้านการวางแผนทำให้เกิดความคิดใหม่ ๆ และความคิดสร้างสรรค์นำมาซึ่งประโยชน์แก่องค์กร และยังเป็นการสร้างทัศนคติการมองอนาคตระหว่างคณะผู้บริหาร

6. พัฒนาแรงจูงใจ (Improves Motivation) ระบบการวางแผนที่ดีจะเป็นการบ่งชี้ให้เห็นถึงความร่วมแรงร่วมใจในการทำงานของผู้บริหาร และยังเป็นการสร้างแรงจูงใจให้เกิดขึ้นในกลุ่มคนงานด้วยเพราะเขารู้อย่างชัดเจนว่าองค์กรคาดหวังอะไรจากเขาบ้าง นอกจากนี้ การวางแผนยังเป็นเครื่องมือฝึกและพัฒนาแรงจูงใจที่ดีสำหรับผู้บริหารในอนาคต

7. พัฒนาการแข่งขัน (Improves Competitive Strength) การวางแผนที่มีประสิทธิภาพทำให้องค์กรมีการแข่งขันกันมากกว่าองค์กรที่ไม่มีการวางแผนหรือมีการวางแผนที่ขาดประสิทธิภาพ ทั้งนี้เพราะการวางแผนจะเกี่ยวข้องกับการขยายขอบข่ายการทำงาน เปลี่ยนแปลง วิธีการทำงาน ปรับปรุงสิ่งต่าง ๆ ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

8. ทำให้เกิดการประสานงานที่ดี (Better Coordination) การวางแผนได้สร้างความมั่นใจในเรื่องเอกภาพที่จะบรรลุจุดมุ่งหมายขององค์กร ทำให้กิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดวางไว้มุ่งไปที่จุดมุ่งหมายเดียวกัน มีการจัดประสานงานในฝ่ายต่าง ๆ ขององค์กรเพื่อหลีกเลี่ยงความซ้ำซ้อนในงานแต่ละฝ่ายขององค์กร

Simmons (1982 : 2 ;อ้างถึงใน สุภาพร พิศาลบุตร. 2543 : 11) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการวางแผน ไว้ดังนี้

1. เพื่อให้ผู้บริหารตระหนักถึงความรับผิดชอบได้ดียิ่งขึ้น
2. ช่วยให้การควบคุมสามารถทำได้โดยอาศัยการวัดผลสำเร็จตามแผนงานที่ทำไป
3. แผนงานใช้เป็นเครื่องมือช่วยในการสื่อสารความให้ทุกฝ่ายทราบถึงทิศทางถึงองค์กรและให้ฝ่ายต่าง ๆ ประสานการทำงานเป็นทีม โดยอาศัยแผนเป็นเครื่องมือ
4. แผนงานที่ใช้ดำเนินงานอยู่สามารถชี้ตรวจสอบความถูกต้องของนโยบายปัจจุบัน โดยจะสามารถตรวจสอบดูได้จากผลของการปฏิบัติตามแผน เพื่อจะได้มีการปรับแก้ นโยบายและเป้าหมายระยะยาวให้ถูกต้อง

5. การวางแผนช่วยขยายขอบเขตของการคิดของผู้บริหาร และช่วยให้ผู้บริหารคล่องตัวในการแก้ไขปัญหาหรือยกระดับผลงานได้ดีขึ้น เพราะสามารถเพิ่มทัศนวิสัยของการคิดให้กว้างและไกลและสามารถคิดคล่องแคล่ว ปรับตัวได้ดีขึ้น

สรุป ประโยชน์ของการวางแผน คือการป้องกันมิให้เกิดปัญหาในอนาคต ทำให้ผู้บริหารและปฏิบัติงานมีความมั่นใจ งานมีความเป็นไปได้อีกก่อนให้เกิดการประหยัด มีความสะดวกและง่ายในการบริหาร ป้องกันปัญหาทางด้าน โครงสร้างและบริหาร สร้างขวัญ ความรับผิดชอบสูง และส่งเสริมให้เกิดนวัตกรรมและการสร้างสรรค์ ในการปฏิบัติงาน

4. หลักการพื้นฐานในการวางแผน

การวางแผนประกอบด้วยหลักการพื้นฐาน 4 ประการด้วยกันคือ

1. การวางแผนจะต้องสนับสนุนเป้าหมายและวัตถุประสงค์ขององค์การ (Contribution to Purpose and Objectives) ในการวางแผน ผู้วางแผนจะต้องตระหนักถึงความสำคัญว่าเป้าหมายของแผนทุกแผนที่กำหนดขึ้นนั้นจะต้องเกี่ยวพันและอำนวยความสะดวกที่เป้าหมายและวัตถุประสงค์ขององค์การสัมฤทธิ์ผลหลักการนี้เกิดขึ้นจากธรรมชาติขององค์การธุรกิจต่าง ๆ ที่จัดตั้งขึ้นเพื่อให้วัตถุประสงค์ของกลุ่มบุคคลที่ร่วมกันในองค์กรบรรลุตามเป้าหมายหรือประสบความสำเร็จได้ด้วยความร่วมมือร่วมใจของสมาชิกอย่างจริงจัง

2. การวางแผนเป็นงานอันดับแรกของกระบวนการจัดการ (Primacy of Planning) ซึ่งกระบวนการจัดการประกอบด้วย การวางแผน (Planning) การจัดองค์การ (Organizing) การบริหารงานบุคคล (Staffing) การสั่งการ (Leading) และการควบคุม (Controlling) การวางแผนเป็นงานเริ่มต้นก่อนขั้นตอนอื่น ทั้งนี้เพราะการวางแผนจะเป็นตัวสนับสนุนให้งานด้านอื่น ๆ ดำเนินไปด้วยความสอดคล้อง

3. การวางแผนเป็นหน้าที่ของผู้บริหารทุกคน (Pervasiveness of Planning) การวางแผนเป็นงานของผู้บริหารทุกระดับที่จะต้องทำแล้วแต่ขอบเขตของอำนาจหน้าที่ที่แตกต่างกัน ทั้งนี้เพราะผู้บริหารในระดับที่ต่างกันต่างก็มีความรับผิดชอบควบคุมให้ระบบงานที่ตนกระทำอยู่ให้ประสบความสำเร็จ ฉะนั้นการวางแผนจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง

4. ประสิทธิภาพของแผนงาน (Efficiency of Plans) ในการวางแผนนั้นผู้วางแผนจะต้องคำนึงถึงประสิทธิภาพของการวางแผน ซึ่งสามารถพิจารณาจากการบรรลุวัตถุประสงค์ด้วยการลงทุนอย่างประหยัด และคุ้มค่าเช่น การใช้เวลา เงิน เครื่องมือ แรงงาน และการบริหารที่ดีสร้างความพึงพอใจให้แก่สมาชิกในองค์กร

\ หลักการพื้นฐาน 4 ประการนี้ นับว่ามีส่วนสำคัญในการปูพื้นฐานของความคิดในด้านการวางแผนให้แก่องค์กรประสบความสำเร็จก้าวหน้า (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. 2546 : 5 - 6)

สุภาพร พิศาลบุตร.(2543 : 13 - 15) กล่าวว่า การวางแผนประกอบด้วยหลักการพื้นฐาน 4 ประการด้วยกัน คือ

1. การวางแผนจะต้องสนับสนุนเป้าหมายและวัตถุประสงค์ขององค์กร ในการวางแผน ผู้วางแผนจะต้องตระหนักถึงความสำคัญว่าเป้าหมายของแผนทุกแผนที่กำหนดขึ้น
2. การวางแผนเป็นงานอันดับแรกของกระบวนการจัดการ ซึ่งกระบวนการประกอบด้วย การวางแผน การจัดองค์กร การจัดบุคคลเข้าทำงาน การสั่งการ และการควบคุม
3. การวางแผนเป็นหน้าที่ของผู้จัดการทุกคน การวางแผนเป็นงานของผู้จัดการทุกระดับที่จะต้องทำแล้วแต่ขอบเขตของอำนาจหน้าที่ที่แตกต่างกัน
4. ประสิทธิภาพของแผนงาน ในการวางแผนนั้นผู้วางแผนจะต้องคำนึงถึงแผนงานที่วางไว้ว่ามีประสิทธิภาพ

สรุป หลักการพื้นฐานในการวางแผน ประกอบด้วย 1) การวางแผนจะต้องสนับสนุนเป้าหมายและวัตถุประสงค์ขององค์กร 2) การวางแผนเป็นงานอันดับแรกของกระบวนการจัดการ 3) การวางแผนเป็นหน้าที่ของผู้บริหารทุกคน และ 4) ประสิทธิภาพของแผนงาน ซึ่งนับว่ามีส่วนสำคัญในการปูพื้นฐานของความคิดในด้านการวางแผนให้แก่องค์กรประสบความสำเร็จก้าวหน้า

5. กระบวนการวางแผน

สุภาพร พิศาลบุตร (2543 : 54) ได้กล่าวถึงกระบวนการวางแผน ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ การวางแผน การนำแผนไปปฏิบัติ และการประเมินผล

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2548 : 6 - 7) การดำเนินการวางแผน เป็นกระบวนการลำดับขั้นในกาการวางแผนประกอบด้วย ขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การกำหนดวัตถุประสงค์ เป็นงานอันดับแรกที่นักวางแผนจะดำเนินการ ทั้งนี้เพื่อให้รู้ทิศทางที่ก้าวเดินต่อไปข้างหน้า
2. พัฒนาข้อตกลงที่เป็นตัวกำหนดขอบเขตในการวางแผน ผู้วางแผนจะต้องกำหนดข้อตกลงต่าง ๆ ที่จะเป็นขอบเขตในการวางแผน
3. พิจารณาข้อจำกัดต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นในการวางแผน ข้อจำกัดต่าง ๆ มักเกิดขึ้นเสมอในการทำงานต่าง ๆ

4. พัฒนาทางเลือก ในการวางแผนผู้วางแผนควรได้แสวงหาทางเลือกต่างๆที่จะเป็นแนวทางในการดำเนินการตามแผน

5. ประเมินทางเลือก การประเมินทางเลือกนี้ต้องการหลังจากได้มีการพัฒนาทางเลือกต่างแล้ว

6. เปลี่ยนแปลงแผนสู่การปฏิบัติ ผู้วางแผนต้องทำการเปลี่ยนแปลงแผนสู่การปฏิบัติ จึงออกมาในรูปของนโยบาย ตารางการทำงาน และงบประมาณ

สมิต สัจฉกร (2553 : 32 - 36) ได้แบ่งกระบวนการในการวางแผนออกเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. การเตรียม หมายถึง การเตรียมก่อนการสร้างแผน
2. การสร้างแผน หมายถึง การกำหนดแผนที่ต้องการขึ้นมาให้ชัดเจน
3. การปฏิบัติตามแผน หมายถึง การนำแผนที่สร้างขึ้น ไปสู่การปฏิบัติ
4. การประเมินผลแผน หมายถึง การประเมินผลการปฏิบัติงานว่าได้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่

สรุป กระบวนการวางแผนมีหลายขั้นตอน ได้แก่ การเตรียมก่อนการสร้างแผน หรือการกำหนดวัตถุประสงค์ การวางแผน การนำแผนไปปฏิบัติ และการประเมินผล เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดและบรรลุวัตถุประสงค์ในการวางแผน

6. ประเภทของการวางแผน

สุรัสวดี ราชกุลชัย (2541 : 65) ได้แบ่งประเภทของแผนตามระยะเวลา อาจแบ่งได้ 3 ช่วง ได้แก่

1. แผนระยะสั้น ใช้เวลาภายใน 1 ปี
2. แผนระยะปานกลาง ครอบคลุมแผนงาน 1 - 2 ปี
3. แผนระยะยาว เป็นแผนมีช่วงเวลา 5 ปี

สุภาพร พิศาลบุตร (2543 : 61 - 63) ได้แบ่งประเภทของแผนตามลักษณะความแตกต่าง ดังนี้

1. แผนตามระยะยาว แบ่งโดยอาศัยระยะเวลาในการดำเนินการตามแผน แบ่งได้ 3 ลักษณะดังนี้

- 1.1 แผนระยะยาว เป็นเป็นที่มีขอบเขตที่กว้าง มักจะครอบคลุมระยะเวลา 5 - 10 ปี

1.2 แผนระยะเวลากลาง หมายถึงแผนที่มีระยะเวลาปฏิบัติการมากกว่า 1 ปี ตามปกติจะอยู่ในช่วง 3 - 5 ปี

1.3 แผนระยะสั้น หมายถึงแผนประจำปี เป็นแผนปฏิบัติการประมาณ 1 ปี

2. ระดับของแผน

2.1 แผนระดับสูง การวางแผนระดับสูงเป็นความพยายามที่เกี่ยวข้องกับระบบงานรวมในภาพใหญ่ขององค์กร ซึ่งเรียกว่าระดับมหภาค

2.2 แผนระดับกลาง การวางแผนระดับกลางเป็นความพยายามที่จะถ่ายทอดกลยุทธ์ที่กำหนดในแผนงานหลักมาเป็นแนวทางการบริหารจัดการที่เป็นรูปธรรมด้วยเงื่อนไขทรัพยากรและระยะเวลาที่แน่นอน

2.3 แผนระดับต้น การวางแผนระดับต้นเป็นความหมายพยายามที่จะกำหนดรายละเอียดของแนวทางการปฏิบัติงานซึ่งถ่ายทอดมาจากแผนโครงการ

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2548 : 8 - 9) การวางแผนสามารถจำแนกออกเป็นประเภทต่าง ๆ ตามลักษณะพื้นฐาน ได้ดังนี้

1. จำแนกตามระดับการจัดการ

1.1 การวางแผนกลยุทธ์ เป็นหน้าที่และความรับผิดชอบของฝ่ายบริหารระดับสูง เป็นการวางแผนในลักษณะการพิจารณาภาพรวมทั้งหมด ด้วยการกำหนดวัตถุประสงค์อย่างกว้างๆ และขั้นตอนต่าง ๆ

1.2 การวางแผนบริหาร เป็นหน้าที่และความรับผิดชอบของฝ่ายบริหารระดับกลาง เป็นการวางแผนเพื่อกำหนดกรอบและทิศทางไว้สำหรับนำแผนบริหาร

1.3 การวางแผนปฏิบัติการ เป็นแผนที่ผู้บริหารระดับต้น นำแผนบริหารไปดำเนินการในภาคปฏิบัติ

2. จำแนกตามลักษณะการปฏิบัติ

2.1 การวางแผนดำเนินงาน เป็นการวางแผนที่มีลักษณะเป็นแผนถาวรบ่งบอกถึงแนวความคิด หลักการหรือแนวทางปฏิบัติในการทำกิจกรรมที่เกิดขึ้นบ่อย ในองค์กร หรือใช้เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นประจำ

2.2 การวางแผนใช้เฉพาะครั้ง เป็นการวางแผนเพื่อปรับและเสริมการวางแผนดำเนินงานประจำทั้งนี้เนื่องจากแผนดำเนินงานประจำไม่อาจตอบสนองความเหมาะสมในสถานการณ์ต่าง ๆ

3. จำแนกตามระยะเวลา

3.1 การวางแผนระยะยาว เป็นการวางแผนที่กำหนดระยะเวลาดำเนินการ ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป

3.2 การวางแผนระยะปานกลาง เป็นการวางแผนที่มีระยะเวลาดำเนินการ ระหว่าง 3 ถึง 5 ปี

3.3 การวางแผนระยะสั้น มีระยะที่กำหนดไว้ระหว่าง 1 ถึง 3 ปี การวางแผนระยะสั้นเป็นการกำหนดกิจกรรมช่วงสั้น ๆ

4. จำแนกตามลักษณะคุณค่าการใช้งาน การวางแผนกายภาพ เป็นการวางแผนด้านทำเลที่ตั้ง การใช้ประโยชน์ที่ดิน และการจัดหาเครื่องมือต่าง ๆ ที่เอื้อต่อการพัฒนาในช่วงระยะเวลาต่าง ๆ

5. การจำแนกตามขอบข่ายลักษณะของแผน แบ่งออกได้ดังนี้ วัตถุประสงค์ นโยบาย วิธีปฏิบัติ วิธีการ มาตรฐาน งบประมาณ และแผนงาน

สมิต สัจฉกร (2553 : 23) ได้จำแนกประเภทของแผน ดังนี้

1. ประเภทของแผนแบ่งตามความสำคัญ

1.1 แผนรวม (Corporate Plan)

1.2 แผนหลัก (Master Plan)

1.3 แผนปฏิบัติการ (Operational Plan)

1.4 แผนปฏิบัติงาน (Action Plan)

2. ประเภทของแผนแบ่งตามลักษณะงาน

2.1 แผนการบริหาร (Administrative Plan)

2.2 แผนปฏิบัติการ (Operational Plan)

2.3 แผนกลยุทธ์ (Strategic Plan)

3. ประเภทของแผนแบ่งตามระยะเวลา

3.1 แผนระยะยาว (Long - Range Plan)

3.2 แผนระยะปานกลาง (Operational Plan)

3.3 แผนระยะสั้น (Short - Range Plan)

4. ประเภทของแผนแบ่งตามการใช้

4.1 แผนใช้ประจำ (Standing Plan)

4.2 แผนใช้เฉพาะครั้ง (Single-use Plan)

5. ประเภทของแผนแบ่งตามลักษณะเฉพาะ

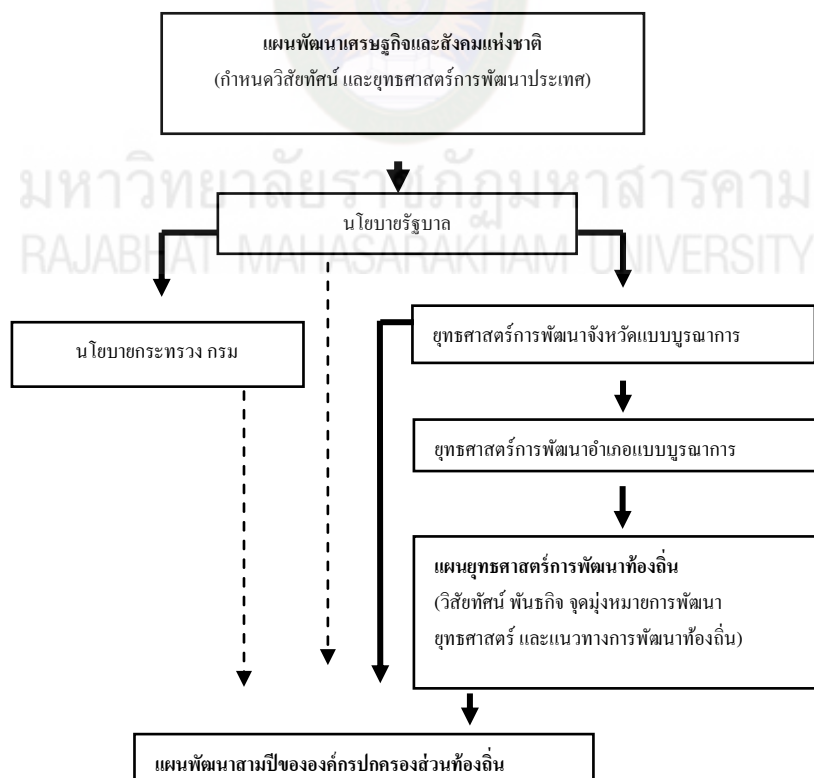
5.1 แผนกำหนดความต้องการเฉพาะ (Specific Plan)

5.2 แผนกำหนดทิศทางการทำงาน (Directional Plan)

สรุป ประเภทของการวางแผน สามารถแบ่งได้ ดังนี้ แบ่งตามความสำคัญ แบ่งตามลักษณะงาน แบ่งตามระยะเวลา แบ่งตามการใช้ และแบ่งตามลักษณะเฉพาะ ซึ่งสามารถนำประเภทของแผนแต่ละประเภทไปใช้ในการวางแผนได้ตามความเหมาะสมของแต่ละองค์กร

7. การวางแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มาตรา 16 และมาตรา 17 บัญญัติให้เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล และการปกครองส่วนท้องถิ่นรูปพิเศษมีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง และองค์การบริหารส่วนจังหวัดซึ่งนอกจากจะมีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเองและยังมีอำนาจหน้าที่ในการประสานการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนดอีกด้วย (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2546 : 7)



แผนภาพที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างแผนพัฒนาระดับต่าง ๆ กับแผนพัฒนาท้องถิ่น (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. 2546 : 12)

7.1 ประเภทของแผนพัฒนาท้องถิ่น

ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำและการประสานแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 กำหนดประเภทของแผนพัฒนาท้องถิ่นไว้ 2 ประเภท ดังนี้

7.1.1 แผนยุทธศาสตร์การพัฒนามาความว่า แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กำหนดยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งแสดงถึงวิสัยทัศน์ พันธกิจและจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาในอนาคต โดยสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการบริหารราชการแผ่นดิน ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด อำเภอ และ แผนชุมชน

7.1.2 แผนพัฒนาสามปี หมายความว่า แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา อันมีลักษณะเป็นการกำหนดรายละเอียดแผนงาน โครงการพัฒนาที่จัดทำขึ้นสำหรับปีงบประมาณแต่ละปี ซึ่งมีความต่อเนื่องและเป็นแผนก้าวหน้าครอบคลุมระยะเวลาสามปี โดยมีการทบทวนเพื่อปรับปรุงเป็นประจำทุกปี

7.2 องค์กรในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำและการประสานแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 กำหนดประเภทขององค์กรในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นไว้ 2 องค์กรดังนี้ ดังนี้

7.2.1 คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น เป็นองค์กรที่มีหน้าที่กำหนดแนวทางการพัฒนาของท้องถิ่นให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายรัฐบาล แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนาอำเภอ การผังเมือง ตลอดจนให้คำปรึกษาหารือเกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่น

7.2.2 คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เป็นองค์กรที่มีหน้าที่จัดทำร่างแผนพัฒนาให้สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาที่คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นกำหนด

7.3 แนวคิดหลักในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

จากแนวคิดในการวางแผน และหลักการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นในเชิงยุทธศาสตร์ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงมีแนวคิดในการจัดทำแผน 4 แนวคิด ดังนี้

แนวคิดที่ 1 กระบวนการแก้ไขปัญหา เริ่มด้วยการตอบคำถามอย่างเป็นขั้นตอน ดังนี้ ปัญหาคืออะไร ปัญหามีสาเหตุมาจากอะไร จุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ในการแก้ปัญหาคืออะไร

แนวคิดที่ 2 กระบวนการและเนื้อหาของวิธีการ แนวคิดนี้จะเกี่ยวกับการกำหนดโครงการเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นและมุ่งสู่การบรรลุวัตถุประสงค์

แนวคิดที่ 3 ความคิดสร้างสรรค์ เป็นการมองอนาคตที่ต้องอาศัยความรู้ที่เกิดจาก สัญชาตญาณ หรือการเรียนรู้จากประสบการณ์ องค์กรแห่งการเรียนรู้ หรือเรียนจากข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น เรียนจากผู้อื่น โดยอาจศึกษาเปรียบเทียบจากบทเรียนแห่งความสำเร็จ การวิเคราะห์สถานการณ์ ซึ่งเป็นการประเมินสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก

แนวคิดที่ 4 การตัดสินใจ ต้องตัดสินใจด้วยการวิเคราะห์ข้อมูล และผสมผสานหลักการตัดสินใจแบบมีเหตุผล กับหลักการตัดสินใจแบบเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ต้องมุ่งการบรรลุวัตถุประสงค์ของการพัฒนาและประโยชน์ของประชาชนเป็นสำคัญ

สรุป การวางแผนพัฒนาท้องถิ่น ต้องปรับกระบวนการคิด โดยมุ่งเน้นผลที่จะเกิด (ผลลัพธ์) เป็นตัวตั้ง แล้วนำมาคิดหางานที่จะทำ (ผลผลิต) รวมทั้งวิธีการที่จะทำงานนั้นให้สำเร็จและมีประสิทธิภาพ (กระบวนการ) ซึ่งจะนำไปสู่การพิจารณาจัดสรรทรัพยากรการบริหารเพื่อดำเนินการได้อย่างเหมาะสม

บริบททั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบลตอนกลาง

ตำบลตอนกลาง ได้รับการจัดตั้งตามกฎหมายลักษณะปกครองท้องที่เมื่อวันที่ 11 สิงหาคม พ.ศ. 2538 โดยแยกจากตำบลวังยาว และได้รับการยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลตอนกลางเมื่อวันที่ 14 สิงหาคม พ.ศ. 2538 และได้รับการแต่งตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลตอนกลางเมื่อวันที่ 11 สิงหาคม พ.ศ. 2542 ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ 11 สิงหาคม พ.ศ. 2542 ผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 11 สิงหาคม พ.ศ. 2542

ที่ตั้ง องค์การบริหารส่วนตำบลตอนกลาง ตั้งอยู่หมู่ที่ 1 บ้านตอนกลาง ตำบลตอนกลางอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ระยะทางห่างจากอำเภอโกสุมพิสัย 30 กิโลเมตร ระยะทางห่างจากจังหวัดมหาสารคาม 53 กิโลเมตร มีอาณาเขตติดกับตำบลต่าง ๆ ดังนี้

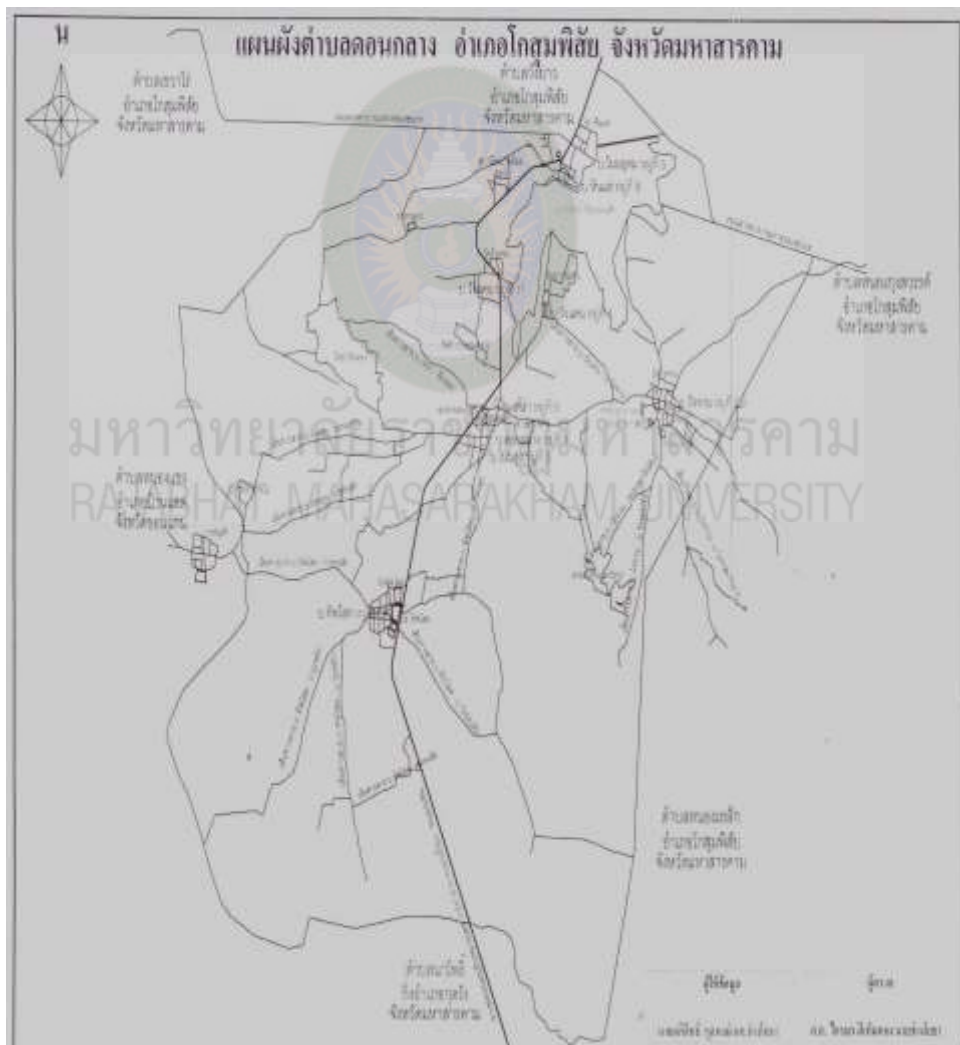
ทิศเหนือจรดกับ ตำบลเขวไร่ และตำบลวังยาว อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

ทิศใต้จรดกับ ตำบลนาโพธิ์ อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดมหาสารคาม

ทิศตะวันออกจรดกับ ตำบลหนองเหล็กและตำบลหนองสูงสวรรค์ อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

ทิศตะวันตกจรดกับ ตำบลหนองแซง อำเภอบ้านแฮด จังหวัดขอนแก่น
มีเนื้อที่ทั้งหมด 34,680 ไร่ หรือ 55.93 ตารางกิโลเมตร
ภูมิประเทศโดยทั่วไป

สภาพภูมิประเทศของตำบลดอนกลาง โดยทั่วไปเป็นที่ดอน ดินเป็นดินร่วนปนทราย ซึ่งเหมาะแก่การเพาะปลูกพืชไร่ และเลี้ยงสัตว์ พื้นที่เกือบครึ่งหนึ่งเป็นเขตป่าสงวนแห่งชาติและที่สาธารณประโยชน์ จึงทำให้ประชาชนในตำบลมีปัญหาด้านการถือครองที่ดิน และทำการเพาะปลูกได้ไม่มากนัก ส่งผลทำให้เศรษฐกิจโดยรวมไม่ดีเท่าที่ควร



ภาพที่ 1 แผนที่ตำบลดอนกลาง

ที่มา : แผนพัฒนาสามปีองค์การบริหารส่วนตำบลดอนกลาง (พ.ศ. 2558 – 2560) 2558 : 6

1. ข้อมูลประชากรในพื้นที่

ตารางที่ 1 แยกจำนวนประชากรและบ้านตามหมู่บ้าน

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	ประชากร		รวม	จำนวนครัวเรือน
		ชาย	หญิง		
1	บ้านดอนกลาง	197	216	413	111
2	บ้านวังจาน	298	307	605	145
3	บ้านโนนสูง	457	423	880	212
4	บ้านทิพโสศ	402	398	800	206
5	บ้านโนนอุดม	200	192	392	105
6	บ้านวังจาน	408	415	823	191
7	บ้านวังแคน	95	87	182	48
8	บ้านหินแห่	332	330	662	153
9	บ้านเหล่า	192	192	384	87
10	บ้านทิพโสศ	278	276	554	144
11	บ้านวังแคน	178	174	352	87
รวม		3,037	3,010	6,047	1,489

ที่มา : แผนพัฒนาสามปีองค์การบริหารส่วนตำบลดอนกลาง (พ.ศ. 2558 – 2560) 2558 : 8

ตารางที่ 2 ประชากรจำแนกตามช่วงอายุ (ปี)

ช่วงอายุ(ปี)	ชาย	หญิง	รวม
แรกเกิด – 4 ปี	202	186	388
5 – 9 ปี	187	179	366
10 – 14 ปี	186	186	372
15 – 19 ปี	257	187	444
20 – 24 ปี	233	237	470
25 – 29 ปี	249	232	481

ช่วงอายุ(ปี)	ชาย	หญิง	รวม
30 – 34 ปี	240	221	461
35 – 39 ปี	259	285	544
40 – 44 ปี	291	309	600
45 – 49 ปี	247	261	508
50 – 54 ปี	194	178	370
55 – 59 ปี	165	158	323
60 – 69 ปี	226	246	472
70-79 ปี	81	111	192
80 ปี หรือสูงกว่า	18	32	50

ที่มา : แผนพัฒนาสามปีองค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง (พ.ศ. 2558 – 2560) 2558 : 9

2. การนับถือศาสนา

ประชากรทั้งตำบลเป็นผู้ที่นับถือศาสนาพุทธประมาณร้อยละ 100 ข้อมูลด้านโครงสร้างพื้นฐาน

3. ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

ตารางที่ 3 อาชีพ (แสดงอาชีพของประชากรในเขตพื้นที่)

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	อาชีพของราษฎรในพื้นที่ (ครัวเรือน)					ประกอบอาชีพอื่น ๆ
		ทำนา	ทำไร่	เลี้ยงสัตว์	ประมง	ค้าขาย	
หมู่ 1	บ้านคอนกลาง	98	92	30	-	5	-
หมู่ 2	บ้านวังจาน	135	135	30	-	8	20
หมู่ 3	บ้านโนนสูง	204	204	11	-	4	17
หมู่ 4	บ้านทิพโสศ	150	140	80	-	5	-
หมู่ 5	บ้านโนนอุดม	40	44	3	2	1	-
หมู่ 6	บ้านวังจาน	179	179	120	-	10	-
หมู่ 7	บ้านวังแคน	36	36	17	-	3	20

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	อาชีพของราษฎรในพื้นที่ (ครัวเรือน)					
		ทำนา	ทำไร่	เลี้ยงสัตว์	ประมง	ค้าขาย	ประกอบอาชีพอื่น ๆ
หมู่ 8	บ้านหินแห่	120	100	6	-	7	70
หมู่ 9	บ้านเหล่า	75	60	15	-	5	65
หมู่ 10	บ้านทิพโสด	112	112	-	-	6	2
หมู่ 11	บ้านวังแคน	82	82	13	-	35	82
รวม		1,231	1,184	325	2	89	276

ที่มา : แผนพัฒนาสามปีองค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง (พ.ศ. 2558 – 2560) พ.ศ. 2558 : 10

4. เกษตรกรรม

บริเวณพื้นที่การเกษตรกรรมของตำบลคอนกลาง โดยมีพื้นที่รวม 21,218 ไร่

5. พันธุ์พืชที่ปลูกเศรษฐกิจ

ข้าวนาปี ข้าวเหนียว พันธุ์ที่ปลูก กข. 6 ข้าวเจ้า พันธุ์ที่ปลูก ข้าวมะลิ 105 พืชไร่ อ้อย พันธุ์ที่ปลูก ขอนแก่น 3 มันสำปะหลัง พันธุ์ที่ปลูก เกษตรศาส

6. แหล่งท่องเที่ยว

6.1 สถานที่พักผ่อนป่าหินร้อง

6.2 อ่างเก็บน้ำห้วยขอนแก่น

7. การใช้ที่ดิน

องค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง มีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 55.93 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 34,680 ไร่มีการใช้ที่ดินแบ่งเป็นประเภทต่าง ๆ ดังนี้

8. พื้นที่ชุมชน

พื้นที่ชุมชนในตำบลประกอบด้วย ที่อยู่อาศัย พาณิชยกรรม สถาบันการศึกษา สถาบันศาสนา และสถานที่ราชการรวมทั้งใช้ประโยชน์ต่าง มีการใช้พื้นที่ประมาณ 2,093 ไร่

9. พื้นที่การเกษตร

บริเวณพื้นที่การเกษตรกรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง โดยมีพื้นที่รวม 21,218 ไร่

10. พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ

ตำบลคอนกลาง มีพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติประมาณ 1,240 ไร่

11. รายได้

รายได้เฉลี่ยของประชาชนในตำบลคอนกลาง เฉลี่ยประมาณ 35,000 บาท/คน/ปี

ตารางที่ 4 จำนวนครัวเรือนที่มีรายได้ต่ำกว่าเกณฑ์เปรียบเทียบ 30,000 บาท/คน/ปี

จำนวนครัวเรือนทั้งหมด ที่จัดเก็บข้อมูล จปฐ.	รายได้เมื่อเปรียบเทียบ 30,000 บาท/คน/ปี ต่ำกว่าเกณฑ์ (ครัวเรือน)	รายได้เมื่อเปรียบเทียบ 30,000 บาท/คน/ปี ต่ำกว่าเกณฑ์ (ร้อยละ)
1,177	11	0.93

ที่มา : แผนพัฒนาสามปีองค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง (พ.ศ. 2558 – 2560) 2558 : 15

ตารางที่ 5 จำนวนหมู่บ้าน และจำนวนคนในครัวเรือนที่มีรายได้ต่ำกว่าเกณฑ์รายได้เมื่อเปรียบเทียบ 30,000 บาท/ปี/คน

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนครัวเรือนที่มี รายได้ ต่ำกว่าเกณฑ์ (ครัวเรือน)	รายได้เฉลี่ยที่ต่ำกว่า เกณฑ์ ต่อคนต่อปี (บาท)
2,6	บ้านวังจาน	4	20,000
3	บ้านโนนสูง	2	20,000
5,8	บ้านโนนอุดม บ้านหินแห่	3	20,000
7	วังแคน	2	20,000

ที่มา : แผนพัฒนาสามปีองค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง (พ.ศ. 2558 – 2560) 2558 : 15

ตารางที่ 6 รายได้เฉลี่ยของประชาชนในพื้นที่

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	รายได้ภาคเกษตร เฉลี่ย (บาท/คน/ปี)	รายได้นอกภาคเกษตร เฉลี่ย (บาท/คน/ปี)
หมู่ 1	บ้านดอนกลาง	45,000	30,000
หมู่ 2	บ้านวังจาน	50,000	35,000
หมู่ 3	บ้านโนนสูง	38,000	30,000
หมู่ 4	บ้านทิพโสศ	38,000	34,000
หมู่ 5	บ้านโนนอุดม	30,000	38,000
หมู่ 6	บ้านวังจาน	48,000	34,000
หมู่ 7	บ้านวังแคน	40,000	28,000
หมู่ 8	บ้านหินแห่	32,000	42,000
หมู่ 9	บ้านเหล่า	39,000	35,000
หมู่ 10	บ้านทิพโสศ	40,000	32,000
หมู่ 11	บ้านวังแคน	40,000	30,000

ที่มา : แผนพัฒนาสามปีองค์การบริหารส่วนตำบลดอนกลาง (พ.ศ. 2558 – 2560) 2558 : 16

12. ด้านการศึกษา

ตำบลดอนกลางมีโรงเรียนประถมศึกษาตั้งให้บริการแก่ประชาชนในตำบล
จำนวน 3 แห่ง เป็นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาจนถึงระดับชั้น ม.3 จำนวน 1 แห่ง
ดังนี้

1. โรงเรียนดอนกลางนุกุลวิทย์ (โรงเรียนขยายโอกาส)
2. โรงเรียน บ้านทิพโสศ
3. โรงเรียน บ้านวังจาน

4. ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย คือ ศูนย์การศึกษานอก
ระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ตำบลดอนกลาง (กศน.) ตั้งอยู่ในพื้นที่องค์การบริหารส่วน
ตำบลดอนกลาง มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในความรับผิดชอบ จำนวน 2 แห่ง คือ

5. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง หมู่ที่ 1 ผู้ดูแลเด็ก
จำนวน 11 คน จำนวนเด็ก 238 คน
6. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กศูนย์วัดวังจานหมู่ที่ 2,6 ผู้ดูแลเด็ก จำนวน 4 คน จำนวน
เด็ก 75 คน
7. ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน จำนวน 11 แห่ง

13. ข้อมูลด้านการศาสนา

ตำบลคอนกลาง มีศาสนาสถานทางพุทธศาสนาให้บริการแก่ประชาชน จำนวน 8
แห่ง

- วัดบ้านคอนกลาง ตั้งอยู่หมู่ที่ 1 ศาสนิกชนมาจากหมู่ที่ 1,9
- วัดใหม่ศรีสุข ตั้งอยู่หมู่ที่ 3 ศาสนิกชนมาจากหมู่ที่ 3
- วัดบ้านวังจาน ตั้งอยู่หมู่ที่ 2,6 ศาสนิกชนมาจากหมู่ที่ 2,6
- วัดบ้านทิพโสตั้ง ตั้งอยู่หมู่ที่ 10 ศาสนิกชนมาจากหมู่ที่ 4,10
- วัดอัมพวัน ตั้งอยู่หมู่ที่ 8 ศาสนิกชนมาจากหมู่ที่ 5,8
- วัดบ้านวังแคน ตั้งอยู่หมู่ที่ 11 ศาสนิกชนมาจากหมู่ที่ 11
- สำนักสงฆ์วังแคน ตั้งอยู่หมู่ที่ 7 ศาสนิกชนมาจากหมู่ที่ 7
- สำนักสงฆ์หินร่อง ตั้งอยู่หมู่ที่ 3 ศาสนิกชนมาจากหมู่ที่ 3

14. ข้อมูลด้านสาธารณสุข

ในเขตตำบลคอนกลาง มีสถานบริการด้านสาธารณสุข ดังนี้ คือ

14.1 โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพส่งเสริมสุขภาพชุมชนตำบลคอนกลาง (รพ.สต.)
ตั้งอยู่ หมู่ที่ 1 บ้านคอนกลาง มีเจ้าหน้าที่ 6 คน คอยให้บริการแก่ประชาชนในพื้นที่
ตำบลคอนกลาง การบริการด้านสาธารณสุขของตำบลคอนกลาง นับว่ามีความสะดวกแก่
ประชาชนอย่างทั่วถึง ซึ่งนอกจากจะรับบริการจาก รพ.สต. ประจำตำบลแล้ว ยังสามารถรับ
บริการที่โรงพยาบาลอำเภอโกสุมพิสัยได้อย่างสะดวก เนื่องจากมีเส้นทางคมนาคมที่สะดวก
นอกจากนี้ มีอาสาสมัครสาธารณสุขมูลฐานทุกหมู่บ้าน ทั้ง 11 หมู่บ้าน ทำหน้าที่ในการดูแล
ป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคติดต่อในชุมชนส่งเสริมและพัฒนาระบบสาธารณสุขมูลฐาน
ร่วมกั้บอบต.

- 1) โรงพยาบาลประจำตำบล/หมู่บ้าน จำนวน 1 แห่ง
- 2) อัตราการมีและใช้ส้วมราดน้ำ ร้อยละ 100
- 3) ศูนย์ ศสมช. ประจำหมู่บ้าน จำนวน 11 แห่ง

- | | |
|--------------------------|-------------|
| 4) อสม. | จำนวน 78 คน |
| 5) อาสาสมัครกู้ชีพกู้ภัย | จำนวน 16 คน |
| 6) รถกู้ชีพกู้ภัย | จำนวน 1 คัน |

15. ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

- | | |
|---|--------------|
| 15.1 ศูนย์ อปพร.ตำบลคอนกลาง | จำนวน 1 แห่ง |
| 15.2 ศูนย์ประสานงาน อปพร.ประจำหมู่บ้าน | จำนวน 1 แห่ง |
| 15.3 รถยนต์ช่วยดับเพลิงของ อบต.คอนกลาง | จำนวน 1 คัน |
| 15.4 รถยนต์ตรวจการศูนย์ อปพร. อบต.คอนกลาง | จำนวน 1 คัน |
| 15.5 เรือท้องแบน | จำนวน 1 ลำ |
| 15.6 สมาชิก อปพร. อบต.คอนกลาง | จำนวน 105 คน |
| 15.7 ลูกเสือชาวบ้าน 2 รุ่น | จำนวน 300 คน |
| 15.8 ตำรวจอาสาประจำหมู่บ้าน 1 รุ่น | จำนวน 120 คน |
| 15.9 ไทยอาสาป้องกันชาติ 1 รุ่น | จำนวน 190 คน |

16. ข้อมูลด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

16.1 ทรัพยากรป่าไม้

ตำบลคอนกลาง มีพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ประมาณ 1,240 ไร่

16.2 แหล่งน้ำ

16.2.1 แหล่งน้ำธรรมชาติ ห้วยขอนสัก แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น อ่างเก็บน้ำห้วยขอนสัก แหล่งน้ำเพื่อการอุปโภค – บริโภค ในตำบลคอนกลาง ส่วนใหญ่จะใช้น้ำฝนโดยจะมีโอ่งซีเมนต์เก็บกักน้ำฝนไว้ใช้ทุกครัวเรือน และในบางครัวเรือนที่มีโอ่งซีเมนต์เก็บกักน้ำฝนไม่เพียงพอ สำหรับการอุปโภค – บริโภค ในช่วงฤดูแล้ง

16.3 ทรัพยากรดิน

ดินในตำบลคอนกลาง มี 2 ประเภท คือ ดินทราย ดินร่วนปนทราย สมรรถนะดินของตำบลคอนกลาง พื้นที่ส่วนใหญ่ประมาณ 60% เป็นดินที่มีความเหมาะสมสำหรับปลูกพืชไร่ พื้นที่อีกประมาณ 40% เป็นที่เหมาะสมสำหรับปลูกข้าว แต่มีปัญหาเกี่ยวกับการขาดแคลนน้ำในการปลูกข้าว เนื่องจากฝนไม่ตกตามฤดู ระบบนิเวศน์ไม่สมบูรณ์ เป็นผลมาจากภาวะโลกร้อน

17. วิสัยทัศน์การพัฒนางค์การบริหารส่วนตำบลตอนกลาง (Vision) ดังนี้

“ชุมชนเข้มแข็ง สร้างเสริมแหล่งท่องเที่ยว อนุรักษ์วัฒนธรรม นำการศึกษา พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ด้านยาเสพติด ชีวิตเป็นสุข เศรษฐกิจพอเพียง”

18. พันธกิจการพัฒนา

18.1 พัฒนาคูณภาพการศึกษา ผู้เรียน และบุคลากร เทคโนโลยี ทางการศึกษา สร้าง แหล่งเรียนรู้ในชุมชน รวมทั้งเพิ่มช่องทางให้ประชาชนในท้องถิ่นได้เข้าถึงการศึกษา เพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน สร้างองค์ความรู้ทางภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างสร้างสรรค์ รวมถึงอนุรักษ์โบราณสถาน สืบสานวัฒนธรรมประเพณีที่ดั้งเดิมของท้องถิ่น

18.2 ส่งเสริมกลุ่มเกษตรกร กลุ่มอาชีพ สหกรณ์ ได้ผลิตสินค้าการเกษตรปลอดภัยได้มาตรฐาน เพื่อยกระดับผลิตภัณฑ์เป็นสินค้า OTOP สร้างรากฐานการเกษตรแบบครบวงจรตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

18.3 พัฒนาคูณภาพชีวิตประชาชนอยู่ดีกินดี ลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ และได้รับสวัสดิการและการสงเคราะห์อย่างทั่วถึง มีสุขภาพที่ดี เสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งน่าอยู่ สงบสุข ปลอดภัย ส่งเสริมการกีฬาและนันทนาการ

18.4 พัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน ด้านคมนาคมขนส่ง สาธารณูปการ สาธารณูปโภค แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ให้ได้มาตรฐานและครอบคลุมทั้งพื้นที่

18.5 พัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ให้มีศักยภาพการท่องเที่ยว สร้างจิตสำนึกให้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ และฟื้นฟู อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

18.6 พัฒนาและเสริมสร้างประสิทธิภาพให้กับการบริหารจัดการองค์กร และสร้างศักยภาพให้กับบุคลากร เพื่อการบริหารจัดการที่ดี

19. วัตถุประสงค์การพัฒนา

19.1 เพื่อพัฒนาการศึกษาในพื้นที่ เสริมสร้างแหล่งเรียนรู้ในชุมชน และส่งเสริมประเพณีวัฒนธรรม

19.2 เพื่อเพิ่มศักยภาพให้กลุ่มองค์กรต่าง ๆ ในการผลิตสินค้าและอาหารปลอดภัย ประชาชนทำการเกษตรตามแนวทางปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง

19.3 เพื่อสร้างรายได้ลดรายจ่ายประชาชนและให้สวัสดิการและการสงเคราะห์อย่างทั่วถึง และส่งเสริมด้านสุขภาพ การกีฬาและนันทนาการ

19.4 เพื่อให้ประชาชนมีเส้นทางคมนาคมและการขนถ่ายสินค้าการเกษตร มีแหล่งน้ำอุปโภคบริโภคและเพื่อการเกษตร

19.5 เพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

19.6 เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานขององค์กร

20. จุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนา

20.1 การศึกษามีคุณภาพเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน สร้างแหล่งเรียนรู้ในชุมชน สืบสานประเพณีวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น

20.2 กลุ่มเกษตรกร กลุ่มอาชีพ สหกรณ์มีการผลิตสินค้าและอาหารที่ได้มาตรฐานและปลอดภัย และสร้างความเข้มแข็ง

20.3 ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น เพิ่มรายได้ลดรายจ่าย ได้รับสวัสดิการและการสงเคราะห์อย่างทั่วถึง ชุมชนเข้มแข็งสงบสุขปลอดภัย

20.4 การคมนาคมมีความสะดวก ระบบสาธารณสุขปโภค สาธารณูปการ แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ทั่วถึงและครอบคลุมทุกพื้นที่

20.5 ปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยว พื้นฟู อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีการบริหารจัดการขยะอย่างเป็นระบบ

20.6 องค์กรมีประสิทธิภาพ บุคลากรมีสมรรถนะในการปฏิบัติงาน และการให้บริการประชาชน

21. ยุทธศาสตร์การพัฒนางค์การบริหารส่วนตำบลอนกลาง

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ และประเพณีวัฒนธรรม

1.1 เป้าประสงค์ระดับยุทธศาสตร์

1.1.1 เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาส่งเสริมให้ประชาชนเข้าถึงการศึกษาอย่างทั่วถึงเป็นการสร้างความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

1.1.2 เพื่อสร้างศูนย์เรียนรู้ในชุมชน ส่งเสริม ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น

1.2 แนวทางการพัฒนา

1.2.1 พัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อรองรับเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

1.2.2 ส่งเสริมให้ประชาชนเข้าถึงการศึกษาทั้งในระบบ นอกระบบ และตาม
อัยาศัย

1.2.3 พัฒนาและสนับสนุน ผู้เรียน ผู้สอน เทคโนโลยี และการดูแลเด็กก่อน
วัยเรียน

1.2.4 ส่งเสริมสนับสนุนให้มีแหล่งเรียนรู้ในชุมชน

1.2.5 ส่งเสริมสนับสนุน ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 ส่งเสริมเกษตรกรรม และพาณิชย์กรรม เพื่อสร้างความ
มั่นคงทางเศรษฐกิจ

2.1 เป้าประสงค์ระดับยุทธศาสตร์

2.1.1 เพื่อสนับสนุนส่งเสริมศักยภาพให้กับกลุ่มเกษตร กลุ่มอาชีพ สหกรณ์
ผลิตสินค้าการเกษตรปลอดภัยและได้มาตรฐานและยกระดับผลิตภัณฑ์ให้เป็นสินค้า OTOP

2.1.2 ส่งเสริมให้ประชาชนทำการเกษตรตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจ
พอเพียง

2.2 แนวทางการพัฒนา

2.2.1 เสริมสร้างความเข้มแข็งและศักยภาพให้แก่กลุ่มเกษตร กลุ่มอาชีพ
และสหกรณ์

2.2.2 ส่งเสริมสนับสนุนการผลิตสินค้าการเกษตรปลอดภัยและได้มาตรฐาน

2.2.3 สนับสนุนส่งเสริมให้มีการยกระดับผลิตภัณฑ์ให้เป็นสินค้า OTOP

2.2.4 ส่งเสริมการเกษตรแบบครบวงจรตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจ
พอเพียง

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 ยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชนและเสริมสร้างชุมชน
เข้มแข็ง

3.1 เป้าประสงค์ระดับยุทธศาสตร์

3.1.1 เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนเพิ่มรายได้ลดรายจ่ายให้กับประชาชน
สามารถพึ่งตนเองได้

3.1.2 ส่งเสริมด้านสาธารณสุข การอนามัยและการพยาบาลแก่ประชาชน

3.1.3 เพื่อเสริมสร้างศักยภาพและความเข้มแข็งให้ ชุมชน สมาคม กองทุน
กลุ่มองค์กรต่าง ๆ เด็กเยาวชน ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ยากไร้ด้อยโอกาสให้ได้รับสวัสดิการและการ
สงเคราะห์

3.1.4 เพื่อเสริมสร้างศักยภาพและความเข้มแข็งในชุมชนเป็นชุมชนนำอยู่
สังคมสงบสุขและปลอดภัย ส่งเสริมกิจกรรมการกีฬา และนันทนาการ

3.2 แนวทางการพัฒนา

3.2.1 ส่งเสริมให้แก่ครอบครัวยากจน กลุ่มแรงงานนอกระบบ ผู้ไม่มีงานทำ
ผู้สูงอายุ และผู้พิการพึ่งตนเองได้

3.2.2 ส่งเสริมสาธารณสุข ป้องกันโรคระบาด การอนามัย และการพยาบาล

3.2.3 สนับสนุนเสริมสร้างศักยภาพและความเข้มแข็งให้กับชมรม สมาคม
กองทุน ผู้นำชุมชน กลุ่มองค์กรต่าง ๆ ในระดับพื้นที่

3.2.4 ส่งเสริมและพัฒนา เด็กเยาวชน ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ยากไร้ ผู้ด้อยโอกาส
ให้ได้รับสวัสดิการ และการสงเคราะห์อย่างทั่วถึง

3.2.5 เสริมสร้างศักยภาพและความเข้มแข็งในชุมชนเป็นชุมชนนำอยู่ สังคม
สงบสุขและปลอดภัย ร้อยละของชุมชนจัดทำแผน /แผนชุมชนด้วยกระบวนการมีส่วนร่วม

3.2.6 สนับสนุนส่งเสริมกิจกรรมกีฬา และนันทนาการ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อคุณภาพชีวิต

4.1 เป้าประสงค์ระดับยุทธศาสตร์

4.1.1 เพื่อพัฒนาปรับปรุงเส้นทางคมนาคม สวนสาธารณะ ไฟฟ้า การโทรม
นาคม แหล่งน้ำเพื่ออุปโภคบริโภคและการเกษตร

4.2 แนวทางการพัฒนา

4.2.1 พัฒนาปรับปรุงโครงสร้าง เส้นทางคมนาคมในหมู่บ้านและเส้นทาง
ขนถ่ายผลผลิตทางการเกษตร

4.2.2 พัฒนาปรับปรุงการบริการสวนสาธารณะ ไฟฟ้าสาธารณะ และการ
โทรคมนาคม

4.2.3 พัฒนาปรับปรุงแหล่งน้ำเพื่ออุปโภคบริโภค และการเกษตร

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ อนุรักษ์ ฟื้นฟู
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

5.1 เป้าประสงค์ระดับยุทธศาสตร์

5.1.1 เพื่อพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว เสริมสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนมี
ส่วนร่วมในการดูแล ฟื้นฟู อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การบริหารจัดการขยะ
สิ่งปฏิกูลและบำบัดน้ำเสีย

5.2 แนวทางการพัฒนา

5.2.1 พัฒนาปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยว

5.2.2 ส่งเสริมจิตสำนึกให้ประชาชนมีส่วนร่วมดูแล ฟื้นฟู อนุรักษ์

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

5.2.3 ส่งเสริมการบริหารจัดการขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูลและบำบัดน้ำเสีย

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 6 พัฒนาและเสริมสร้างประสิทธิภาพการบริหารจัดการ
องค์กรและบุคลากร

6.1 เป้าประสงค์ระดับยุทธศาสตร์

6.1.1 เพื่อให้การบริหารจัดการและศักยภาพองค์กรให้มีประสิทธิภาพ

6.1.2 เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะและศักยภาพบุคลากรในการปฏิบัติงาน

6.2 แนวทางการพัฒนา

6.2.1 เสริมสร้างการบริหารจัดการองค์กรให้มีประสิทธิภาพการทำงานเพื่อ
การบริหารจัดการภาครัฐที่ดี

6.2.2 ส่งเสริมเพิ่มขีดสมรรถนะบุคลากรและพัฒนาศักยภาพองค์กรเพื่อการ
บริการจัดการที่ดี

22. นโยบายการพัฒนาของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลตอนกลาง

1. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

1.1 พัฒนาเส้นทางคมนาคมภายในหมู่บ้าน และพัฒนาเส้นทางลำเลียงขนถ่าย
สินค้าเพื่อการเกษตร

1.2 พัฒนาแหล่งน้ำ เพื่ออุปโภค บริโภคและการเกษตร

1.3 พัฒนาให้มีไฟฟ้า เพื่อที่อยู่อาศัย เพื่อการเกษตรและไฟฟ้าส่องสว่าง

2. ด้านเศรษฐกิจ

2.1 ส่งเสริมกลุ่มอาชีพ กลุ่มและองค์กรต่างๆ

2.2 ส่งเสริมโครงการตามแนวทางพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง

3. ด้านสังคม

3.1 ส่งเสริมชมรมผู้สูงอายุ กองทุนสวัสดิการชุมชน กองทุนพัฒนาหมู่บ้านเพื่อ
แก้ไขปัญหาสุขภาพจิต ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

3.2 ส่งเสริมเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ติดเชื้อเอดส์ ตลอดจนสงเคราะห์
ผู้ด้อยโอกาสทางสังคม

3.3 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนทุกระดับ ยึดหลักธรรมาภิบาล

4. ด้านการเมือง การศึกษา และวัฒนธรรม

4.1 ส่งเสริมการศึกษา ให้ทุนการศึกษา พัฒนาศูนย์เด็กเล็ก

4.2 ส่งเสริมการศึกษา อบรม ศึกษาคุณงามของกลุ่มองค์กรต่างๆ

4.3 ส่งเสริมอนุรักษ์ วัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น

4.4 ส่งเสริมการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็น

พระประมุข

5. ด้านสาธารณสุข

5.1 ส่งเสริมกองทุนสุขภาพระดับพื้นที่ การปลูกพืชสมุนไพร นวดแผนไทย

ตลอดจนบุคลากรทางการแพทย์

5.2 ส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่ดี ป้องกัน โรคและระงับ โรคติดต่อ

6. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

6.1 ส่งเสริมป่าหินร่อง และอ่างเก็บน้ำห้วยขอนแก่นเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิง

อนุรักษ์

6.2 ส่งเสริมปลูกป่าชุมชน ปลูกต้นไม้ตามที่หรือทางสาธารณะ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้นำงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการศึกษา ดังต่อไปนี้

ชนิกา พันล้อม (2550 : 66 – 69) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลแม่แจ่ม อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ ประชากรที่ได้ใช้ในการศึกษา คือประชาชนที่เข้าร่วมประชุมประชาคมในการจัดทำแผนชุมชน จำนวน 250 คน ผลการศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน จำนวน 4 ด้าน จำนวน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการนำแผนไปปฏิบัติ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง บังคับความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ได้แก่ เพศ อายุ และอาชีพ ส่วนปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์ในการมีส่วนร่วมของประชาชน คือ ระดับการศึกษา และตำแหน่งหน้าที่ทางสังคม

สมศักดิ์ พรหมเตื้อ (2551 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนาคู จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งได้จำแนกตาม เพศ อาชีพ และระดับการศึกษา พบว่าระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลในเขตอำเภอนาคู จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมิน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนในการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล จำแนกตามอาชีพผลไม่มีความแตกต่างกัน เมื่อจำแนกตาม เพศ ระดับการศึกษา พบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในระดับ .05

วัชรพงษ์ ศรีสว่างวงศ์ (2551 : 62) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลองค์การบริหารส่วนตำบลคอนจาน อำเภอดอนจาน จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนจาน โดยภาพรวมการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย ได้แก่ ด้านการวางแผนงาน ด้านการบริหารงบประมาณและพัสดุ และด้านการตรวจสอบควบคุมการบริหารงาน ผลการศึกษาการเปรียบเทียบ พบว่าประชาชนที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือน มีความแตกต่างกัน การมีส่วนร่วมในการประชาคมไม่แตกต่างกัน สำหรับข้อเสนอแนะของการมีส่วนร่วม เช่น องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาคมเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงาน 3 ด้าน คือ ด้านการวางแผนงาน ด้านการบริหารงบประมาณและพัสดุ และด้านการตรวจสอบและควบคุมการบริหารงาน โดยจัดให้มีการประชาสัมพันธ์เพื่อให้ทราบขั้นตอนการบริหารงานในด้านต่างๆที่มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจอันดี ในการทำงานร่วมกันระหว่างประชาคมและองค์การบริหารส่วนตำบล

สุรยัน ปันชัย (2552 : 54 – 59) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ชะนิง อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ชะนิงอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชาย ร้อยละ 60 อายุระหว่าง 31 – 40 ปี ร้อยละ 36.4 ระดับการศึกษาในระดับประถมศึกษา ร้อยละ 48.5 ประกอบอาชีพ อาชีพเกษตรกรกรรม ร้อยละ 74.0 มีรายได้ต่อเดือนน้อยกว่า 2,000 บาท และผลการศึกษาในข้อเสนอแนะพบว่า ประชาชนต้องการมีส่วนร่วมในการเข้าประชุมประชาคมเพื่อจัดทำแผนพัฒนาและร่วมคิด วิเคราะห์ปัญหาความต้องการ ข้อจำกัด และศักยภาพขององค์การบริหารส่วนตำบล

วราวุธ อาจเอี่ยม (2556 : 68 - 71) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ในเขตพื้นที่ตำบลยางอู้ม อำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่าระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นในเขตพื้นที่ตำบลยางอู้ม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ได้แก่ ด้านมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมิน ผลการเปรียบเทียบพบว่าประชาชนที่มี อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือน แตกต่างกัน มีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น โดยรวมไม่แตกต่างกัน สำหรับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม โดยเรียงลำดับสูงสุด 3 อันดับแรก ดังนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลควรเชิญชวนให้ประชาชนเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการประชุมประชาคม องค์การบริหารส่วนตำบลควรประชาสัมพันธ์ให้ประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น และองค์การบริหารส่วนตำบลควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการติดตามผลดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่น

ปราณี ทรุษสารท (2557 : 64) ได้ศึกษา เรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลหัวหิน อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ ศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างรายได้กับขนาดครอบครัวที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลหัวหิน รวมทั้งข้อเสนอแนะ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือประชาชนมีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหัวหิน อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 360 คน พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหัวหิน อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากมากไปน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน และระดับน้อย 1 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และการมีส่วนร่วมการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการประเมินผล ตามลำดับ ไม่มีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างรายได้กับขนาดครอบครัวที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลหัวหิน อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์

ชัยรัตน์ แสงเพ็ชร (2557 : 112 - 115) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลโนนนาจาน อำเภอนาคู จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่าระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล โดยรวมอยู่ในระดับ 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมด้านการประเมินผล และด้านการมีส่วนร่วม

ด้านรับผลประโยชน์ อยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และด้านการมีส่วนร่วมการดำเนินงาน ผลการเปรียบเทียบ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และหมู่บ้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา มี 3 ด้าน ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ คือ ควรมีช่องทางให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมเสนอปัญหาความต้องการมากขึ้น ควรนำความต้องการหรือปัญหาของประชาชนเสนอเข้าที่ประชุมสภา อบต. ควรให้ประชาชนได้ร่วมคิดและกำหนดแนวทางการพัฒนา และส่งเสริมให้มีการร่วมคัดเลือกแนวทางการพัฒนาเพื่อกำหนดโครงการและกิจกรรม 2) ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ คือ ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมเป็นกรรมการในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล และควรให้ประชาชนได้ร่วมปฏิบัติตามโครงการและกิจกรรมที่ อบต. ได้นำไปดำเนินการในหมู่บ้าน ให้บรรลุเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้ในแผนพัฒนา อบต. 3) ด้านการมีส่วนร่วมด้านรับผลประโยชน์ คือ ทุกภาคส่วนควรให้ความสำคัญในการส่งเสริม เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ 4) ด้านการมีส่วนร่วมด้านการประเมินผล คือ ควรมีการสำรวจประเมิน โครงการกิจกรรมที่ได้ดำเนินการ กิจกรรม ควรมีการประชาสัมพันธ์งานกิจกรรมที่ได้ดำเนินการในการจัดทำแผนพัฒนา และควรสรุปสำรวจความพึงพอใจในโครงการกิจกรรมแจ้งประชาชน

กิจจา โพนแคน (2557 : 114 – 116) ได้ศึกษา เรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสม โดยใช้การวิจัยเชิงปริมาณ ใช้การวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือผู้นำชุมชนในเขตเทศบาลตำบลลาดยาว จำนวน 103 คน จากจำนวนผู้นำชุมชน 139 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ (Frequencies) ร้อยละ (Percent) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และทดสอบสมมติฐานโดยการทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบค่าเอฟ (F-test) ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD) และการวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In - Depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) จำนวน 10 ท่าน และใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท ผลการวิจัยพบว่า 1) การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ ผู้นำชุมชนมีส่วนร่วมโดยภาพรวมอยู่

ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การมีส่วนร่วมด้านการรับผลประโยชน์ อยู่ในระดับมาก ส่วนด้าน การมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมด้านดำเนินการ และการมีส่วนร่วมด้านติดตามและประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง 2) เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้ อาชีพ และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล พบว่า ผู้นำชุมชนที่มี เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้ และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล ต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ ไม่แตกต่างกัน ส่วนผู้นำชุมชนที่มีอาชีพ ต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 3) ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า ผู้นำชุมชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจคัดเลือก โครงการ/กิจกรรมในแผนพัฒนาท้องถิ่นเพื่อบรรจุเข้างบประมาณรายจ่ายเป็นส่วนตัว ซึ่งเทศบาลขาดการสอบถามปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของชุมชน และผู้บริหารท้องถิ่นตัดสินใจในการพัฒนาท้องถิ่นตามความคิดเห็นของตนเองมากกว่าความคิดเห็นและความต้องการของชุมชน ซึ่งการปฏิบัติตามแผนพัฒนาท้องถิ่นไม่เป็นไปตามที่ได้วางแผนไว้ ข้อเสนอแนะเทศบาลตำบลลาดยาว ควรก่อสร้างบำรุงรักษาถนน สะพาน ทางเท้าตามซอยต่างๆ ให้มากกว่าเดิม และเทศบาลฯ ควรก่อสร้างพังกันน้ำเพื่อป้องกันริมตลิ่งพังและบ้านเรือนราษฎร ไม่ให้ได้รับความเสียหาย

Brody, S. D., Godschalk, D. R., and Burby, R. J. (2003 : Abstract) ศึกษา เรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนดำเนินงาน พบว่านอกจากรัฐบาลท้องถิ่นต้องดำเนินการในการวางแผนและการจัดการพัฒนาเมืองแล้ว ยังต้องออกกฎหมายให้ประชาชนมีโอกาสที่จะมีส่วนร่วมในการวางแผนในท้องถิ่นด้วย ซึ่งจากผลการศึกษาทำให้เห็นว่าวิธีการออกกฎหมายให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น จะต้องมีการกระบวนการที่มีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะทำให้วิธีการปฏิบัติในการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพในการดำเนินงาน

บัวรี อังไถ ความ (2009 : 215) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของโครงการพัฒนาท้องถิ่นในประเทศกาน่า ผลการศึกษา พบว่า ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างจำนวน 118 ผู้นำชุมชน ประชาชนในชุมชน และเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น ได้อธิบายว่าเป็นเวลา 20 ปี

ที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการพัฒนาท้องถิ่นสู่ชุมชน ความรู้สึกเบื้องต้นของการมีส่วนร่วมก็คือ ข้อเสนอแนะที่มีประสิทธิภาพ การมีส่วนร่วมต้องการความสร้างสรรค์จากสังคม ปัจจัยที่เกี่ยวข้องก็คือ การมีส่วนร่วมของภาคประชาชน มากกว่าการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ดังนั้นการพัฒนาท้องถิ่นที่มีประสิทธิภาพ ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกภาคส่วน

Davis Kara N., N.S. (2010 : Abstract) ได้ศึกษา เรื่อง การสำรวจระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนการดำเนินงาน กรณีศึกษาการรักษาสภาพสิ่งแวดล้อมในเขตเมือง ผลการศึกษาพบว่ามีความแตกต่างในวิธีการคิดในเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยพลเมืองที่อยู่ในพื้นที่ที่แตกต่างกันการร่วมในการรักษาสภาพแวดล้อมต่างกัน และมีระดับการมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินงานที่แตกต่างกันด้วย ทั้งนี้โอกาสในการมีส่วนร่วมก็จะเป็ปัจจัยในกระบวนการมีส่วนร่วมด้วย

Xabier Bruna - Garcia Corresponding author, Manuel Francisco Marey - Perez (2014 : Abstract) ได้ศึกษา เรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชน กรณีศึกษาการวางแผนความต้องการของป่า พบว่าการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการตัดสินใจที่เกี่ยวกับการวางแผนบริหารจัดการป่า เป็นเรื่องสำคัญที่จะสามารถแก้ปัญหาได้ในระยะยาว ปัจจุบันการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นสิ่งที่จำเป็นในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำกับดูแลที่ดิน เป็นองค์ประกอบสำคัญในการวางแผนบริหารจัดการป่าในระดับยุทธศาสตร์ ตั้งแต่ขั้นตอนแรกที่ถูกนำไปใช้ รวมถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนบริหารจัดการป่าในภาคของป่าไม้ งานวิจัยชิ้นนี้นำเสนอความคิดเห็นของประชาชนที่มีส่วนร่วมในการวางแผนบริหารจัดการป่า ซึ่งสามารถใช้เป็นข้อมูลอ้างอิงการพัฒนาวิธีการใหม่ในพื้นที่ที่ไม่มีประสบการณ์มาก่อนในกระบวนการมีส่วนร่วม การประเมินโดยใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ และการใช้งานในรูปแบบที่แตกต่างกันในแต่ละประเทศแสดงให้เห็นความหลากหลายสูงของการตอบสนองต่อความท้าทาย ในการบูรณาการวิธีการให้เข้ากับระเบียบและวิธีการทางสังคม

Gasto Frumenee (2014 : Abstract) ได้ศึกษา เรื่องการมีส่วนร่วมในการวางแผนด้านสุขภาพในการกระจายอำนาจในระบบสุขภาพ ประสบการณ์จากคณะกรรมการบริหารด้านสุขภาพ ณ Kongwa District ประเทศแทนซาเนีย การศึกษาครั้งนี้พบว่าแทนซาเนีย แนะนำการกระจายอำนาจมาใช้ในระบบสุขภาพ ในปี 1990 เพื่อเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนสุขภาพ คณะกรรมการบริหารด้านสุขภาพ (HFGCs) ถูกจัดตั้งขึ้นเพื่อให้เกิดกลุ่มใน

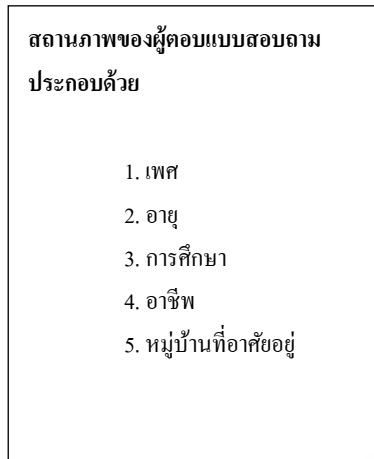
ชุมชนเป็นการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการให้บริการสุขภาพ วัตถุประสงค์ของการศึกษาคือการทำทนายสวัสดิการของ HFGCs ในการวางแผนด้านสุขภาพในการกระจายอำนาจระบบสุขภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้การสัมภาษณ์ถึงโครงสร้างของการสนทนากลุ่ม FGDs ทั้งหมด 13 หัวข้อ ที่สำคัญได้รับการสัมภาษณ์จากสภาระดับต่ำกว่าในด้านสุขภาพ 5 กลุ่ม ทำให้เกิดแนวทาง 5 แนวทางใน 1 อำเภอ ผลการศึกษาใช้เป็นเครื่องมือในการวางแผนสุขภาพชุมชนด้วยการระดมทรัพยากรทางความคิด อย่างไรก็ตามมีความท้าทายบางอย่างในการขับเคลื่อนการมีส่วนร่วมของ HFGCs ในด้านการวางแผนด้านสุขภาพ เช่น การศึกษาที่ค่อนข้างจะน้อยของชุมชน ในที่สุด HFGCs ได้ส่งสัญญาณว่าจะมีการออกกฎหมายในการวางแผน อย่างไรก็ตามการมีส่วนร่วมเป็นเครื่องมืออันมีประสิทธิภาพที่จะกำหนดข้อจำกัดและศักยภาพที่จะดำเนินการอื่นๆ ต่อไป

สรุปว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ได้กล่าวถึงระดับการมีส่วนร่วมเป็นรายด้าน จำนวน 4 ด้าน ด้วยกัน คือ 1) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ 3) ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ 4) ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล การศึกษาพบว่า โดยภาพรวมระดับการมีส่วนร่วมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนผลการศึกษาจากการเปรียบเทียบ จากคุณลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกเป็น เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้ พบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ส่วนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน สำหรับข้อเสนอแนะ ให้องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานในทุกด้าน ประชาชนต้องการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นและร่วมติดตามประเมินผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อให้เกิดความโปร่งใส และการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป

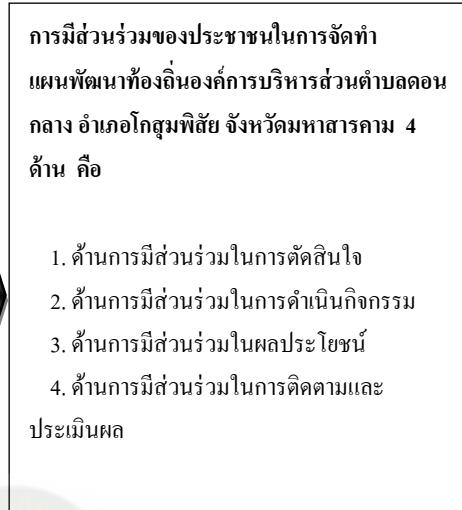
กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ เป็นกรอบแนวคิด การมีส่วนร่วมของ Cohen and Uphoff (1980 : 213 - 218 อ้างถึงใน โกวิทย์ พวงงาม. 2553 : 55 - 56) ในการวิจัย ดังนี้

ตัวแปรอิสระ
(Independent Variables)



ตัวแปรตาม
(Dependent Variables)



แผนภาพที่ 3 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยแบบบูรณาการร่วมกัน คือการศึกษาเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ (Mixed method) โดยผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร คือ ประชากรที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนหัวหน้าครัวเรือนที่มีอายุ 18 ปี ขึ้นไป ซึ่งเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 11 หมู่บ้าน จำนวน 1,489 คน (สำนักงานทะเบียนอำเภอโกสุมพิสัย, 2558 : 2)

2. กลุ่มตัวอย่างเชิงปริมาณ คือ ประชากรที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนหัวหน้าครัวเรือนที่มีอายุ 18 ปี ขึ้นไป ซึ่งมีสิทธิเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 316 คน ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรของ Taro Yamane. (1973 : 727)

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

โดยที่ n = จำนวนขนาดตัวอย่าง

N = จำนวนประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนยอมรับได้ที่ของกลุ่มตัวอย่าง (0.05)

1,489

1+ [1,489(0.05)²]แทนค่าในสูตร $n = 315.09$ คน

จากการหาขนาดกลุ่มตัวอย่างได้เท่ากับ 315.09 คน เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้มีขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เป็นจำนวนเต็มและใช้ในการวิเคราะห์ให้สมบูรณ์ ผู้วิจัยจึงขอปรับขนาดกลุ่มตัวอย่างเป็น 316 คน

3. วิธีการสุ่มตัวอย่าง

3.1 กำหนดจำนวนสำหรับกลุ่มตัวอย่างโดยกำหนด ดังนี้

จากการคำนวณจะได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 316 คน เนื่องจากจำนวนขนาดของประชากรแต่ละกลุ่มมีความแตกต่างกันจึงคำนวณตัวอย่างโดยการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ตามสัดส่วนของประชากร ตามสูตรคำนวณ ดังนี้

$$n = \frac{n \cdot N_i}{N}$$

โดย n = จำนวนหน่วยตัวอย่างที่จะสุ่มจากแต่ละกลุ่ม

N = จำนวนประชากรทั้งหมด

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N_i = จำนวนประชากรแต่ละหมู่บ้าน

ตารางที่ 7 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนประชากร (คน)	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (คน)
1	บ้านดอนกลาง	111	23
2	บ้านวังจาน	145	31
3	บ้านโนนสูง	212	45
4	บ้านทิพโสศ	206	44
5	บ้านโนนอุดม	105	22
6	บ้านวังจาน	191	41

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนประชากร (คน)	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (คน)
7	บ้านวังแคน	48	11
8	บ้านหินแห่	153	32
9	บ้านเหล่า	87	18
10	บ้านทิพโสศ	144	31
11	บ้านวังแคน	87	18
รวม		1,489	316

3.2 ใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลาก โดยผู้วิจัยจัดเตรียมกล่องใส่สลากนำหมายเลขประจำบ้าน 11 กล่องตามจำนวนหมู่บ้าน พร้อมเขียนชื่อหมู่บ้านไว้ข้างกล่อง และจัดทำบัญชีรายชื่อหน่วยประชากร (เลขที่บ้าน) ให้ครบถ้วนตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างแต่ละหมู่บ้าน และเขียนรายชื่อประชากรแต่ละครัวเรือนเป็นอิสระกันนำลงกล่องรายชื่อแต่ละหมู่บ้าน แล้วดำเนินการจับสลากขึ้นทีละใบหยิบขึ้นทีละใบ และจดบันทึกไว้แล้วนำสลากลงในกล่องอีกเพื่อให้ทุกครัวเรือนมีโอกาสถูกเลือกเท่าๆ กัน แล้วจึงหยิบขึ้นมาใหม่ทีละใบ จนครบตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างทุกหมู่บ้าน โดยเลือกประชาชนที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนราษฎร อายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ครัวเรือนละ 1 คน กรณีจับได้รายชื่อเดิมผู้วิจัยจะดำเนินการใส่ลงกล่องคืนและจับใหม่จนกว่าจะครบจำนวนสัดส่วนของแต่ละหมู่บ้าน และจำนวนขนาดกลุ่มตัวอย่าง 316 คน

4. กลุ่มตัวอย่างเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยได้กำหนดผู้ให้สัมภาษณ์ ได้แก่ตัวแทนประชาชนในหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลดอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 11 หมู่บ้าน หมู่บ้านละ 2 คน รวมทั้งหมด 22 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา และหมู่บ้านที่อยู่อาศัย เป็นชนิดแบบสอบถามรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม จำแนกออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล เป็นชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และ น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม เป็นชนิดปลายเปิด (Opened end Questionnaire)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพใช้ในการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) สัมภาษณ์เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม จำแนกออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล

2. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

2.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ตลอดจนวิธีการสร้างแบบสอบถาม

2.2 กำหนดขอบเขตคำถามให้ครอบคลุมกรอบแนวคิด วัตถุประสงค์ เพื่อให้ทราบถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เพื่อเป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถามทั้งแบบสอบถามปลายปิดและปลายเปิด

2.3 ร่างแบบสอบถาม

2.4 นำแบบสอบถามเสนอต่อที่ปรึกษา เพื่อพิจารณา และให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง

2.5 ปรับปรุงแบบสอบถาม ตามข้อเสนอแนะของที่ปรึกษา

3. การหาคุณภาพของเครื่องมือ

3.1 นำแบบสอบถาม เสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา ภาษา และการวัดผลประเมินผล โดยหาค่าความสอดคล้องของข้อคำถามกับ

วัตถุประสงค์หรือนิยามศัพท์ของการวิจัย โดยการหาค่า IOC (Index of Item Objective Consistency หรือ IOC) (ล้วน สายศ และอังคณา สายศ : 249) โดยกำหนดให้

เห็นด้วย มีค่าเท่ากับ + 1

ไม่แน่ใจ มีค่าเท่ากับ 0

ไม่เห็นด้วย มีค่าเท่ากับ - 1

ให้นำผลคะแนนที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญไปคำนวณหาค่า IOC ตามสูตร

$$\text{สูตร IOC} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ IOC แทนดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์

$\sum X$ คือแทนผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N คือแทนจำนวนผู้เชี่ยวชาญ

นำข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.67 ขึ้นไปทดลองใช้ (Try – Out) โดยผู้วิจัยให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบความครอบคลุมความถูกต้อง ซึ่งค่า IOC มีความเที่ยงตรงใช้ได้ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วยบุคคลดังต่อไปนี้

1. นางสาวลัดดา รัตน์รองใต้ วุฒิกิจการศึกษาร.ม. (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยรามคำแหง ตำแหน่ง รองปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา
2. ดร.หงษ์สา ดวงจันทร์โชติ วุฒิกิจการศึกษาค.ด. (หลักสูตรและการเรียนการสอน) ค.ม. (หลักสูตรและการเรียนการสอน) มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ตำแหน่ง ครูเชี่ยวชาญ สาขาภาษาไทย เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทย

3. ผศ. ดร. ไพศาล วรคำ ตำแหน่งประธานหลักสูตรวิจัยและประเมินผล คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม วุฒิกิจการศึกษาค.ด. (วิจัยและประเมินผลการศึกษา) เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลและประเมินผล

3.2 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลวังยาว อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 45 คน ซึ่งเป็นกลุ่มประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โดยการหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของ Cronbach ได้ค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.917

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ

เพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วนทุกด้าน ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1.1 ผู้วิจัยขอหนังสือรับรองจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง กำนัน และผู้ใหญ่บ้าน เพื่อขอความร่วมมือเก็บรวบรวมข้อมูลกับประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง

1.2 ผู้วิจัยนำส่งหนังสือประสานงานขอความร่วมมือกับ กำนัน ผู้ใหญ่บ้านแต่ละหมู่บ้าน จำนวน 11 หมู่บ้าน ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการแจกแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 316 คน

1.3 ผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถามและเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเองจนครบตามจำนวนกลุ่มตัวอย่าง รวบรวมแบบสอบถามทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม เพื่อเตรียมพร้อมในขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยดำเนินการด้วยตนเอง ดำเนินการสัมภาษณ์ ตัวแทนประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 11 หมู่บ้าน หมู่บ้านละ 2 คน จำนวน 22 คน มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

2.1 ขั้นตอนเตรียมการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยนัดหมายวัน เวลา และสถานที่ที่จะสัมภาษณ์กับกลุ่มตัวอย่างทีละคน โดยเตรียมเครื่องบันทึกเสียง เตรียมสมุดจดบันทึกและอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้พร้อมก่อนดำเนินการสัมภาษณ์

2.2 ขั้นตอนดำเนินการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยสัมภาษณ์ตามหัวข้อที่กำหนดไว้และจดบันทึกคำให้สัมภาษณ์ พร้อมบันทึกเสียง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

หลังจากที่ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลแล้ว ได้จัดกระทำข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1.1 นำแบบสอบถามที่รวบรวมได้ตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้อง

1.2 ลงรหัสตามแบบการลงรหัส (Coding Form)

1.3 สำหรับแบบสอบถามประเภทมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

กำหนดระดับคะแนนในแบบสอบถามที่กำหนดไว้ 5 ระดับ ดังนี้

มากที่สุด	กำหนดให้	5	คะแนน
มาก	กำหนดให้	4	คะแนน
ปานกลาง	กำหนดให้	3	คะแนน
น้อย	กำหนดให้	2	คะแนน
น้อยที่สุด	กำหนดให้	1	คะแนน

1.4 นำข้อมูลไปประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์แปลความหมายของค่าเฉลี่ย

(Mean) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อวัดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง โดยรวมและเป็นรายด้าน โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) แล้วนำมาเทียบตามเกณฑ์ 5 ระดับ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2553 : 103)

ค่าเฉลี่ย	4.51 – 5.00	หมายถึง	ระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.51 – 4.50	หมายถึง	ระดับมาก
ค่าเฉลี่ย	2.51 – 3.50	หมายถึง	ระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.51 – 2.50	หมายถึง	ระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 – 1.50	หมายถึง	ระดับน้อยที่สุด

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ (Interview) นำมาเรียบเรียงและจำแนกเป็นรายหมวดหมู่ จากนั้นนำมาสรุป เป็นรายด้าน ทั้ง 4 ด้าน

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้สถิติพื้นฐานสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) และ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ การแจกแจงความถี่ และ ค่าร้อยละ เทียบความถี่หรือจำนวนที่ต้องการ กับความถี่หรือจำนวนทั้งหมด (บุญชม ศรีสะอาด. 2553 : 101)

$$\text{จากสูตร } P = \frac{f \times 100}{N}$$

เมื่อ P แทน ร้อยละ
f แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ
N แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

3. สถิติที่ใช้ในการวัดระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ได้แก่

3.1 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) คำนวณจากสูตร ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2553 : 102)

$$\text{จากสูตร } \bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม
N แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

3.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เป็นการวัดการกระจายที่ได้รับกรนำไปใช้อย่างกว้างขวาง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คือ รากที่สองของค่าเฉลี่ยของกำลังสองของค่าเบี่ยงเบน (เบี่ยงเบนจากค่าเฉลี่ย) มีสัญลักษณ์หลายแบบ หาได้จากสูตร ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2553 : 103)

$$\text{จากสูตร } S = \sqrt{\frac{\sum (X - \bar{X})^2}{n - 1}}$$

เมื่อ S.D แทนค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
X แทน คะแนนแต่ละตัว
 \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม
N แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

∑ แทนผลรวม

4. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานและเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตาม เพศ ใช้การทดสอบด้วย T - Test (Independent Samples) ส่วนการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมจำแนกตาม อายุ การศึกษา อาชีพ และหมู่บ้านที่อยู่อาศัย ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว F - Test (One – Way ANOVA) โดยกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และกรณีพบความแตกต่างที่ระดับ .05 ผู้วิจัยจะดำเนินการเปรียบเทียบรายคู่ตามวิธี LSD. (Leas Significant Difference)

5. การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะของประชาชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยจะนำมาวิเคราะห์เนื้อหาและแจกแจงความถี่ในแต่ละประเด็นแล้วนำมาสรุปในเชิงพรรณนา

6. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์เนื้อหาแต่ละประเด็นแล้วนำมาสรุปในเชิงพรรณนา

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งมีรายละเอียดการวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิเคราะห์นำเสนอผลการวิจัยเป็น 2 รูปแบบ ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ และการวิจัยข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาวิจัย โดยมีสัญลักษณ์ ดังนี้

\bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย (Mean)

S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

μ แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มประชากร

t แทน สถิติทดสอบที่ใช้เปรียบเทียบใน t - distribution

F แทน สถิติทดสอบที่ใช้เปรียบเทียบใน F - distribution

ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ ข้อมูลครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้เสนอผลการศึกษาค้นคว้าตามลำดับ ดังต่อไปนี้
ขั้นตอนที่ 1 คุณลักษณะของประชากรกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

ขั้นตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล โดยรวม

รายด้าน และ รายข้อ โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และแปลผลตามเกณฑ์ที่กำหนด

ขั้นตอนที่ 3 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามเพศ ใช้การวิเคราะห์โดยสถิติทดสอบที (Independent *t*-test) และการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตาม อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และหมู่บ้านที่อาศัยอยู่ ใช้การวิเคราะห์โดยใช้สถิติทดสอบเอฟ *F*-test (One – Way ANOVA)

ขั้นตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา โดยสรุปแปลความหมาย จัดกลุ่มประเด็นแล้วนำเสนอเชิงพรรณนา

ขั้นตอนที่ 5 สรุปผลสัมฤทธิ์เชิงลึกเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ

ขั้นตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลคุณลักษณะประชากร

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของคุณลักษณะประชากรขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
- ชาย	161	50.9
- หญิง	155	49.1
รวม	316	100
2. อายุ		
- 18 – 30 ปี	35	11.1
- 31 – 45 ปี	109	34.5

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
- 46 – 60 ปี	104	32.9
- มากกว่า 60 ปี	68	21.5
รวม	316	100
3. ระดับการศึกษา		
- ประถมศึกษา	47	14.9
- มัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า (ม.3)	86	27.2
- มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า (ม.6)	64	20.3
- อนุปริญญา หรือประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)	75	23.7
- ปริญญาตรีขึ้นไป	44	13.9
รวม	316	100
4. อาชีพ		
- เกษตรกร	73	23.1
- รับจ้างทั่วไป	63	19.9
- ค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัว	112	35.5
- ข้าราชการ / ลูกจ้างส่วนราชการ	68	21.5
รวม	316	100
5. หมู่บ้านที่อาศัยอยู่		
- หมู่ที่ 1	23	7.6
- หมู่ที่ 2	31	9.5
- หมู่ที่ 3	45	14.2
- หมู่ที่ 4	44	13.9
- หมู่ที่ 5	22	7.0
- หมู่ที่ 6	41	13.0
- หมู่ที่ 7	11	3.5
- หมู่ที่ 8	32	10.1
- หมู่ที่ 9	18	5.7
- หมู่ที่ 10	31	9.8
- หมู่ที่ 11	18	5.7
รวม	316	100

จากตารางที่ 8 พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 50.9 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31 – 45 ปี คิดเป็นร้อยละ 34.5 ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 27.2 ส่วนใหญ่มีอาชีพค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 35.5 ส่วนใหญ่อาศัยอยู่หมู่ที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 14.2

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม โดยภาพรวมและรายด้าน

ตารางที่ 9 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม โดยรวม และรายด้าน

การมีส่วนร่วม	\bar{X}	S.D.	การแปลผล	ลำดับที่
ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	3.01	0.58	ปานกลาง	2
ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม	2.88	0.55	ปานกลาง	4
ด้านการมีส่วนร่วมในการร่วมในผลประโยชน์	3.21	0.53	ปานกลาง	1
ด้านการมีส่วนร่วมในการในการติดตามและประเมินผล	2.92	0.87	ปานกลาง	3
โดยรวม	3.04	0.34	ปานกลาง	

จากตารางที่ 9 ประชาชนเห็นว่า มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม โดยรวม และรายด้าน 4 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.04$) เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ การมีส่วนร่วมในการร่วมในผลประโยชน์ มีระดับการมีส่วนร่วมลำดับแรก ($\bar{X} = 3.21$) รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($\bar{X} = 3.01$) การมีส่วนร่วมในการในการติดตามและประเมินผล ($\bar{X} = 2.92$) และการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม มีระดับการมีส่วนร่วมลำดับสุดท้าย ($\bar{X} = 2.88$)

ตารางที่ 10 แสดงการทดสอบสมมติฐานของระดับการมีส่วนร่วมด้วย t-test one sample

ตัวแปรที่ศึกษา	μ	\bar{X}	S.D.	t	p-value
การมีส่วนร่วม	2.51	3.04	0.34	27.439	.000*

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 10 พบว่า การทดสอบสมมติฐานของระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนด้วย T - Test one Sample เพื่อเปรียบ เทียบค่า μ ที่ระดับ 3.41 (ระดับมาก) ผลปรากฏว่าระดับการมีส่วนร่วมมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 3.04$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD = 0.34) จะได้ค่า t เท่ากับ 27.439 และมีค่าทดสอบสมมติฐาน (p - value = 0.000) ดังนั้นระดับการมีส่วนร่วมจากการทดสอบ ด้วย t-test one sample มีค่าสูงกว่า 2.51 (ระดับปานกลาง) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p-value < .05) เป็นไปตามสมมติฐาน

ตารางที่ 11 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง อำเภอ โกลสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โดยรวม และรายด้าน

ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	\bar{X}	S.D.	การแปลผล	ลำดับที่
1. ร่วมเสนอปัญหา/ความต้องการของหมู่บ้านเพื่อบรรจุเข้าแผนพัฒนาท้องถิ่น	3.23	0.95	ปานกลาง	1
2. ร่วมให้ข้อมูล กับองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อนำไปใช้ในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น	2.95	1.25	ปานกลาง	4
2. ร่วมเสนอโครงการ/กิจกรรมของหมู่บ้านเพื่อนำไปประกอบการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น	2.82	1.17	ปานกลาง	6
3. เข้าร่วมจัดลำดับความสำคัญของโครงการ/กิจกรรม ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น	2.93	1.00	ปานกลาง	5
4. เข้าร่วมเสนอแผนงาน/โครงการของหมู่บ้านต่อที่ประชุมประชาคมตำบล ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น	3.23	1.03	ปานกลาง	2

ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	\bar{X}	S.D.	การแปลผล	ลำดับที่
5. เข้าร่วมตัดสินใจในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เกิดประสิทธิภาพต่อส่วนรวมในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล	3.15	1.07	ปานกลาง	3
6. เข้าร่วมประชุมเพื่อเห็นชอบแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล	2.80	1.42	ปานกลาง	7
โดยรวม	3.01	0.58	ปานกลาง	

จากตารางที่ 11 พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จำแนกเป็นรายชื่อ อยู่ในระดับปานกลาง ทั้ง 7 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ร่วมเสนอปัญหา/ความต้องการของหมู่บ้านเพื่อบรรจุเข้าแผนพัฒนาท้องถิ่น และท่านได้เข้าร่วมเสนอแผนงาน/โครงการของหมู่บ้านต่อที่ประชุมประชาคมตำบล ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.23$) เท่ากัน รองลงมา คือ เข้าร่วมตัดสินใจในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เกิดประสิทธิภาพต่อส่วนรวมในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ($\bar{X} = 3.15$) และร่วมให้ข้อมูลกับองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อนำไปใช้ในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น ($\bar{X} = 2.95$)

ตารางที่ 12 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม โดยรวม และรายด้าน

ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม	\bar{X}	S.D.	การแปลผล	ลำดับที่
1. เข้าร่วมคัดเลือกตัวแทนคณะกรรมการในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น	2.78	1.05	ปานกลาง	6
2. เข้าร่วมปฏิบัติตามโครงการหรือกิจกรรมที่องค์การบริหารส่วนตำบล เข้าไปดำเนินงานในหมู่บ้านของท่าน	2.74	1.31	ปานกลาง	7
3. ร่วมสนับสนุนแรงงานของท่านในการดำเนินงานโครงการ หรือกิจกรรมที่เป็น	2.85	1.04	ปานกลาง	4

ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม	\bar{X}	S.D.	การแปลผล	ลำดับที่
สาธารณประโยชน์ ตามโครงการต่างๆ ของ องค์การบริหารส่วนตำบล				
4. ร่วมบริจาคทรัพย์สินของท่านในวันสำคัญ ต่างๆ ตามโครงการที่องค์การบริหารส่วน ตำบลจัดขึ้น	3.10	1.24	ปานกลาง	3
5. ร่วมในการรวมกลุ่มทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบล	3.24	1.08	ปานกลาง	2
6. ร่วมสนับสนุนทรัพยากรส่วนตัว ให้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลนำไปพัฒนาในพื้นที่	3.40	1.08	ปานกลาง	1
7. ร่วมประสานงาน ดำเนินการขอความ ช่วยเหลือจากชุมชน เพื่อช่วยแก้ไขปัญหา ร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบล	2.85	1.41	ปานกลาง	5
โดยรวม	3.00	0.55	ปานกลาง	

จากตารางที่ 12 พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นด้านการมีส่วนร่วมในดำเนินกิจกรรม จำแนกเป็นรายข้อ อยู่ในระดับปานกลาง ทั้ง 7 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ร่วมสนับสนุนทรัพยากรส่วนตัว ให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบลนำไปพัฒนาในพื้นที่ ($\bar{X} = 3.40$) รองลงมา คือ ร่วมในการรวมกลุ่มทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบล ($\bar{X} = 3.24$) และร่วมบริจาคทรัพย์สินของท่านในวันสำคัญต่างๆ ตามโครงการที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดขึ้น ($\bar{X} = 3.10$)

ตารางที่ 13 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ โดยรวม และรายด้าน

ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์	\bar{X}	S.D.	การแปลผล	ลำดับที่
1. ได้รับความสะดวกในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน ไฟฟ้า ประปา แหล่งน้ำ อุปโภค-บริโภค	2.95	1.29	ปานกลาง	6
2. ได้รับความช่วยเหลือจากองค์การบริหารส่วนตำบลในโครงการที่เกี่ยวกับงานด้าน การศึกษา ศาสนา วัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น และการกีฬา	2.97	1.25	ปานกลาง	5
3. ได้รับความช่วยเหลือจากองค์การบริหารส่วนตำบลในโครงการที่ด้านสาธารณสุข	3.45	1.23	ปานกลาง	3
4. ความช่วยเหลือจากองค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับงานด้านจัดสวัสดิการให้กับผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ยากไร้ ผู้ด้อยโอกาส	3.49	1.39	ปานกลาง	2
5. ได้รับความสะดวกในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับงานด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม เช่น อนุรักษ์ป่าไม้ การจัดการขยะมูลฝอยในหมู่บ้าน	3.73	1.16	มาก	1
6. ได้รับความสะดวกในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับงานป้องกันบรรเทาสาธารณภัย	2.83	1.28	ปานกลาง	7
7. หมู่บ้านของท่านได้รับการพัฒนาตามแผนงานที่เสนอเอาไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบล	3.06	0.76	ปานกลาง	4
โดยรวม	3.21	0.53	ปานกลาง	

จากตารางที่ 13 พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ จำแนกเป็นรายข้อ อยู่ในระดับมาก จำนวน 1 ข้อ และระดับปานกลาง จำนวน 6 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ได้รับความสะดวกในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับงานด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม เช่น อนุรักษ์ป่าไม้ การจัดการขยะมูลฝอยในหมู่บ้าน ($\bar{X} = 3.73$) รองลงมา คือ ความช่วยเหลือจากองค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับงานด้านจัดสวัสดิการให้กับผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ยากไร้ ผู้ด้อยโอกาส ($\bar{X} =$

3.49) และได้รับความช่วยเหลือจากองค์การบริหารส่วนตำบลในโครงการที่ด้านสาธารณสุข
 $(\bar{X} = 3.45)$

ตารางที่ 14 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง อำเภอ โกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล โดยรวม และรายด้าน

ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล	\bar{X}	S.D.	การแปลผล	ลำดับที่
1. เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น	2.87	1.17	ปานกลาง	7
2. เข้าร่วมประเมินผลปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล	2.91	1.02	ปานกลาง	4
3. เข้าร่วมติดตามประเมินผลปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่น	2.63	1.19	ปานกลาง	8
4. เข้าร่วมตรวจสอบและประเมินผล การดำเนินโครงการ/กิจกรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล	2.90	1.09	ปานกลาง	5
5. เข้าร่วมหาแนวทางแก้ไขปัญหาจากการติดตามและประเมินผล	3.11	0.89	ปานกลาง	2
6. เข้าร่วมติดตามประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล	2.87	1.06	ปานกลาง	6
7. เมื่อสิ้นปีงบประมาณ ท่านได้รับทราบหรือรับฟังผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล	3.12	0.99	ปานกลาง	1
8. เข้าร่วมในการตรวจสอบความโปร่งใสของการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล	2.97	1.04	ปานกลาง	3
โดยรวม	2.92	0.87	ปานกลาง	

จากตารางที่ 14 พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล จำแนกเป็นรายข้อ อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 8 ข้อ และอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 1 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ เมื่อสิ้นปีงบประมาณ ท่านได้รับทราบหรือรับฟังผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ($\bar{X} = 3.12$) รองลงมา คือ เข้าร่วมหาแนวทางแก้ไขปัญหาจากการติดตาม

และประเมินผล ($\bar{X} = 3.11$) และเข้าร่วมในการตรวจสอบความโปร่งใสของการ
บริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ($\bar{X} = 2.97$)

**ขั้นตอนที่ 3 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของ
องค์การบริหารส่วนตำบลคลองกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม**

**ตารางที่ 15 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของ
องค์การบริหารส่วนตำบลคลองกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม
จำแนกตามเพศ**

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำ แผนพัฒนาท้องถิ่นในแต่ละด้าน	เพศชาย		เพศหญิง		t	p-value
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	2.91	0.56	3.12	0.58	-3.172	.002*
ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม	3.00	0.53	2.99	0.58	0.118	.906
ด้านการมีส่วนร่วมในการร่วมใน ผลประโยชน์	3.19	0.51	3.23	0.55	-0.693	.489
ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและ ประเมินผล	2.73	0.84	3.12	0.85	-4.126	<.001*
โดยรวม	2.96	0.32	3.12	0.34	-4.233	<.001*

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 15 พบว่า ประชาชนที่มีเพศแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดทำ
แผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัด
มหาสารคาม โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < .05$) ดังนั้นจึง
ยอมรับสมมติฐาน

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ประชาชนส่วนร่วมในจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของ
องค์การบริหารส่วนตำบลคลองกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ด้านการมีส่วน
ร่วมในการตัดสินใจ และด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล อย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติ ($P\text{-Value} < .05$) ส่วนด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม และด้านการมีส่วน
ร่วมในการร่วมในผลประโยชน์ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 16 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำ
แผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย
จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามอายุ

การมีส่วนร่วมของ ประชาชน	อายุ								F	p- value
	18 – 30 ปี		31 – 45 ปี		46 – 60 ปี		มากกว่า 60 ปี			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
ด้านการมีส่วนร่วมใน การตัดสินใจ	2.73	0.40	2.99	0.56	3.05	0.62	3.14	0.60	4.060	.007*
ด้านการมีส่วนร่วมใน การดำเนินกิจกรรม	2.96	0.44	3.11	0.59	2.89	0.50	3.00	0.60	3.007	.031*
ด้านการมีส่วนร่วม ในการร่วมใน ผลประโยชน์	3.21	0.44	3.32	0.53	3.09	0.53	3.23	0.56	3.229	.023*
ด้านการมีส่วนร่วม ในการติดตามและ ประเมินผล	2.69	0.67	2.70	0.69	3.14	1.01	3.06	0.89	6.277	<.00 1*
รวม	2.90	0.26	3.03	0.34	3.04	0.35	3.11	0.35	2.932	.034*

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 16 พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา
ท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม โดย
ภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p-value <.05) จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น
ขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคามของค่าเฉลี่ยเป็น
รายคู่โดยรวม และรายด้านของการมีส่วนร่วมทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการ
ตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และ
ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล จำแนกตามอายุ และเปรียบเทียบความ
แตกต่างกันรายคู่โดยใช้วิธีของ LSD (Leas Significant Difference) รายละเอียดในตารางที่ 17 - 21

ตารางที่ 17 การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่โดยใช้วิธีของ LSD (Leas Significant Difference) ของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามอายุ โดยภาพรวม

อายุ	\bar{X}	อายุ			
		18 – 30 ปี	31 – 45 ปี	46 – 60 ปี	มากกว่า 60 ปี
		2.90	3.03	3.04	3.11
18 – 30 ปี	2.90	-	.050	.031*	.003*
31 – 45 ปี	3.03	-	-	.758	.135
46 – 60 ปี	3.04	-	-	-	.226
มากกว่า 60 ปี	3.11	-	-	-	-

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 17 พบว่า ประชาชนที่มีอายุ มากกว่า 60 ปี มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม โดยภาพรวม มากกว่า ประชาชนที่มีอายุ 46 – 60 ปี และ 18 – 30 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p-value <.05)

ตารางที่ 18 การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่โดยใช้วิธีของ LSD (Leas Significant Difference) ของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จำแนกตามอายุ

อายุ	\bar{X}	อายุ			
		18 – 30 ปี	31 – 45 ปี	46 – 60 ปี	มากกว่า 60 ปี
		2.73	2.99	3.05	3.14
18 – 30 ปี	2.73	-	.023*	.004*	.001*
31 – 45 ปี	2.99	-	-	.965	.481
46 – 60 ปี	3.05	-	-	-	.943
มากกว่า 60 ปี	3.14	-	-	-	-

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 18 พบว่า ประชาชนที่มีอายุมากกว่า 60 ปี มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลตอนกลาง อำเภอกอสุ่มพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มากกว่า ประชาชนที่มีอายุ 46 – 60 ปี และ 18 - 30 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p-value <.05)

ตารางที่ 19 การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่โดยใช้วิธีของ LSD (Leas Significant Difference) ของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลตอนกลาง อำเภอกอสุ่มพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม จำแนกตามอายุ

อายุ	\bar{X}	อายุ			
		18 – 30 ปี	31 – 45 ปี	46 – 60 ปี	มากกว่า 60 ปี
		2.96	3.11	2.89	3.00
18 – 30 ปี	2.96	-	.169	.472	.748
31 – 45 ปี	3.11	-	-	.003*	.195
46 – 60 ปี	2.89	-	-	-	.184
มากกว่า 60 ปี	3.00	-	-	-	-

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 19 พบว่า ประชาชนที่มีอายุ 31 – 45 ปี มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลตอนกลาง อำเภอกอสุ่มพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม มากกว่า ประชาชนที่มีอายุ 46 - 60 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (P - Value <.05)

ตารางที่ 20 การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่โดยใช้วิธีของ LSD (Leas Significant Difference) ของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ จำแนกตามอายุ

อายุ	\bar{X}	อายุ			
		18 – 30 ปี	31 – 45 ปี	46 – 60 ปี	มากกว่า 60 ปี
		3.21	3.32	3.09	3.23
18 – 30 ปี	3.21	-	.287	.265	.864
31 – 45 ปี	3.32	-	-	.002*	.268
46 – 60 ปี	3.09	-	-	-	.105
มากกว่า 60 ปี	3.23	-	-	-	-

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 20 พบว่า ประชาชนที่มีอายุ 31 – 45 ปี มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ มากกว่า ประชาชนที่มีอายุ 46 - 60 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p-value <.05)

ตารางที่ 21 การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่โดยใช้วิธีของ LSD (Leas Significant Difference) ของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตาม และประเมินผล จำแนกตามอายุ

อายุ	\bar{X}	อายุ			
		18 – 30 ปี	31 – 45 ปี	46 – 60 ปี	มากกว่า 60 ปี
		2.69	2.70	3.14	3.06
18 – 30 ปี	2.69	-	1.00	.024*	.114
31 – 45 ปี	2.70	-	-	.002*	.026*
46 – 60 ปี	3.14	-	-	-	.996
มากกว่า 60 ปี	3.06	-	-	-	-

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 21 พบว่า ประชาชนที่มีอายุ 46 – 60 ปี มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล มากกว่า ประชาชนที่มีอายุมากกว่า 60 ปี , อายุ 31 – 40 ปี และอายุ 18 – 30 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < .05$)

ตารางที่ 22 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามระดับการศึกษา

การมีส่วนร่วมของประชาชน	การศึกษา										F	p-value
	ประถมศึกษา		ม.3		ม. 6 /ปวช.		อนุปริญญา / ปวส.		ปริญญาตรีขึ้นไป			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	2.97	0.52	2.98	0.58	3.09	0.51	2.98	0.56	3.06	0.75	.512	.727
ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม	3.00	0.55	3.06	0.56	2.85	0.57	3.07	0.51	2.95	0.58	1.801	.129
ด้านการมีส่วนร่วมในการร่วมในผลประโยชน์	3.29	0.49	3.19	0.57	3.18	0.48	3.25	0.48	3.14	0.64	.648	.629
ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล	2.92	0.81	2.63	0.75	3.07	0.93	2.95	0.87	3.22	0.94	4.273	.002*
รวม	3.05	0.28	2.97	0.35	3.05	0.32	3.07	0.35	3.09	0.39	1.356	.249

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 22 พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคามของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยรวม และเป็นรายด้าน 3 ด้าน ไม่แตกต่างกัน แต่เห็นว่าด้านการมีส่วนร่วมการติดตามและประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P\text{-Value} < .05$) จำแนกตามระดับการศึกษา และเปรียบเทียบความแตกต่างกันรายคู่โดยใช้วิธีของ LSD (Least Significant Difference) รายละเอียดในตารางที่ 23-24

ตารางที่ 23 การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่โดยใช้วิธีของ LSD (Leas Significant Difference) ของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของ องค์การบริหารส่วนตำบลดอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวม

การศึกษา	\bar{X}	การศึกษา				
		ประถม ศึกษา	ม.3	ม. 6 /ปวช.	อนุปริญญา / ปวส.	ปริญญาตรี ขึ้นไป
		3.05	2.97	3.05	3.07	3.09
ประถมศึกษา	3.05	-	.195	.983	.783	.519
ม. 3	2.97	-	-	.161	.070	.046*
ม. 6 /ปวช.	3.05	-	-	-	.745	.476
อนุปริญญา / ปวส.	3.07	-	-	-	-	.658
ปริญญาตรีขึ้นไป	3.09	-	-	-	-	-

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 23 พบว่า ประชาชนที่จบการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม โดยรวม มากกว่า ประชาชนที่จบการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น (ม.3) หรือเทียบเท่า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p-value <.05)

ตารางที่ 24 การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่โดยใช้วิธีของ LSD (Leas Significant Difference) ของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของ องค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ด้านการมีส่วนร่วมการติดตามและประเมินผล จำแนกตามระดับการศึกษา

การศึกษา	\bar{X}	การศึกษา				
		ประถม ศึกษา	ม.3	ม. 6 /ปวช.	อนุปริญญา / ปวส.	ปริญญาตรี ขึ้นไป
		2.95	2.63	3.07	2.95	3.22
ประถมศึกษา	2.95	-	.378	.993	1.000	.697
ม. 3	2.63	-	-	.027*	.133	.006*
ม. 6 /ปวช.	3.07	-	-	-	.998	.995
อนุปริญญา / ปวส.	2.95	-	-	-	-	.752
ปริญญาตรีขึ้นไป	3.22	-	-	-	-	-

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 24 พบว่า ประชาชนที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ด้านการมีส่วนร่วมการติดตามและประเมินผล มากกว่า ประชาชนที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6) หรือ ปวช. หรือเทียบเท่า และจบการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น (ม.3) หรือเทียบเท่า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < .05$)

ตารางที่ 25 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำ
แผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย
จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามอาชีพ

การมีส่วนร่วมของ ประชาชน	อาชีพ								F	p-value
	เกษตรกร		รับจ้างทั่วไป		ค้าขาย/ธุรกิจ ส่วนตัว		ข้าราชการ/ลูกจ้าง ส่วนราชการ			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
ด้านการมีส่วนร่วมในการ ตัดสินใจ	2.90	0.49	2.86	0.53	3.21	0.56	2.95	0.66	7.026	<.001*
ด้านการมีส่วนร่วมในการ ดำเนินกิจกรรม	2.99	0.52	3.02	0.52	3.03	0.61	2.93	0.52	.493	.687
ด้านการมีส่วนร่วมใน การร่วมใน ผลประโยชน์	3.33	0.43	3.20	0.55	3.19	0.55	3.13	0.57	1.852	.138
ด้านการมีส่วนร่วมใน การติดตามและ ประเมินผล	2.79	0.75	2.54	0.65	3.19	0.95	2.98	0.88	8.913	<.001*
รวม	3.00	0.30	2.91	0.34	3.15	0.33	3.00	0.35	8.558	<.001*

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 25 พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา
ท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม โดย
ภาพรวม แตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น
ขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคามของค่าเฉลี่ยเป็น
รายคู่โดยรวม และเป็นรายด้าน 2 ด้าน ไม่แตกต่างกัน แต่เห็นว่าด้านการมีส่วนร่วมในการ
ตัดสินใจ และด้านการมีส่วนร่วมการติดตามและประเมินผล แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติ (p-value <.05) จำแนกตามอาชีพ และเปรียบเทียบความแตกต่างกันรายคู่โดยใช้วิธีของ
LSD (Leas Significant Difference) รายละเอียดในตารางที่ 26-28

ตารางที่ 26 การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่โดยใช้วิธีของ LSD (Leas Significant Difference) ของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามอาชีพ โดยภาพรวม

อาชีพ	\bar{X}	อาชีพ			
		เกษตรกร	รับจ้างทั่วไป	ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	ข้าราชการ/ลูกจ้างส่วนราชการ
		3.00	2.91	3.15	3.00
เกษตรกร	3.00	-	.089	.003*	.948
รับจ้างทั่วไป	2.91	-	-	.000*	.107
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	3.15	-	-	-	.002*
ข้าราชการ/ลูกจ้างส่วนราชการ	3.00	-	-	-	-

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 26 พบว่า ประชาชนที่ประกอบอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม โดยรวม มากกว่า ประชาชนที่ประกอบอาชีพเกษตรกร อาชีพรับราชการ/ลูกจ้างส่วนราชการ และอาชีพรับจ้างทั่วไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p-value < .05)

ตารางที่ 27 การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่โดยใช้วิธีของ LSD (Leas Significant Difference) ของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	\bar{X}	อาชีพ			
		เกษตรกร	รับจ้าง ทั่วไป	ค้าขาย/ธุรกิจ ส่วนตัว	ข้าราชการ/ ลูกจ้างส่วน ราชการ
		2.90	2.86	3.21	2.95
เกษตรกร	2.90	-	.998	.001*	.997
รับจ้างทั่วไป	2.86	-	-	.001*	.950
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	3.21	-	-	-	.057
ข้าราชการ/ลูกจ้างส่วนราชการ	2.95	-	-	-	-

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 27 พบว่า ประชาชนที่ประกอบอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มากกว่า ประชาชนที่ประกอบอาชีพเกษตรกร และอาชีพรับจ้างทั่วไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p-value <.05)

ตารางที่ 28 การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่โดยใช้วิธีของ LSD (Leas Significant Difference) ของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของ องค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ด้านการมีส่วนร่วมการติดตามและประเมินผล จำแนกตามระดับการศึกษา

อาชีพ	\bar{X}	อาชีพ			
		เกษตรกร	รับจ้างทั่วไป	ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	ข้าราชการ/ลูกจ้างส่วนราชการ
		2.79	2.54	3.19	2.98
เกษตรกร	2.79	-	.203	.011*	.655
รับจ้างทั่วไป	2.54	-	-	.000*	.007
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	3.19	-	-	-	.612
ข้าราชการ/ลูกจ้างส่วนราชการ	2.98	-	-	-	-

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 28 พบว่า ประชาชนที่ประกอบอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล มากกว่า ประชาชนที่ประกอบอาชีพเกษตรกร และอาชีพรับจ้างทั่วไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p-value <.05)

ตารางที่ 29 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำ
แผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย
จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามหมู่บ้าน

การมีส่วนร่วมของ ประชาชน	หมู่บ้าน																						F	p- value
	1		2		3		4		5		6		7		8		9		10		11			
	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}		
ด้านการมีส่วนร่วมใน การตัดสินใจ	0.5	3.0	0.5	2.0	0.4	3.0	0.2	0.0	0.2	0.0	0.3	0.0	0.2	0.0	0.3	0.0	0.3	0.5	3.0	0.7	3.7	0.3	5.9	<.00
	0	2	3	76	6	1	6	9	4	1	5	7	5	79	6	5	7	5	7	5	1	35	1*	
ด้านการมีส่วนร่วมใน การดำเนินงานกิจกรรม	0.5	2.8	0.5	3.0	0.4	2.0	0.3	0.0	0.2	0.0	0.3	0.0	0.2	0.3	0.3	0.5	2.9	0.4	2.8	0.6	2.7	.003		
	1	6	6	08	4	9	6	1	5	8	5	0	6	99	8	0	6	3	5	3	4	60	*	
ด้านการมีส่วนร่วม ในการร่วมใน ผลประโยชน์	0.3	3.0	0.5	3.0	0.5	3.0	0.3	0.0	0.3	0.0	0.3	0.0	0.3	0.3	0.3	0.3	3.2	0.5	2.7	0.5	3.8	<.00		
	4	8	9	30	1	0	5	4	4	1	5	1	5	20	8	5	9	3	9	6	7	09	1*	
ด้านการมีส่วนร่วม ในการติดตามและ ประเมินผล	0.3	2.8	0.8	2.0	0.3	3.0	0.2	0.0	0.3	0.0	0.3	0.0	0.2	0.3	3.0	0.9	3.3	1.0	3.9	0.6	13.	.		
	2	2	2	32	7	0	8	4	5	5	9	2	9	43	1	3	1	1	2	7	7	472	<.00	
					6	7	4	3	0	1	2	8											1*	
รวม	0.2	2.9	0.3	2.0	0.3	3.0	0.35	2.99	0.29	3.15	0.31			2.	0.1	3.2	0.3	3.1	0.4	3.3	0.1	6.2	<.00	
	4	5	5	87	0									85	8	8	1	3	7	3	9	09	1*	

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 29 พบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่หมู่บ้านต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำ
แผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัด
มหาสารคาม โดยภาพรวม แตกต่างกันไป จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น
ขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคามของค่าเฉลี่ย
เป็นรายคู่โดยรวม และเป็นรายด้าน ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้าน
การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วม
ร่วมในการติดตามและประเมินผล แตกต่างกันไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p-value <.05)

จำแนกตามหมู่บ้าน และเปรียบเทียบความแตกต่างกันรายคู่โดยใช้วิธีของ LSD (Leas Significant Difference) รายละเอียดในตารางที่ 30-34

ตารางที่ 30 การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่โดยใช้วิธีของ LSD (Leas Significant Difference) ของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของ องค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามหมู่บ้าน โดยภาพรวม

หมู่ที่	\bar{X}	หมู่ที่										
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
		2.99	2.95	2.87	3.07	2.99	3.15	3.03	2.85	3.28	3.13	3.33
1	2.99	-	1.00	.987	1.000	1.000	.713	1.000	.806	.108	1.000	0.000*
2	2.95	-	-	1.000	1.000	1.000	.573	1.000	1.000	.073	.994	.001*
3	2.87	-	-	-	.180	.999	.002*	1.000	1.000	.002*	.355	.000*
4	3.07	-	-	-	-	1.000	1.000	1.000	.037*	.749	1.000	.025*
5	2.99	-	-	-	-	-	.911	1.000	.967	.183	1.000	.003*
6	3.15	-	-	-	-	-	-	1.000	.000*	1.000	1.000	.351
7	3.03	-	-	-	-	-	-	-	.998	.962	1.000	.623
8	2.85	-	-	-	-	-	-	-	-	.001*	.189	.000*
9	3.28	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.000	1.000
10	3.13	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	.906
11	3.33	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 30 พบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่หมู่ที่ 11 มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม โดยรวม มากกว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่หมู่ที่ 9 , หมู่ที่ 6, หมู่ที่ 4, หมู่ที่ 1, หมู่ที่ 5, หมู่ที่ 2, หมู่ที่ 3 และหมู่ที่ 8 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p-value <.05)

ตารางที่ 31 การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่โดยใช้วิธีของ LSD (Leas Significant Difference) ของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของ องค์การบริหารส่วนตำบลอนกลาง อำเภอกอสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จำแนกตามหมู่บ้าน

หมู่ที่	\bar{X}	หมู่ที่											
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
		2.88	3.02	2.76	3.17	2.95	3.13	2.71	2.79	3.05	3.05	3.75	
1	2.88	-	1.000	1.000	.904	1.000	.974	1.000	1.000	1.000	1.000	.000	*
2	3.02	-	-	.858	1.000	1.000	1.000	.998	.955	1.000	1.000	.000	*
3	2.76	-	-	-	.050	.998	.076	1.000	1.000	.978	.979	.000	*
4	3.17	-	-	-	-	.999	1.000	.714	.087	1.000	1.000	.001	*
5	2.95	-	-	-	-	-	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	.000	*
6	3.13	-	-	-	-	-	-	.830	.132	1.000	1.000	.000	*
7	2.71	-	-	-	-	-	-	-	1.000	.996	.996	.001	*
8	2.79	-	-	-	-	-	-	-	-	.996	.996	.000	*
9	3.05	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.000	.005	*
10	3.05	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	.003	*
11	3.75	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 31 พบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่หมู่ที่ 11 มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลอนกลาง อำเภอกอสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคามด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มากกว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่หมู่ที่ 4 , หมู่ที่ 6, หมู่ที่ 10, หมู่ที่ 9, หมู่ที่ 2, หมู่ที่ 5, หมู่ที่ 1 หมู่ที่ 8 หมู่ที่ 3 และหมู่ที่ 7 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p-value <.05)

ตารางที่ 32 การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่โดยใช้วิธีของ LSD (Leas Significant Difference) ของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของ องค์การบริหารส่วนตำบลดอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม จำแนกตามหมู่บ้าน

หมู่ที่	X̄	หมู่ที่										
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
		3.05	2.86	3.08	2.97	3.15	2.82	3.03	2.99	3.50	2.93	2.83
1	3.05	-	1.000	1.000	1.000	1.000	.993	1.000	1.000	.486	1.000	1.000
2	2.86	-	-	.990	1.000	.983	1.000	1.000	1.000	.029*	1.000	1.000
3	3.08	-	-	-	1.000	1.000	.662	1.000	1.000	.382	1.000	1.000
4	2.97	-	-	-	-	1.000	1.000	1.000	1.000	.155	1.000	1.000
5	3.15	-	-	-	-	-	.792	1.000	1.000	.957	.999	.998
6	2.82	-	-	-	-	-	-	1.000	.999	.008*	1.000	1.000
7	3.03	-	-	-	-	-	-	-	1.000	.970	1.000	1.000
8	2.99	-	-	-	-	-	-	-	-	.100	1.000	1.000
9	3.50	-	-	-	-	-	-	-	-	-	.047*	.115
10	2.93	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.000
11	2.83	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 32 พบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่หมู่ที่ 9 มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม มากกว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่หมู่ที่ 10 , หมู่ที่ 2 และหมู่ที่ 6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p-value <.05)

ตารางที่ 33 การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่โดยใช้วิธีของ LSD (Leas Significant Difference) ของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของ องค์การบริหารส่วนตำบลคลองกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ จำแนกตามหมู่บ้าน

หมู่บ้าน	\bar{X}	หมู่บ้าน										
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
		3.48	3.08	3.30	3.09	3.40	3.14	3.18	3.20	3.55	3.23	2.76
1	3.48	-	.005*	.184	.003*	.595	.011*	.114	.046*	.653	.072	.000*
2	3.08	-	-	.063	.956	.028*	.614	.575	.355	.002*	.268	.037*
3	3.30	-	-	-	.045*	.491	.142	.474	.379	.089	.507	.000*
4	3.09	-	-	-	-	.021*	.618	.584	.340	.001*	.249	.023*
5	3.40	-	-	-	-	-	.061	.256	.168	.350	.232	.000*
6	3.14	-	-	-	-	-	-	.822	.630	.005*	.495	.009*
7	3.18	-	-	-	-	-	-	-	.915	.062	.806	.032*
8	3.20	-	-	-	-	-	-	-	-	.022*	.846	.004*
9	3.55	-	-	-	-	-	-	-	-	-	.034*	.000*
10	3.23	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	.002*
11	2.76	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 33 พบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่หมู่บ้านที่ 9 มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ มากกว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่หมู่บ้านที่ 1 , หมู่ที่ 5, หมู่ที่ 3, หมู่ที่ 10, หมู่ที่ 8, หมู่ที่ 7 , หมู่ที่ 6, หมู่ที่ 2 และหมู่บ้านที่ 11 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p-value <.05)

ตารางที่ 34 การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่โดยใช้วิธีของ LSD (Leas Significant Difference) ของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของ องค์การบริหารส่วนตำบลดอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล จำแนกตามหมู่บ้าน

หมู่ที่	\bar{X}	หมู่ที่										
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
		2.54	2.82	2.32	3.06	2.44	3.50	3.22	4.43	3.03	3.31	3.97
1	2.54	-	.994	.520	.042*	1.000	.000*	.930	1.000	.886	.017*	.000*
2	2.82	-	-	.152	1.000	.938	.083	1.000	.643	1.000	.908	.000*
3	2.32	-	-	-	.000*	1.000	.000*	.510	1.000	.214	.000*	.000*
4	3.06	-	-	-	-	.043*	.750	1.000	.003*	1.000	1.000	.004*
5	2.44	-	-	-	-	-	.000*	.815	1.000	.713	.011*	.000*
6	3.50	-	-	-	-	-	-	1.000	.000*	.990	1.000	.858
7	3.22	-	-	-	-	-	-	-	.752	1.000	1.000	.900
8	2.43	-	-	-	-	-	-	-	-	.526	.003*	.000*
9	3.03	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.000	.080
10	3.31	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	.413
11	3.97	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 34 พบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่หมู่ที่ 11 มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล มากกว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่หมู่ที่ 6, หมู่ที่ 10, หมู่ที่ 4, หมู่ที่ 2, หมู่ที่ 1, หมู่ที่ 5, หมู่ที่ 8 และหมู่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p-value <.05)

ตารางที่ 35 ผลสรุปโดยรวมการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำ

แผนพัฒนา ท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม โดยจำแนกตามเพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และหมู่บ้าน ตามสมมติฐานที่ 1-5

สมมติฐาน	ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม	ค่า t	ค่า F	P-value	ผลการศึกษา	
						ยอมรับ	ปฏิเสธ
1.	เพศ	การมีส่วนร่วมของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบล	-4.233	-	<.001	✓	-
2.	อายุ	การมีส่วนร่วมของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบล	-	2.932	.034	✓	
3.	ระดับการศึกษา	การมีส่วนร่วมของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบล		1.356	.249		✓
4.	อาชีพ	การมีส่วนร่วมของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบล		8.558	<.001	✓	
5.	หมู่บ้าน	การมีส่วนร่วมของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบล		6.209	<.001	✓	

ขั้นตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำ

แผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา โดยสรุปแปลความหมาย จัดกลุ่มประเด็นแล้วนำเสนอเชิงพรรณนา

จากข้อคำถามปลายเปิดมีผู้เสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม จากจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 316 คน มีผู้ตอบคำถามปลายเปิด จำนวน 265 คน รายละเอียดสามารถสรุปเป็นประเด็นได้ดังนี้

ตารางที่ 36 จำนวนของข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะ	จำนวน
ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	
1. ควรมีการประชุมประชาคมเพื่อเสนอปัญหา/ความต้องการเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น	22
2. ควรประชาสัมพันธ์เชิญชวนประชาชนให้เห็นความสำคัญของการเข้ามา	11
มีส่วนร่วมในการประชุมแต่ละหมู่บ้านให้ประชาชนทราบมากกว่านี้	
3. ควรรับฟังความคิดเห็นของประชาชนก่อนจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น	13
4. การแก้ไขปัญหาการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดของชุมชนควรให้ประชาชนมีส่วนร่วม	8
ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม	
1. ควรให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมคัดเลือกตัวแทนคณะกรรมการในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น	17
2. กิจกรรมสาธารณประโยชน์ ประเพณี กิจกรรมสำคัญต่างๆ ควรให้ทุกชุมชนมีส่วนร่วมให้มากเพื่อเกิดความสามัคคี	17
3. ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบ/ดำเนินงานด้านการก่อสร้าง	19
4. การจัดทำโครงการและแผนพัฒนาต้องการให้องค์การบริหารส่วนตำบลพิจารณาถึงความสำคัญของปัญหาและความเดือดร้อนของประชาชนในแต่ละหมู่บ้านเป็นหลัก	17
ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์	
1. โครงการต่างๆ ควรจัดให้ผลประโยชน์ตกกับประชาชนให้มาก	25
2. ผู้บริหารไม่ควรคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนตนให้มาก	14
3. ควรให้ทุนสนับสนุนเด็กเล็กเกี่ยวกับวัสดุ อุปกรณ์อย่างเพียงพอและรวดเร็ว	23
4. ควรจัดเบี้ยเลี้ยงชีพ สวัสดิการให้กับผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ยากไร้ ผู้ด้อยโอกาสในชุมชน	
5. ควรมีการกำจัดขยะอย่างต่อเนื่องและทั่วถึงทุกชุมชน เพื่อป้องกันโรคไข้เลือดออก	
ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตาม และประเมินผล	
1. ควรมีการติดตามประเมินผลตามแผนพัฒนาทุก 3 เดือน	15
2. ควรประชาสัมพันธ์ข่าวสารการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลอย่างทั่วถึง	8

ข้อเสนอแนะ	จำนวน
3. ควรให้มีตัวแทนทุกชุมชนตรวจสอบการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล	11
4. ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการประเมินผลความคุ้มค่าของโครงการ เช่น โครงการก่อสร้างถนน	11
5. ควรมีการติดตามผลและสรุปปัญหาเมื่อสิ้นสุดงบประมาณ	9
รวม	265

จากตารางที่ 36 พบว่า ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม พบรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่เสนอแนะ ให้มีการประชุมประชาคมเพื่อเสนอปัญหา และความต้องการเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น มากที่สุดจำนวน 22 คน รองลงมา คือ ควรรับฟังความคิดเห็นของประชาชนก่อนจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น จำนวน 13 คน และควรประชาสัมพันธ์เชิญชวนประชาชนให้เห็นความสำคัญของการเข้ามามีส่วนร่วมในการประชาคมแต่ละหมู่บ้านให้ประชาชนทราบมากกว่านี้ จำนวน 11 คน

2. ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่เสนอแนะ ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบ/ดำเนินงานด้านโครงการก่อสร้าง จำนวน 19 คน รองลงมา คือ ควรให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมคัดเลือกตัวแทนคณะกรรมการในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น กิจกรรมสาธารณประโยชน์ ประเพณี กิจกรรมสำคัญต่างๆ ควรให้ทุกชุมชนมีส่วนร่วมให้มากเพื่อเกิดความสามัคคี และการจัดทำโครงการและแผนพัฒนาต้องการให้องค์การบริหารส่วนตำบลพิจารณาถึงความสำคัญของปัญหาและความเดือดร้อนของประชาชนในแต่ละหมู่บ้านเป็นหลัก จำนวน 17 คน

3. ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่เสนอแนะให้โครงการต่างๆ ควรจัดให้ผลประโยชน์ตกกับประชาชนให้มาก จำนวน 25 คน รองลงมาคือ ควรให้ทุนสนับสนุนเด็กเล็กเกี่ยวกับวัสดุ อุปกรณ์อย่างเพียงพอและรวดเร็ว จำนวน 23 คน จำนวน 17 คน และควรจัดเบี้ยเลี้ยงชีพ สวัสดิการให้กับผู้สูงอายุ ผู้พิการผู้ยากไร้ ผู้ด้อยโอกาสในชุมชน และผู้บริหารไม่ควรคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนตนให้มาก จำนวน 14 คน

4. ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่เสนอแนะควรมีการติดตามประเมินผลตามแผนพัฒนาทุก 3 เดือน จำนวน 15 คน รองลงมา คือ

ควรให้มีตัวแทนทุกชุมชนตรวจสอบการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล และควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการประเมินผลความคุ้มค่าของโครงการ เช่น โครงการก่อสร้างถนน จำนวน 11 คน และควรมีการติดตามผลและสรุปปัญหาเมื่อสิ้นสุดงบประมาณจำนวน 9 คน

การสัมภาษณ์นี้มีจุดมุ่งหมายในการศึกษารวบรวมข้อมูลประกอบการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ใน 4 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล

สำหรับการเก็บข้อมูลขั้นตอนนี้เป็นการสัมภาษณ์แบบรายบุคคล ผู้วิจัยเริ่มการสนทนา (Moderator) และร่วมในการสนทนาและเข้าประเด็นตามกรอบแนวคิดเพื่อชักจูงให้ได้แสดงความคิดเห็นต่อประเด็นหรือการสนทนาเพื่อวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม โดยมีผู้ให้สัมภาษณ์จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 22 คน ซึ่งเลือกจากกลุ่มประชากรเป้าหมายที่กำหนดไว้ เพื่อแสดงความคิดเห็นอย่างกว้างขวางและลึกซึ้งอย่างละเอียดมากยิ่งขึ้น เพื่อให้ได้ข้อมูลในลักษณะที่มีเนื้อหาหรือข้อมูลเชิงคุณภาพอย่างแท้จริง ผู้วิจัยจัดหมวดหมู่ได้ดังต่อไปนี้

1. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

“...มีส่วนร่วมกับคนในหมู่บ้านเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในด้านการจัดการศึกษา การสาธารณสุข การส่งเสริมอาชีพและกิจกรรมต่อต้านยาเสพติด...” (นายถาวร สิทธิชินวงศ์ ประชาชน หมู่ที่ 1 : ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1)

“...การมีส่วนร่วมในการประชุมหมู่บ้านเพื่อจะได้จัดทำแผนที่ตรงกับความต้องการของประชาชนมากที่สุด...” (นายลอง ศรีโคตรสิทธิ์ ประชาชน หมู่ที่ 1 : ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 2)

“...ประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีการให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำแผนพัฒนาท้องถิ่น...” (นายสรารุช สะท้อน ประชาชน หมู่ 2 : ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 3)

“...มีส่วนร่วมในการสอบถามปัญหาหรืออุปสรรคที่จะไม่สามารถเข้ามามีส่วนร่วมได้ และหาแนวทางใจเพื่อจะทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจทำแผน ต่างๆ

ของ องค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อให้ตรงตามความต้องการมากที่สุด...” (นางคำมุก พะเลียง ประชาชน หมู่ที่ 2 : ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 4)

“...มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด เช่น การพัฒนาคน การดูแลรักษาป่าไม้ น้ำ ฯลฯ ให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม ...” (นางพนมไพโร เธอ เมืองปักข์ ประชาชน หมู่ที่ 3 : ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 5)

“...มีส่วนร่วมในการช่วยองค์การบริหารส่วนตำบล ปลุกจิตสำนึกให้คนในชุมชนเกิดความสามัคคีกัน โดยการจัดกิจกรรมต่างๆ ...” (นายสมชัย นามบุคดี ประชาชน หมู่ที่ 3 : ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 6)

“...มีส่วนร่วมในการจัดประชาสัมพันธ์บอกข่าวสารการจัดทำแผน การประชาคมหมู่บ้าน เชิญชวนมาร่วมประชาคมเสนอความคิด ตัดสินใจในกิจกรรมต่างๆ ของ องค์การบริหารส่วนตำบล...” (นางสมร ดามมะหาด ประชาชน หมู่ที่ 4 : ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 7)

“...ได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจและให้ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานในโครงการก่อสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบลตอนกลางไปยังสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หรือผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล...” (นายสำราญ พันธุ์ทอง ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 4 : ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 8)

“...มีส่วนร่วมในการตัดสินใจคัดเลือกโครงการเพื่อตั้งงบประมาณออกมาพัฒนา องค์การบริหารส่วนตำบลตอนกลาง...” (นางลุนนา นาชัยสินธ์ ประชาชน หมู่ที่ 5 : ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 9)

“...เป็นแกนหลักในการชักชวนประชาชนในหมู่บ้านให้ออกมาร่วมแสดงความคิดเห็นในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น...” (นายสำพงษ์ ศรีเศรษฐา รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลตอนกลาง หมู่ที่ 5 : ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 10)

“...เป็นตัวแทนประชาชนเข้าร่วมประชุมประชาคมเพื่อจัดทำแผนชุมชนและแผนพัฒนาท้องถิ่นของ องค์การบริหารส่วนตำบลตอนกลาง...” (นางลมลัดดา แสนพงษ์ ประชาชน หมู่ที่ 6 : ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 11)

“...เป็นตัวแทนประชาชนเข้าร่วมประชาคมก่อนตัดสินใจทำแผนพัฒนาท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง...” (นางสาวกรัษยา คำกอง ประชาชน หมู่ที่ 6 : ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 12)

“...ร่วมเสนอปัญหา/ความต้องการของหมู่บ้านเพื่อบรรจุเข้าแผนพัฒนาท้องถิ่น ...” (นายทองคำ พลเวียงจันทร์ สมาชิกสภาฯ หมู่ที่ 7 : ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 13)

“...ร่วมให้ข้อมูลกับองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อนำไปใช้ในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น...” (นายพิชิต คลิบเงิน ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 7 : ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 14)

“...ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการริเริ่มกำหนดเสนอโครงการและแผนงานต่างๆ ในการดำเนินกิจกรรมของชุมชน...” (นางสุพัตต์ สุดสังข์ เลขานุการกลุ่มปลาสาม หมู่ที่ 8 : ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 15)

“...ร่วมสำรวจสอบถามความต้องการจากประชาชนเพื่อนำไปประกอบในการจัดทำโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ ...” (นายถาวร มีด้วง ประธานกลุ่ม หมอเดิน หมู่ที่ 8 : ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 16)

“...มีส่วนร่วมเป็นแกนหลักในการชักชวนประชาชนในชุมชนให้ออกมาแสดงความคิดเห็นและตัดสินใจในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น...” (นายทวิ สีแสง สมาชิกสภาฯ หมู่ที่ 9 : ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 17)

“...ได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นในหลายๆ เรื่อง เช่น การรักษาความสะอาด การกำจัดแหล่งน้ำเพื่อให้เป็นแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย การตัดป่าประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับสิ่งเสพติด การและตัดป่าประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายเลือกตั้ง...” (นางละมัย ดิษวรรณ อาชีช่างเสริมสวย หมู่ที่ 9 : ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 18)

“...มีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับทราบถึงโครงการต่างๆ การประชุม การประชุมต่างๆ เพื่อให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจขององค์การบริหารส่วนตำบล และประชาชนจะได้ประโยชน์ที่แท้จริงจากโครงการต่างๆ ...” (นางมะลิ รินทรัก อสม. หมู่ที่ 10 : ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 19)

“...จัดให้มีการประชุมประชาคมท้องถิ่นเพื่อรับทราบปัญหาความต้องการในการพัฒนาประเด็นที่เกี่ยวข้อง และแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ว่าควรจะต้องปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนาส่วนไหนก่อน โดยมุ่งเน้นตามความจำเป็นตามลำดับไป...” (นายสาบุริมาตร ประชาชน หมู่ที่ 10 : ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 20)

“...มีส่วนร่วมในการสอบถามถึงปัญหา หรืออุปสรรคที่จะไม่สามารถเข้ามามีส่วนร่วมได้ และหาแนวทางเพื่อจะทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ทำแผนต่างๆ ของ องค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อให้ตรงความต้องการให้มากที่สุด ...” (นางบุญเล็ก พลเมือง ประชาชน หมู่ที่ 11 : ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 21)

“...มีส่วนร่วมในการระดมสมองแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการประชุมจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของ องค์การบริหารส่วนตำบลและลำดับความสำคัญของ โครงการที่จะ

นำเข้าแผนพัฒนาท้องถิ่นของ องค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง...” (นายสมคิด เงิน
ประชาชน หมู่ที่ 11 : ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 22)

2. ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม

“...มีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น มีส่วน
ร่วมในการดำเนินการจัดการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของ องค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง
...” นายถาวร ลิทธิชินวงศ์ ประชาชน หมู่ที่ 1 : ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1)

“...การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนที่ตรงกับความต้องการของประชาชนมาก
ที่สุด อาทิเช่น ร่างแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา ร่างแผนพัฒนาสามปี ร่างแผนดำเนินงาน
ประจำปี...” (นายลอง ศรีโคตรลิขิต ประชาชน หมู่ที่ 1 : ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 2)

“...มีส่วนร่วมในการประกาศใช้แผนการดำเนินงานและแผนพัฒนาต่างๆ
เพื่อให้ประชาชนในชุมชนทราบโดยทั่วกัน และต้องปิดประกาศอย่างน้อย 30 วัน...” (นาย
สรารุช สะท้อน ประชาชน หมู่ที่ 2 : ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 3)

“...มีส่วนร่วมในการเข้าไปดำเนินการคัดเลือกโครงการที่จะพัฒนาชุมชน...”
(นางคำมุก พะเลียง ประชาชน หมู่ที่ 2 : ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 4)

“...มีส่วนร่วมในการปรับปรุงระบบการบริหารงานพัฒนาของ องค์การบริหาร
ส่วนตำบล ให้มีประสิทธิภาพ ...” (นางพนมไพร เขอเมืองปักข์ ประชาชน หมู่ที่ 3 : ผู้ให้
สัมภาษณ์คนที่ 5)

“...มีส่วนร่วมในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ของ โครงการต่างๆ ของ องค์การบริหาร
ส่วนตำบล ...” (นายสมัย นามบุคดี ประชาชน หมู่ที่ 3 : ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 6)

“...มีส่วนร่วมในการรับงานจ้างเหมาโครงการหรือกิจกรรมที่องค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่นได้จัดทำ...” (นางสมร ดามมะหาด ประชาชน หมู่ที่ 4 : ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 7)

“...เข้าร่วมปฏิบัติตามนโยบายแผนงาน โครงการ หรือกิจกรรมที่องค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น...” (นายสำราญ พันธุ์ทอง ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 4 : ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 8)

“...เข้าร่วมในการประชาสัมพันธ์ร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นของ องค์การบริหาร
ส่วนตำบล...” (นางลุนนา นาชัยสินธุ์ ประชาชน หมู่ที่ 5 : ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 9)

“...เข้าร่วมเป็นกรรมการตามระเบียบว่าด้วยพัสดุของ องค์การบริหารส่วนตำบล
ในฐานะตัวแทนชุมชน...” (นายสมพงษ์ ศรีเศรษฐา รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล
คอนกลาง หมู่ที่ 5 : ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 10)

“...สมัครเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มที่ได้รับการอุดหนุนงบประมาณจาก องค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อจัดทำกิจกรรมเกี่ยวกับกองทุน...” (นางลมลัดดา แสนพงษ์ ประชาชน หมู่ที่ 6 : ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 11)

“...เข้าร่วมกิจกรรมคัดแยกขยะ ทำประชาพิจารณ์ในการก่อสร้างต่างๆ ของ องค์การบริหารส่วนตำบล...” (นางสาวกรัทยา คำกอง ประชาชน หมู่ที่ 6 : ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 12)

“...สนับสนุนเงิน วัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินโครงการประปาหมู่บ้าน และกำจัดขยะขององค์การบริหารส่วนตำบล...” (นายทองคำ พลเวียงจันทร์ สมาชิกสภาฯ หมู่ที่ 7 : ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 13)

“...เข้าร่วมกิจกรรมในโครงการต่อต้านยาเสพติด กิจกรรมฝึกอาชีพที่ องค์การบริหารส่วนตำบล จัดขึ้น...” (นายพิชิต คลิบเงิน ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 7 : ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 14)

“...เข้าร่วมกิจกรรมประเพณีและเทศกาลต่างๆ ที่ องค์การบริหารส่วนตำบลจัดขึ้น...” (นางสุพัตต์ สุดสังข์ เลขานุการกลุ่มปลาส้ม หมู่ที่ 8 : ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 15)

“...เข้าร่วมเป็นกรรมการในการดำเนินงานตามแผน หรือ โครงการตามแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ...” (นายถาวร มีด้วง ประธานกลุ่ม หมอหิน หมู่ที่ 8 : ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 16)

“...ร่วมมือกับ อบต. ในการดำเนินการตามแผนงาน หรือ โครงการต่างๆ ที่ องค์การบริหารส่วนตำบลจัดขึ้น...” (นายทวี สีแสง สมาชิกสภาฯ หมู่ที่ 9 : ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 17)

“...มีส่วนร่วมกับทางองค์การบริหารส่วนตำบลในการประชาสัมพันธ์ให้ทราบ วัน เวลา ที่จะออกประชาคมเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น...” (นางละมัย ดิษสุวรรณ อาชีช่าง เสริมสวย หมู่ที่ 9 : ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 18)

“...มีส่วนร่วมในการเสนอรายชื่อเพื่อคัดเลือกคณะกรรมการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลที่จะเป็นตัวแทนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น...” (นางมะลิ รินทรัก อสม. หมู่ที่ 10 : ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 19)

“...มีส่วนร่วมในการเสนอโครงการตามความต้องการเพื่อให้ได้รับการบรรจุลงในแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล ...” (นายสา บุริมาตร ประชาชน หมู่ที่ 10 : ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 20)

“...มีส่วนร่วมในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร โครงการ/กิจกรรม งบประมาณต่างๆ จากทาง คณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นแล้วเสร็จ ...”(นางบุญเล็ก พลเมือง ประชาชน หมู่ที่ 11 : ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 21)

“...มีส่วนร่วมในระดมทุน และสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นแล้วเสร็จ...” (นายสมคิด เงิน ประชาชน หมู่ที่ 11 : ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 22)

3. ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์

“...ชุมชนได้รับการแจกจ่ายเครื่องอุปโภคบริโภค เครื่องมือเครื่องใช้สำหรับประกอบอาชีพ...” (นายถาวร สิทธิชินวงศ์ ประชาชน หมู่ที่ 1 : ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1)

“...ชุมชนได้รับความสะดวกในการแก้ไขปัญหาสาธารณูปโภค ได้แก่ ถนน ไฟฟ้า ประปา แหล่งน้ำอุปโภค บริโภค...” (นายทอง ศรีโคตรลิขิต ประชาชน หมู่ที่ 1 : ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 2)

“...ชุมชนได้รับค่าตอบแทน และของรางวัลในการเข้าร่วมกิจกรรม หรือโครงการต่างๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลตอนกลาง...” (นายสรวิฑฐ สะท้อน ประชาชน หมู่ที่ 2 : ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 3)

“...ได้รับความช่วยเหลือจากองค์การบริหารส่วนตำบลตอนกลางการบริหารสาธารณสุขให้แก่คนในหมู่บ้านได้อย่างทั่วถึง...” (นางคำมุก พะเลียง ประชาชน หมู่ที่ 2 : ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 4)

“...ชุมชนได้รับความช่วยเหลือจากองค์การบริหารส่วนตำบลตอนกลางเกี่ยวกับงานด้านการแก้ปัญหาความยากจนแก่ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ยากไร้ด้วยโอกาสทางการศึกษา ...” (นางพนมไพร เหมเมืองปักข์ ประชาชน หมู่ที่ 3 : ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 5)

“...ชุมชนได้รับผลประโยชน์จากระบบประปาขององค์การบริหารส่วนตำบลตอนกลางเพียงพอ ...” (นายสมชัย นามบุญดี ประชาชน หมู่ที่ 3 : ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 6)

“...ชุมชนได้รับผลประโยชน์จากการตั้งศูนย์เด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลตอนกลาง...” (นางสมร ดามมะหาด ประชาชน หมู่ที่ 4 : ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 7)

“...ชุมชนได้รับความช่วยเหลือดูแลผู้สูงอายุด้านสุขภาพอนามัยอย่างทั่วถึงทุกชุมชน...” (นายสำราญ พันธุ์ทอง ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 4 : ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 8)

“...ได้รับความสะดวกในการสัญจรไปมาในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตอนกลางทุกชุมชน...” (นางลุนนา นาชัยสินธุ์ ประชาชน หมู่ที่ 5 : ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 9)

“...มีการกำจัดขยะมูลฝอยของค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลางมีการคัดแยกขยะ และกำจัดขยะอย่างถูกสุขลักษณะไม่เกิดมลภาวะในชุมชน...” (นายสมพงษ์ ศรีเศรษฐา รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง หมู่ที่ 5 : ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 10)

“...ได้รับประโยชน์จากการส่งเสริมอาชีพพระยะสันที่ทางองค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลางจัดขึ้น...” (นางลมลัดดา แสนพงษ์ ประชาชน หมู่ที่ 6 : ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 11)

“...ได้รับประโยชน์จากหน่วยบรรเทาสาธารณภัยจากองค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลางอย่างรวดเร็ว...” (นางสาวภรณี คำทอง ประชาชน หมู่ที่ 6 : ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 12)

“...ได้รับผลประโยชน์เข้มแข็งของระบบเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนและแก้ไขปัญหาความยากจน...” (นายทองคำ พลเวียงจันทร์ สมาชิกสภาฯ หมู่ที่ 7 : ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 13)

“...ชุมชนได้รับผลประโยชน์จากการจัดงานวันเด็กแห่งชาติ สร้างพื้นที่สร้างสรรค์ ที่ให้แก่เยาวชนในช่วงปิดภาคเรียนที่องค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลางจัดขึ้น...” (นายพิชิต คลิบเงิน ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 7 : ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 14)

“...ชุมชนได้รับผลประโยชน์จากการสนับสนุนงานสตรีสากลที่องค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลางจัดขึ้น...” (นางสุพัตต์ สุดสังข์ เลขานุการกลุ่มปลาส้ม หมู่ที่ 8 : ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 15)

“...ได้รับผลประโยชน์จากการส่งเสริมพัฒนาทักษะในการเล่นกีฬาให้กับนักกีฬาให้กับนักกีฬาเพื่อเข้าร่วมแข่งขันในระดับอำเภอและจังหวัด เช่น การแข่งขันกีฬาประจำตำบลคอนกลาง และงานกีฬาสัมพันธ์เพื่อให้เกิดความสามัคคีในชุมชน...” (นายถาวร มีด้วง ประธานกลุ่ม หมอดิน หมู่ที่ 8 : ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 16)

“...ได้รับผลประโยชน์จากการก่อสร้างสวนสุขภาพ และลานกีฬาอเนกประสงค์ เพื่อเป็นสถานที่ให้คนในชุมชนใช้เป็นสถานที่ออกกำลังกายและพักผ่อนหย่อนใจ และเป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์...” (นายทวี สีแสง สมาชิกสภาฯ หมู่ที่ 9 : ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 17)

“...ได้รับความมั่นคงและปลอดภัยจากโครงการจ้างเหมาบริการเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย และโครงการฝึกอบรม อปพร.ขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลางจัดขึ้น...” (นางละมัย ดิษลวรรณ อาชีช่างเสริมสวย หมู่ที่ 9 : ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 18)

“...ได้รับผลประโยชน์ด้านธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจากโครงการปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์ เช่น ปลูกต้นไม้ในที่สาธารณะและสองข้างทาง การปลูกหญ้าแฝก ที่ทางองค์การบริหารส่วนตำบลจัดขึ้น...” (นางมะลิ รินทรัก อสม. หมู่ที่ 10 : ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 19)

“...ได้รับผลประโยชน์จากการแจกพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ให้แก่กลุ่มเกษตรกรขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลางจัดขึ้น...” (นายสา ปุริมาตร ประชาชน หมู่ที่ 10 : ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 20)

“...ได้รับผลประโยชน์จากการส่งเสริมการผลิตปุ๋ยชีวภาพ และการทำปุ๋ยหมักใช้เองในชุมชน...” (นางบุญเล็ก พลเมือง ประชาชน หมู่ที่ 11 : ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 21)

“...ได้รับประโยชน์จากการแก้ไขปัญหาคความเดือดร้อนของประชาชน สนับสนุนงบประมาณการทำร่องระบายน้ำ และการบุกเบิกถนนลูกรัง...” (นายสมศิลป์ เงิน ประชาชน หมู่ที่ 11 : ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 22)

4. ด้านการมีส่วนร่วมในติดตาม และประเมินผล

“...ติดตามข่าวสารการดำเนินงาน โครงการก่อสร้างต่างๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลางผ่านทางเสียงตามสาย ดิจบอร์ดประชาสัมพันธ์ต่างๆ ทางสื่อสิ่งพิมพ์ และมีการบอกกล่าวจากทางองค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง...” (นายถาวร สิทธิชินวงศ์ ประชาชน หมู่ที่ 1 : ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1)

“...ติดตามดูแลด้านการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง...” (นายทอง ศรีโคตรสิทธิ์ ประชาชน หมู่ที่ 1 : ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 2)

“...ติดตามตรวจสอบขยะอุดตัน และความสะอาดในคู คลอง และท่อน้ำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง...” (นายสรารุช สะท้อน ประชาชน หมู่ 2 : ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 3)

“...ติดตามตรวจสอบเกี่ยวกับการกำจัดขยะในชุมชนเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง...” (นางคำมุก พะเลียง ประชาชน หมู่ที่ 2 : ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 4)

“...ติดตามตรวจสอบประเมินผลโครงการว่าได้มาตรฐาน เป็นไปตามแบบแปลนการก่อสร้างหรือไม่ อย่างไร เช่น การก่อสร้างถนน...” (นางพนมไพร เชอเมืองปักษ์ ประชาชน หมู่ที่ 3 : ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 5)

“...ติดตามตรวจสอบผลการจัดกิจกรรมการป้องกันโรคติดต่อขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง...” (นายสมชัย นามบุคดี ประชาชน หมู่ที่ 3 : ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 6)

“...ติดตามตรวจสอบผลการจัดกิจกรรมในโครงการฝึกอบรมอาชีพในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง...” (นางสมร ตามมะหาด ประชาชน หมู่ที่ 4 : ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 7)

“...มีส่วนร่วมในการตรวจสอบการใช้งบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง...” (นายสำราญ พันธุ์ทอง ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 4 : ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 8)

“...มีส่วนร่วมในการรายงานผลการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง...” (นางลลนา นาชัยสินธ์ ประชาชน หมู่ที่ 5 : ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 9)

“...มีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง เช่น เปิดซองสอบราคา/ประกวดราคา และตรวจรับงานจ้างในโครงการต่างๆ...” (นายสำพงษ์ ศรีเศรษฐา รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง หมู่ที่ 5 : ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 10)

“...ติดตามข่าวสารการดำเนินโครงการ/กิจกรรมตามแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง...” (นางลมลัดดา แสนพงษ์ ประชาชน หมู่ที่ 6 : ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 11)

“...มีส่วนร่วมในการควบคุมการใช้ทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง...” (นางสาวภริษา คำกอง ประชาชน หมู่ที่ 6 : ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 12)

“...มีส่วนร่วมในการทบทวนแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ทุกปีขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง...” (นายทองคำ พลเวียงจันทร์ สมาชิกสภาฯ หมู่ที่ 7 : ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 13)

“...ตรวจสอบการจัดทำโครงการพัฒนาการบริการสาธารณะที่เป็นข้อเสนอของประชาคมไปจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น...” (นายพิชิต คลิบเงิน ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 7 : ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 14)

“...มีส่วนร่วมในการประเมินผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินการตามแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง...” (นางสุพัตต์ สุดสังข์ เลขานุการกลุ่มปลาสิม หมู่ที่ 8 : ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 15)

“...ได้รับการแต่งตั้งในการเข้าร่วมเป็นกรรมการประเมินผลโครงการ/แผนงานตามแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง...” (นายถาวร มีด้วง ประธานกลุ่มหมอดิน หมู่ที่ 8 : ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 16)

“...มีส่วนร่วมในการตรวจสอบความโปร่งใสในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตอนกลาง...” (นายทวี สีแสง สมาชิกสภาฯ หมู่ที่ 9 : ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 17)

“...มีส่วนร่วมในการควบคุมการจัดทำบัญชีขององค์การบริหารส่วนตำบลตอนกลาง...” (นางละมัย ดิษลวรรณ อาชีช่างเสริมสวย หมู่ที่ 9 : ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 18)

“...มีติดตามตรวจสอบการบริการด้านการป้องกันโรคขององค์การบริหารส่วนตำบลตอนกลาง...” (นางมะลิ รินทรัก อสม. หมู่ที่ 10 : ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 19)

“...ติดตามตรวจสอบโครงการต่างๆ ที่องค์การบริหารส่วนตำบลที่ดำเนินการเสร็จแล้วว่ามีควมเรียบร้อย หรือชำรุดเสียหาย เช่น ถนน คลองส่งน้ำ และการกำจัดขยะ พร้อมตั้งแจ้งให้ผู้บริหารทราบ ...” (นายสา ปุริมาตร ประชาชน หมู่ที่ 10 : ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 20)

“...สมัครเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มประชาชน ตรวจสอบการบริหารงานของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลตอนกลาง...” (นางบุญเล็ก พลเมือง ประชาชน หมู่ที่ 11 : ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 21)

“...ติดตามตรวจสอบการจัดการเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมภูมิทัศน์ที่อยู่ในเขตรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลตอนกลาง ...” (นายสมคลิบ เงิน ประชาชน หมู่ที่ 11 : ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 22)

จากการสัมภาษณ์การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลตอนกลาง อำเภอ โกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม สามารถสรุปได้ว่า

1. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จากการสัมภาษณ์สามารถสรุปประเด็นหลักๆ จากการสัมภาษณ์ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.1 หาแนวุงใจเพื่อจะทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจทำแผนจัดทำแผนชุมชนและแผนพัฒนาท้องถิ่นของ องค์การบริหารส่วนตำบลตอนกลาง ต่างๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อให้ตรงตามความต้องการมากที่สุด

1.2 มีส่วนร่วมในการช่วยองค์การบริหารส่วนตำบล ปลูกจิตสำนึกให้คนในชุมชนเกิดความสามัคคีกัน โดยการจัดกิจกรรมต่างๆ

1.3 มีส่วนร่วมกับคนในหมู่บ้านเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในด้านการจัดการศึกษา การสาธารณสุข การส่งเสริมอาชีพและกิจกรรมต่อต้านยาเสพติด เช่น การรักษาความสะอาด การกำจัดแหล่งน้ำเพื่อไม่ให้เป็นแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย การตัดป่ายประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับสิ่งเสพติด การและตัดป่ายประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายเลือกตั้ง

1.4 มีส่วนร่วมในการจัดประชาสัมพันธ้นำเสนอข่าวสารการจัดทำแผน การประชาคมหมู่บ้าน เชิญชวนมาร่วมประชาคมเสนอความคิด ตัดสินใจในกิจกรรมต่างๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบล ได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจและให้ข้อเสนอแนะร่วมเสนอปัญหา/ความต้องการของหมู่บ้านเพื่อบรรจุเข้าแผนพัฒนาท้องถิ่น ในการดำเนินงานในโครงการก่อสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบลออกไปยังสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หรือผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

2. ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม จากการสัมภาษณ์สามารถสรุปประเด็นหลักๆ จากการสัมภาษณ์ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 มีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น และคัดเลือก โครงการ เช่น การปรับปรุงระบบการบริหารงาน การรับงานจ้างเหมาโครงการหรือกิจกรรม การจัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์ของโครงการต่างๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลตอนกลาง

2.2 การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนที่ตรงกับความต้องการของประชาชนมากที่สุด อาทิเช่น ร่างแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา ร่างแผนพัฒนาสามปี ร่างแผนดำเนินงานประจำปี และต้องปิดประกาศอย่างน้อย 30 วัน

2.3 สมัครเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มที่ได้รับการอุดหนุนงบประมาณจาก องค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อจัดทำกิจกรรมเกี่ยวกับกองทุน เช่น กิจกรรมคัดแยกขยะ สนับสนุนเงินวัสดุอุปกรณ์ ในการดำเนินโครงการประปาหมู่บ้าน และกำจัดขยะ การต่อต้านยาเสพติด กิจกรรมฝึกอาชีพ เข้าร่วมกิจกรรมประเพณีและเทศกาลต่าง ๆ

2.4 มีส่วนร่วมกับทางองค์การบริหารส่วนตำบลในการประชาสัมพันธ์ รับรู้ข้อมูลข่าวสารโครงการ/กิจกรรม งบประมาณต่างๆ ให้ทราบวัน เวลา ที่จะออกประชาคมในการเสนอรายชื่อเพื่อคัดเลือกคณะกรรมการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลที่จะเป็นตัวแทนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

3. ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ จากการสัมภาษณ์สามารถสรุปประเด็นหลักๆ จากการสัมภาษณ์ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1 ได้รับความสะดวกในการแก้ไขปัญหาสาธารณูปโภค ได้แก่ ถนน ไฟฟ้า ประปา แหล่งน้ำอุปโภคบริโภค มีการคัดแยกขยะและกำจัดขยะอย่างถูกสุขลักษณะไม่เกิดมลภาวะในชุมชน ได้รับการแจกจ่ายเครื่องอุปโภคบริโภค เครื่องมือเครื่องใช้สำหรับประกอบอาชีพ ได้รับประโยชน์จากหน่วยบรรเทาสาธารณภัยจากองค์การบริหารส่วนตำบลตอนกลาง

อย่างรวดเร็ว และการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนสนับสนุนงบประมาณการทำคูระบายน้ำ และการบุกเบิกถนนลูกรัง

3.2 ชุมชนได้รับคำตอบแทน และของรางวัลในการเข้าร่วมกิจกรรม หรือโครงการต่างๆการแก้ไขปัญหาความยากจนแก่ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ยากไร้ด้อยโอกาสทาง และการตั้งศูนย์เด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลตอนกลาง และการจัดงานวันเด็กแห่งชาติ อบรมจริยธรรมให้แก่นักเรียนในช่วงปิดภาคเรียน สนับสนุนงานวันสตรีสากล

3.3 ได้รับผลประโยชน์ชุมชนเข้มแข็งของระบบเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนและแก้ไขปัญหาความยากจน ส่งเสริมพัฒนาทักษะในการเล่นกีฬาให้กับนักกีฬาให้กับนักกีฬาเพื่อเข้าร่วมแข่งขันในระดับอำเภอและจังหวัด เช่น การแข่งขันกีฬาประจำตำบลตอนกลาง และงานกีฬาสัมพันธ์เพื่อให้เกิดความสามัคคีในชุมชน การก่อสร้างสวนสุขภาพ และลานกีฬาอเนกประสงค์เพื่อเป็นสถานที่ให้คนในชุมชนใช้เป็นสถานที่ออกกำลังกายและพักผ่อนหย่อนใจ และเป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ได้รับความมั่นคงและปลอดภัยจากโครงการจ้างเหมาบริการเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย และโครงการฝึกอบรม อปพร. ด้านธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจากโครงการปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์ เช่น ปลูกต้นไม้ในที่สาธารณะและสองข้างทาง การปลูกหญ้าแฝก ส่งเสริมการผลิตปุ๋ยชีวภาพ และการทำปุ๋ยหมักใช้เองในชุมชน

4. ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตาม และประเมินผล จากการสัมภาษณ์สามารถสรุปประเด็นหลักๆ จากการสัมภาษณ์ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.1 ติดตามข่าวสารการดำเนินงานโครงการก่อสร้างต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลตอนกลางผ่านทางเสียงตามสาย ดิจิตอลประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ ทางสื่อสิ่งพิมพ์ และมีการบอกกล่าวจากทางองค์การบริหารส่วนตำบลตอนกลาง

4.2 ติดตามดูแลด้านการให้บริการ ตรวจสอบขยะอุดตัน และความสะอาดในคูคลอง และท่อน้ำ การจัดกิจกรรมการป้องกันโรคติดต่อ การจัดกิจกรรมในโครงการฝึกอบรมอาชีพในชุมชน

4.3 ติดตามตรวจสอบความโปร่งใสการใช้งบประมาณ ประเมินผลโครงการว่าได้มาตรฐาน เป็นไปตามแบบแปลนการก่อสร้างหรือไม่ อย่างไร เช่น การก่อสร้างถนน คลองส่งน้ำ และการกำจัดขยะ พร้อมทั้งแจ้งให้ผู้บริหารทราบ เป็นคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบลตอนกลาง เช่น เปิดซองสอบราคา/ประกวดราคา และตรวจรับงานจ้างในโครงการต่าง ๆ

4.4 ติดตามตรวจสอบการจัดการเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมภูมิทัศน์ที่อยู่ในเขต
รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนกลาง



มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 5

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำเสนอผลการศึกษการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. สรุปผลการวิจัย
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามเพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และหมู่บ้านที่อาศัยอยู่
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม สรุปได้ดังนี้

1. ประชาชนมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมและรายด้านทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง คือ

- 1.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
- 1.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม
- 1.3 ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์
- 1.4 ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล

2. ประชาชนที่เป็นเพศหญิงมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นมากกว่าเพศชาย โดยรวม และรายด้าน 2 ด้าน ประชาชนที่เป็นเพศหญิงมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมิน, มากกว่าเพศชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < .05$) แต่ประชาชนที่มีเพศต่างกันเห็นว่ามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นรายด้าน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม และด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ไม่แตกต่างกัน

3. ประชาชนที่มีช่วงอายุ มากกว่า 60 ปีขึ้นไป มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยรวม และรายด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มากกว่า กลุ่มอายุอื่น ๆ ส่วนประชาชนที่มีช่วงอายุ 31 – 45 ปี มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นด้านการมีส่วนร่วมด้านการดำเนินกิจกรรม ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ มากกว่า กลุ่มอายุอื่นๆ และประชาชนที่มีช่วงอายุ 46-60 ปี มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นด้านการติดตามและประเมินผล มากกว่า กลุ่มอายุอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < .05$)

4. ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยรวม และรายด้าน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ไม่แตกต่างกัน แต่ประชาชนที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมการติดตามและประเมินผล มากกว่า ประชาชนที่จบการศึกษาระดับอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < .05$)

5. ประชาชนที่ประกอบอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยรวม และรายด้าน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล มากกว่า ประชาชนที่ประกอบอื่นๆ แต่ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นรายด้าน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม และด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ไม่แตกต่างกัน

6. ประชาชนที่อาศัยอยู่หมู่ที่ 11 มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยรวม และรายด้าน 4 ด้านมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นด้านการมีส่วนร่วมในการ

ตัดสินใจ และด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล มากกว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ หมู่อื่นๆ และประชาชนที่อาศัยอยู่หมู่ที่ 9 มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม และด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < .05$)

7. ข้อเสนอแนะ จำแนกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

7.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่เสนอแนะ ควรมีการประชุมประชาคมเพื่อเสนอปัญหา และความต้องการเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น รองลงมาควรรับฟังความคิดเห็นของประชาชนก่อนจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น และควรประชาสัมพันธ์เชิญชวนประชาชนให้เห็นความสำคัญของการเข้ามามีส่วนร่วมในการประชาคมแต่ละหมู่บ้านให้ประชาชนทราบมากกว่านี้

7.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่เสนอแนะให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบ/ดำเนินงานด้านการก่อสร้าง รองลงมาควรให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมคัดเลือกตัวแทนคณะกรรมการในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น กิจกรรมสาธารณประโยชน์ ประเพณี กิจกรรมสำคัญต่างๆ ควรให้ทุกชุมชนมีส่วนร่วมให้มากเพื่อเกิดความสามัคคี และการจัดทำโครงการและแผนพัฒนาต้องการให้องค์การบริหารส่วนตำบลพิจารณาถึงความสำคัญของปัญหาและความเดือดร้อนของประชาชนในแต่ละหมู่บ้านเป็นหลัก

7.3 ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่เสนอแนะให้โครงการต่างๆ ควรจัดให้ผลประโยชน์ตกกับประชาชนให้มาก รองลงมาควรให้ทุนสนับสนุนเด็กเล็กเกี่ยวกับวัสดุ อุปกรณ์อย่างเพียงพอและรวดเร็ว ควรจัดเบี้ยเลี้ยงชีพ สวัสดิการให้กับผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ยากไร้ ผู้ด้อยโอกาสในชุมชน และผู้บริหารไม่ควรคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนตนให้มาก

7.4 ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่เสนอแนะควรมีการติดตามประเมินผลตามแผนพัฒนาทุก 3 เดือน รองลงมาควรให้มีตัวแทนทุกชุมชนตรวจสอบการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการประเมินผลความคุ้มค่าของโครงการ เช่น โครงการก่อสร้างถนน และควรมีการติดตามผลและสรุปปัญหาเมื่อสิ้นสุดงบประมาณ

อภิปรายผล

จากการอภิปรายผลการศึกษา ผู้ศึกษาได้อภิปรายผลตามลำดับ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม โดยรวม และรายด้านทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง การที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้อาจเป็นเพราะ 1) ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม หรือกสิกรรม เช่น ทำนา ทำสวน ทำไร่ ทำให้ไม่ค่อยมีเวลาเข้าร่วมประชุม 2) ประชาชนไม่ตระหนักและไม่เล็งเห็นความสำคัญของการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นเท่าที่ควร เพราะคิดว่าเป็นเรื่องของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง 3) ประชาชนยังไม่เข้าใจในกระบวนการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น คิดว่าเป็นการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น 4) อาจเป็นเพราะว่ามีข้อจำกัดของนโยบายของผู้บริหารในแต่ละสมัยที่ไม่ต่อเนื่อง ไม่ได้กำหนดคณนโยบายในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ชัดเจนจึงทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมศักดิ์ พรหมเคือ (2551 : บทคัดย่อ) ; สุรยัณ ปันชัย (2552 : 54 – 59) ; วราวุธ อาจเอี่ยม (2556 : 68 - 71) ซึ่งพบว่า ระดับการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยรวม และรายด้านทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินอยู่ในระดับปานกลาง

2. ประชาชนที่เป็นเพศหญิงมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นมากกว่าเพศชาย โดยรวม และรายด้าน 2 ด้าน ประชาชนที่เป็นเพศหญิงมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมิน, มากกว่าเพศชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < .05$) แต่ประชาชนที่มีเพศต่างกันเห็นว่ามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นรายด้าน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม และด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ไม่แตกต่างกัน การที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าการปกครองที่รัฐบาลกลางให้อำนาจหรือกระจายอำนาจไปให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีอำนาจในการปกครองท้องถิ่นร่วมกันทั้งหมด หรือบางส่วนในการบริหารท้องถิ่น ตามหลักการที่ว่าถ้าอำนาจการปกครองมาจากประชาชนในท้องถิ่นแล้วรัฐบาลของท้องถิ่นก็ย่อมเป็นรัฐบาลของประชาชน โดยประชาชนและเพื่อประชาชน (Daniel Wit. 1967 : 101 - 103 ; อ้างถึงใน โกวิทย์ พวงงาม.

2552 : 28) ดังนั้นความเท่าเทียมกันทางเพศ ทำให้เพศหญิง มีสิทธิและหน้าที่มีโอกาสในสังคม แบ่งปันความรับผิดชอบทั้งในครอบครัวและสังคมเท่าเทียมกับเพศชาย จึงทำให้เพศหญิงมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นมากกว่า เพศชาย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสมศักดิ์ พรหมเดื่อ (2551 : บทคัดย่อ) ; วัชรพงษ์ ศรีสว่างวงศ์ (2551 : 62) ; ชัยรัต แสงเพชร (2557 : 112-115) จำแนกตามเพศ พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ประชาชนที่มีช่วงอายุ มากกว่า 60 ปีขึ้นไป มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยรวม และรายด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มากกว่า กลุ่มอายุอื่นๆ ส่วนประชาชนที่มีช่วงอายุ 31 – 45 ปี มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นด้านการมีส่วนร่วมด้านการดำเนินกิจกรรม ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ มากกว่า กลุ่มอายุอื่นๆ และประชาชนที่มีช่วงอายุ 46-60 ปี มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นด้านการติดตามและประเมินผล มากกว่า กลุ่มอายุอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < .05$) การที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าประชาชนที่มีช่วงอายุมากกว่า 60 ปี เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ที่ผ่านมามาก และมีความอาวุโสจะเป็นผู้ที่ได้รับความน่าเชื่อถือและศรัทธาในสายตาของคนในชุมชนในการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ส่วนประชาชนที่มีช่วงอายุระหว่าง 31-45 ปี เป็นวัยที่กำลังมีความรับผิดชอบ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม และด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ซึ่งแตกต่างจากวัยรุ่นที่ไม่ค่อยให้ความสนใจกับการพัฒนาท้องถิ่น และประชาชนที่มีช่วงอายุ 46 – 60 ปีเป็นผู้ที่มีความพร้อมในด้านฐานะทางเศรษฐกิจ และสังคม ภาระส่วนตัวต่างๆ ทั้งการดูแลบุตรหลานน้อยลง จึงส่งผลให้มีความสามารถในการเสียสละเวลาเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นด้านการติดตามและประเมินผลมากกว่าประชาชนในกลุ่มอายุอื่นๆ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วัชรพงษ์ ศรีสว่างวงศ์ (2551 : 62) ; ชัยรัต แสงเพชร (2557 : 112-115) ผลการศึกษาการเปรียบเทียบ พบว่าประชาชนที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือน มีความแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Davis Kara N., N.S. (2010 : Abstract) พบว่า มีความแตกต่างในวิธีการคิดในเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยพลเมืองที่อยู่ในพื้นที่ที่แตกต่างกันการร่วมในการรักษาสภาพแวดล้อมต่างกัน และมีระดับการมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินงานที่แตกต่างกันด้วย ทั้งนี้โอกาสในการมีส่วนร่วมก็จะเป็นปัจจัยในกระบวนการมีส่วนร่วมด้วย

4. ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยรวม และรายด้าน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ไม่แตกต่างกัน แต่ประชาชนที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมการติดตามและประเมินผล มากกว่า ประชาชนที่จบการศึกษาระดับอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < .05$) การที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าประชาชนที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี มีวุฒิภาวะและความรู้มากจึงทำให้มีส่วนร่วมในการประเมินผลมากกว่าประชาชนที่จบการศึกษาระดับน้อยในการพัฒนาชุมชนก็เพื่อให้ประชาชนกินอยู่ดีมีรายได้สูงขึ้น มีมาตรฐานการครองชีพสูงขึ้น รวมตลอดถึงต้องการให้มีการเปลี่ยนแปลงในด้านอื่นๆ เป็นไปในทางที่ดีขึ้นกว่าเดิม ดังนั้นหากประชาชนในชุมชนมีความรู้ หรือระดับการศึกษาที่ดีในการกำหนดเป้าหมายของโครงการพัฒนาชุมชน ได้ยอมรับและสนับสนุนต่อการพัฒนาชุมชน โครงการเหล่านั้นย่อมมีโอกาสที่จะบรรลุสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ง่าย เพราะประชาชนในชุมชนเป็นผู้รู้ถึงสภาพปัญหาและความต้องการต่างๆ ของชุมชนตนเองเป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของวราวุธ อาจเอี่ยม (2556 : 68-71) ผลการเปรียบเทียบพบว่า ประชาชนที่มี อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือน แตกต่างกัน มีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น โดยรวมไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของสมศักดิ์ พรหมเตือ (2551 : บทคัดย่อ) ; วัชรพงษ์ ศรีสว่างวงศ์ (2551 : 62) พบว่า ผลการเปรียบเทียบจำแนกตาม เพศ ระดับการศึกษา พบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในระดับ .05

5. ประชาชนที่ประกอบอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยรวม และรายด้าน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล มากกว่า ประชาชนที่ประกอบอื่นๆ แต่ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นรายด้าน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม และด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ไม่แตกต่างกัน การที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าทั้งนี้อาจเป็นเพราะกลุ่มอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว มีความเข้าใจและคุ้นเคยกับระเบียบและวิธีปฏิบัติ อีกทั้งยังมีเวลาไม่จำกัด จึงส่งผลให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นมากกว่ากลุ่มอาชีพอื่น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กิจจา โปแดน (2557 : 114 – 116) พบว่า ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว

จังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้ อาชีพ และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล พบว่า ผู้นำชุมชนที่มี เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้ และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล ต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ 0.05

6. ประชาชนที่อาศัยอยู่หมู่ที่ 11 มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นโดยรวม และรายด้าน 4 ด้านมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นด้านการมีส่วนร่วมในการ ตัดสินใจ และด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล มากกว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ หมู่อื่นๆ และประชาชนที่อาศัยอยู่หมู่ที่ 9 มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมี ส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม และด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ แตกต่างกัน อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < .05$) การที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าประชาชนใน หมู่ที่ 11 และ 9 ให้ความสำคัญและเล็งเห็นความสำคัญของการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นเป็น อย่างมากเพราะคิดว่าเป็นเรื่องของประชาชน และส่วนราชการที่ต้องมีส่วนร่วมในการจัดทำ แผนพัฒนาท้องถิ่นเพื่อพัฒนาชุมชนให้มีคุณภาพ ประสิทธิภาพ และเป็นชุมชนเข้มแข็ง ซึ่ง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชัยรติ แสงเพชร (2557 : 112-115) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วม ของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล โนนนาจาน อำเภอนาคู จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่าระดับ ผลการเปรียบเทียบ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำ แผนพัฒนาตำบล จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และหมู่บ้าน แตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของ องค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยขอ เสนอแนะเกี่ยวกับผลการวิจัยครั้งนี้ 2 ประเด็น ได้แก่ ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยและ ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ทำให้ผู้วิจัย ได้เสนอแนะบางประการอันอาจจะเป็นประโยชน์สำหรับนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้

1.1 จากผลการศึกษาพบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม อยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง ควรตระหนัก และให้ความสำคัญกับประชาชนให้มากในการเข้าไปมีส่วนร่วมการดำเนินกิจกรรม ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น

1.2 จากผลการศึกษาพบว่า ด้านการติดตามประเมินผล อยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ องค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่นมากกว่านี้ และควรรีให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีการติดตามประเมินผลตามแผนพัฒนาท้องถิ่นทุก 3 เดือน เพื่อเป็นการทบทวนการจัดทำพัฒนาท้องถิ่น และประเมินความคุ้มค่าของโครงการ

ดังนั้น ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ควรตระหนัก และให้ความสำคัญกับประชาชนให้มากในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นในทุกๆ ด้าน ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

2.2 ควรศึกษาบทบาทของประชาคมหมู่บ้านในการสนับสนุนส่งเสริมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น



บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บรรณานุกรม

- กรมการปกครอง. (2542). กฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับองค์การบริหารส่วนตำบล (รวมฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2542). กรุงเทพฯ : อาสาศึกษาคินแดน.
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2546). คู่มือการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : สำนักพัฒนาและส่งเสริมการบริหารงานท้องถิ่น.
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2548). คู่มือการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2555). การจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.
- กองราชการส่วนตำบล กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย. (2540). การจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล. กรุงเทพฯ : อาสาศึกษาคินแดน.
- กิจจา โพนแดน. (2557). การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์. มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.
- โกวิทย์ พวงงาม. (2553). แนวคิดเกี่ยวกับธรรมาภิบาลท้องถิ่นว่าด้วยการมีส่วนร่วมและความโปร่งใส. กรุงเทพฯ : มูลนิธิส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.
- โกวิทย์ พวงงาม. (2550). แนวทางการพัฒนาและเสริมสร้างกลไกการป้องกันการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : วิญญูชน.
- โกวิทย์ พวงงาม. (2552). การปกครองท้องถิ่นไทย : หลักการและมิติใหม่ในอนาคต. กรุงเทพฯ : วิญญูชน.
- คำธณ ภูหอมหวาน. (2555). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเขื่อน อำเภอกอสุ่มพิสัย จังหวัดมหาสารคาม. การค้นคว้าอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- จินตวีร์ เกษมสุข. (2554). การสื่อสารกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชนิการ พันธุ์ล้อม. (2550). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลแม่แจ่มอำเภอมแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- ชวลิต สละ. (2556). **ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการบริหารงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น**.
กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชัยรัตน์ แสงเพชร. (2557). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลโนนนาจาน อำเภอนาคู จังหวัดกาฬสินธุ์**. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ถวิลวดี บุรีกุล. (2550). **ทศวรรษ : ตัวชี้วัดการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี**. กรุงเทพฯ : สถาบันพระปกเกล้า.
- ถวิลวดี บุรีกุล. (2552). **พลวัตการมีส่วนร่วมของประชาชน**. กรุงเทพฯ : สถาบันพระปกเกล้า.
- บุญอวี ยีหิมะ. (2555). **การปกครองท้องถิ่นไทย**. สงขลา : มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.
- ปธาน สุวรรณมงคล. (2554). **การกระจายอำนาจแนวคิดและประสบการณ์จากเอเชีย**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปราณี ตรุษสารท. (2557). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์**. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- พยนต์ เอี่ยมสำอางค์. (2542). **การปกครองท้องถิ่นไทย**. กรุงเทพฯ : โปรแกรมวิชารัฐศาสตร์และนิติศาสตร์คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- “พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542” **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่ม 116 ตอนที่ 114 ก. หน้า 5-8. 17 พฤศจิกายน.
- พงศ์สันต์ ศรีสมทรัพย์. (2540). **การจัดการปกครองท้องถิ่นเขตเมืองที่ต่อเนื่องกับกรุงเทพ : ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดนนทบุรี**. รายงานการวิจัย คณะรัฐศาสตร์ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วรารุช อาจเอี่ยม. (2556). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ในเขตพื้นที่ตำบลยางฮู้ อำเภอนาคู จังหวัดกาฬสินธุ์**. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

- วัชรพงษ์ ศรีสว่างวงศ์. (2551). การมีส่วนร่วมของประชาคมในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล :ศึกษาเฉพาะกรณี องค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง อำเภอคอนจาฉะ จังหวัดกาฬสินธุ์. สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย.
- วันชัย วัฒนศัพท์ ถวิลวดี บุรีกุล และเมธิศา พงษ์ศักดิ์ศรี. (2551). **คู่มือการมีส่วนร่วมของประชาชน การตัดสินใจที่ดีกว่าโดยให้ชุมชนมีส่วนร่วม.**ขอนแก่น : ศิริภักดิ์ ออฟเซ็ท. สมิต สัจฉกร. (2553). การวางแผนปฏิบัติงาน. กรุงเทพฯ : สาธาร.
- สมคิด เตชะไพฑูริย์. (2550). **กฎหมายการปกครองท้องถิ่น.** กรุงเทพฯ : เอ็กซ์เปอร์เน็ท.
- สมศักดิ์ พรหมเดื่อ. (2551). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลในเขตอำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- สุรยัน ปั้นชัย. (ม.ป.ท.). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ชะนิง อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน. ภาคนิพนธ์ ปริญญา รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารและพัฒนาประชาคมเมืองและชนบท มหาวิทยาลัยอุตรดิตถ์.
- สุรัสวดี ราชกุลชัย. (2541). การวางแผนและการควบคุม. กรุงเทพฯ : จามจุรี.
- สุภาพร พิศาลบุตร. (2543). หลักการวางแผน. กรุงเทพฯ : ศูนย์เอกสารและตำรา สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.
- สำนักประชาสัมพันธ์สำนักงาน เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2555). **การปกครองส่วนท้องถิ่นและอำนาจหน้าที่ ของกำนันและผู้ใหญ่บ้าน.** กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- อนันต์ เกตุวงศ์. (2543). **หลักและเทคนิคการวางแผน.** กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อรทัย ก๊กพล. (2552). **คู่มือการมีส่วนร่วมของประชาชนสำหรับนักบริหารท้องถิ่น.** กรุงเทพฯ : สถาบันพระปกเกล้า.
- อรทัย ก๊กพล. (2552). **คู่มือการปฏิบัติงานตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ. 2548 ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ.** กรุงเทพฯ : ศูนย์บริการประชาชนสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี.
- Borja, I.M. (2009). **Promoting rural Development from a Territorial Perspective : The Case of the Yeguaré Region, Honduras.** Doctor's Thesis. USA : Texas A and MUniversity.

Brody, S. D., Godschalk, D. R., and Burby, R. J. (2003). **Mandating citizen participation in planmaking: Six strategic planning choices.** American Planning Association.

Journal of the American Planning Association.

Davis Kara N., N.S. (2010). **Exploring the level of public participation in planning : A case study approach.** The university of Alabama.

Gasto Frumence. (2014). **Participation in health planning in a decentralized health system.** Kongwa district Tanzania.

Xabier Bruna-Garcia Corresponding author, Manuel Francisco Marey-Perez. (2014). **Participation : a need of forest planning.**



มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY



ภาคผนวก ก
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แบบสอบถามการวิจัย
เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น
ขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง
อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ของนักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

2. ข้อมูลที่ได้จะนำไปใช้ในการศึกษาครั้งนี้เท่านั้น คำตอบของท่านจะไม่มีผลกระทบต่อการทำงาน หรือหน่วยงานของท่านแต่ประการใด ผู้ศึกษาจะรักษาไว้เป็นความลับ กรุณาตอบแบบสอบถามนี้ให้ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

3. แบบสอบถามชุดนี้แยกเป็นสามตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และหมู่บ้านที่อยู่อาศัย

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 4 ด้าน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่ให้ความกรุณาตอบแบบสอบถามชุดนี้

นางสาววิไลจิตร์ เสนาราช

นักศึกษา หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ตรงกับสภาพที่เป็นจริงของท่านมากที่สุด

1. เพศ

ชาย หญิง

2. อายุ

18 – 30 ปี 31 – 45 ปี
 46 – 60 ปี มากกว่า 60 ปี

3. การศึกษา

ประถมศึกษา
 มัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า(ม.3)
 มัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6) หรือ ปวช. หรือเทียบเท่า
 อนุปริญญา หรือประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)
 ปริญญาตรีขึ้นไป

4. อาชีพ

เกษตรกร รับจ้างทั่วไป
 ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว ข้าราชการ/ลูกจ้างส่วนราชการ

5. หมู่บ้านที่อาศัยอยู่

หมู่ที่ 1 หมู่ที่ 7
 หมู่ที่ 2 หมู่ที่ 8
 หมู่ที่ 3 หมู่ที่ 9
 หมู่ที่ 4 หมู่ที่ 10
 หมู่ที่ 5 หมู่ที่ 11
 หมู่ที่ 6

ตอนที่ 2 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การ

บริหาร ส่วนตำบลตอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการมีส่วนร่วม เพียงช่องเดียวเท่านั้น

ข้อ	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลตอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม	ระดับการมีส่วนร่วม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ						
1.	ท่านได้ร่วมเสนอปัญหา/ความต้องการของหมู่บ้าน เพื่อบรรจุเข้าแผนพัฒนาท้องถิ่น					
2.	ท่านได้ร่วมให้ข้อมูล กับองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น					
3.	ท่านได้ร่วมเสนอโครงการ/กิจกรรมของหมู่บ้านเพื่อนำไปประกอบการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น					
4.	ท่านได้เข้าร่วมจัดลำดับความสำคัญของโครงการ/กิจกรรม ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น					
5.	ท่านได้เข้าร่วมเสนอแผนงาน/โครงการของหมู่บ้านต่อที่ประชุมประชาคมตำบล ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น					
6.	ท่านได้เข้าร่วมตัดสินใจในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เกิดประสิทธิภาพต่อส่วนรวมในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล					
7.	ท่านได้เข้าร่วมประชุมเพื่อเห็นชอบแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล					
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม						
8.	ท่านได้เข้าร่วมคัดเลือกตัวแทนคณะกรรมการในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น					
9.	ท่านได้ร่วมปฏิบัติ ตามโครงการหรือกิจกรรมที่องค์การบริหารส่วนตำบล เข้าไปดำเนินงานในหมู่บ้านของท่าน					
10.	ท่านได้ร่วมสนับสนุนแรงงานของท่านในการดำเนินงานโครงการ หรือกิจกรรมที่เป็นสาธารณประโยชน์ตามโครงการต่างๆขององค์การบริหารส่วนตำบล					
11.	ท่านได้ร่วมปรึกษาหารือของท่านในวันสำคัญต่างๆตามโครงการที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดขึ้น					
12.	ท่านได้ร่วมในการรวมกลุ่มทำกิจกรรมต่างๆร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบล					

ข้อ	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา ท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนกลาง อำเภอ โกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม	ระดับการมีส่วนร่วม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
13.	ท่านได้ร่วมสนับสนุนทรัพยากรส่วนตัว ให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบลนำไปพัฒนาในพื้นที่					
14.	ท่านได้ร่วมประสานงาน ดำเนินการขอความช่วยเหลือจากชุมชน เพื่อช่วยแก้ไขปัญหาร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบล					
3. ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์						
15.	ท่านได้รับความสะดวกในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน ไฟฟ้า ประปา แหล่งน้ำ อุปโภค - บริโภค					
16.	ท่านได้รับความช่วยเหลือจาก อบต. ในโครงการที่เกี่ยวข้องกับงานด้าน การศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม ภูมิปัญญา ท้องถิ่น และ การกีฬา					
17.	ท่านได้รับความช่วยเหลือจาก อบต. ในโครงการด้าน สาธารณสุข					
18.	ท่านได้รับความช่วยเหลือจาก อบต. เกี่ยวกับงานด้านจัดสวัสดิการให้กับผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ยากไร้ผู้ด้อยโอกาส					
19.	ท่านได้รับความสะดวกในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับงานด้าน การจัดการสิ่งแวดล้อม เช่น อนุรักษ์ป่าไม้ การจัดการขยะมูลฝอยในหมู่บ้าน					
20.	ท่านได้รับความสะดวกในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับงานป้องกันบรรเทาสาธารณภัย					
21.	หมู่บ้านของท่านได้รับการพัฒนาตามแผนงานที่เสนอเอาไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบล					
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล						
22.	ท่านได้เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น					
23.	ท่านได้ร่วมประเมินผลปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล					
24.	ท่านได้เข้าร่วมติดตามประเมินผล การใช้จ่ายงบประมาณในการดำเนินงานโครงการ ขององค์การบริหารส่วนตำบล					

ข้อ	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา ท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง อำเภอ โกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม	ระดับการมีส่วนร่วม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
25.	ท่านได้เข้าร่วมตรวจสอบและประเมินผล การดำเนิน โครงการ/กิจกรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล					
26.	ท่านได้ร่วมหาแนวทางแก้ไขปัญหาจากการติดตามและ ประเมินผล					
27.	ท่านได้เข้าร่วมติดตามประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบล					
28.	เมื่อสิ้นปีงบประมาณ ท่านได้รับทราบหรือรับฟังผลการ ดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล					
29.	ท่านได้เข้าส่วนร่วมในการตรวจสอบความโปร่งใสของ การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา
ท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัด
มหาสารคาม

คำชี้แจง ให้ท่านบอกถึงข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา
ท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัด
มหาสารคาม จำนวน 4 ด้าน

1. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

.....
.....
.....

2. ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม

.....
.....
.....

3. ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์

.....
.....
.....

4. ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล

.....
.....
.....



มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แบบสัมภาษณ์

คำถาม การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหาร
ส่วน ตำบลคอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

ข้อมูลผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อ.....นามสกุล

แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของ
องค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

1. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล
คอนกลาง อำเภอ โกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ในด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
อย่างไร

.....
.....

2. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล
คอนกลาง อำเภอ โกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม
อย่างไร

.....
.....

3. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล
คอนกลาง อำเภอ โกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ อย่างไร

.....
.....

4. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วน
ตำบลคอนกลาง อำเภอ โกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและ
ประเมินผล อย่างไร

.....
.....



ภาคผนวก ข

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางภาคผนวกที่ 1 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ข้อ	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlatio n	Cronbach's Alpha if Item Deleted
1.การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ				
ข้อ 1	95.58	218.022	.207	.948
ข้อ 2	97.36	234.507	.507	.914
ข้อ 3	97.38	232.740	.560	.913
ข้อ 4	97.44	229.843	.633	.912
ข้อ 5	97.56	233.253	.483	.914
ข้อ 6	97.47	233.164	.539	.914
ข้อ 7	97.62	223.786	.794	.910
2.การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม				
ข้อ 1	97.64	223.416	.750	.910
ข้อ 2	97.78	228.540	.671	.912
ข้อ 3	97.40	231.291	.597	.913
ข้อ 4	97.58	236.431	.467	.915
ข้อ 5	97.62	233.922	.569	.914
ข้อ 6	97.47	232.709	.582	.913
ข้อ 7	97.62	232.559	.535	.914
3.การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์				
ข้อ 1	97.36	230.280	.669	.912
ข้อ 2	97.18	235.149	.489	.914
ข้อ 3	97.38	232.513	.688	.913
ข้อ 4	97.56	237.707	.426	.915
ข้อ 5	97.22	232.313	.538	.914
ข้อ 6	97.67	230.682	.645	.912
ข้อ 7	97.51	232.892	.666	.913
4.การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล				
ข้อ 1	97.60	232.882	.645	.913

ข้อ	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlatio n	Cronbach's Alpha if Item Deleted
ข้อ 2	97.84	224.634	.700	.911
ข้อ 3	97.67	227.955	.645	.912
ข้อ 4	97.67	230.864	.592	.913
ข้อ 5	97.73	230.473	.624	.913
ข้อ 6	97.82	223.286	.799	.910
ข้อ 7	97.64	229.689	.577	.913
ข้อ 8	97.40	234.427	.450	.915



มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY



ภาคผนวก ค

ค่าความสอดคล้อง IOC ของแบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางภาคผนวกที่ 2 ค่าความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม

แบบสอบถาม	ผลการประเมินของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม ค่า IOC	ค่า IOC เฉลี่ย	แปรผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
ข้อ 1	1	1	1	3	1	ใช้ได้
ข้อ 2	1	1	1	3	1	ใช้ได้
ข้อ 3	1	1	1	3	1	ใช้ได้
ข้อ 4	1	1	1	3	1	ใช้ได้
ข้อ 5	1	1	1	3	1	ใช้ได้
ข้อ 6	1	1	1	3	1	ใช้ได้
ข้อ 7	1	1	1	3	1	ใช้ได้
ข้อ 8	1	1	1	3	1	ใช้ได้
ข้อ 9	1	1	1	3	1	ใช้ได้
ข้อ 10	1	1	1	3	1	ใช้ได้
ข้อ 11	1	1	1	3	1	ใช้ได้
ข้อ 12	1	1	1	3	1	ใช้ได้
ข้อ 13	1	1	1	3	1	ใช้ได้
ข้อ 14	1	1	1	3	1	ใช้ได้
ข้อ 15	1	1	1	3	1	ใช้ได้
ข้อ 16	1	1	1	3	1	ใช้ได้
ข้อ 17	1	1	1	3	1	ใช้ได้
ข้อ 18	1	1	1	3	1	ใช้ได้
ข้อ 19	1	1	1	3	1	ใช้ได้
ข้อ 20	1	1	1	3	1	ใช้ได้
ข้อ 21	1	1	1	3	1	ใช้ได้
ข้อ 22	1	1	1	3	1	ใช้ได้
ข้อ 23	1	1	1	3	1	ใช้ได้
ข้อ 24	1	1	1	3	1	ใช้ได้

แบบสอบถาม	ผลการประเมินของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม ค่า IOC	ค่า IOC เฉลี่ย	แปรผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
ข้อ 25	1	1	1	3	1	ใช้ได้
ข้อ 26	1	1	1	3	1	ใช้ได้
ข้อ 27	1	1	1	3	1	ใช้ได้
ข้อ 28	1	1	1	3	1	ใช้ได้
ข้อ 29	1	1	1	3	1	ใช้ได้



มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY



ภาคผนวก ง

หนังสือขอความอนุเคราะห์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY



ที่ ร.ท.ปค ๖ ๐๑๓๘/๒๕๕๙

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๕๔๐๐๐

๒๓ มกราคม ๒๕๕๙

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน นางสาวลัดดาภา รัตประจักษ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามการวิจัย จำนวน ๓ ชุด

ด้วย นางสาววิไลจิตร์ เสนาราช รหัสประจำตัว ๕๗๘๒๒๒๐๙๐๑๑๔ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม" เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

เพื่อ



ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา



ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล



ตรวจสอบด้านภาษา



อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณ
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ยุภาพร ยุภาศ)

คณบดีคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

โทร. ๐๕๓-๕๐๓๓๕๕๕

โทรสาร ๐๕๓-๕๐๓๓๕๕๕

ที่ รศ.ร.ปศ.ว. ๐๐๓๐๖/๒๕๕๙



คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๙๙๐๐๐

๒๑ มกราคม ๒๕๕๙

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย
เรียน ดร.ทงษ์ธา ดวงจันทร์โชติ
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาววิไลจิตร์ เสนาราช รหัสประจำตัว ๕๗๘๒๖๒๐๕๐๑๑๕ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลตอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา
 ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล
 ตรวจสอบด้านภาษา
 อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ยุภาพร ยุภาค)
คณบดีคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์
โทร. ๐๔๓-๗๒๐๖๕๕๕
โทรสาร ๐๔๓-๗๒๐๖๕๕๕



มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY



บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ที่ ร.ร.บค. ว ๐๐๓๐/๒๕๕๙

วันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๕๙

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพศาล วรรณคำ

ด้วย นางสาววิไลจิตร์ เสนาราช รหัสประจำตัว ๕๗๘๒๖๒๐๙๐๑๑๕ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังไปวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม" เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

- เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา
 ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล
 ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย
 อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณ
 มา ณ โอกาสนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
 RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ภูภาพร ภูภาพ)
 คณบดีคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์



ที่ ศ.ร.บศ. ๐๐๑๕/๒๕๕๙

คณะรัฐมนตรีและรัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
ณเมือง มหาสารคาม ๒๕๕๙

๒๑ มกราคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย
เรียน ผู้อำนวยการบริหาร มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ด้วย นางสาววิไลจิตร์ เสนาราช รหัสประจำตัว ๕๙๙๖๒๒๒๐๙๐๓๓๙ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ รูปแบบการศึกษานอกเวลา ชั้นโท ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กิ่งมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เรื่อง "การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม" เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะรัฐมนตรีและรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าทดลองใช้เครื่องมือและเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยกับประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลวังยาว อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม จำนวน ๑๕ คน เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASAKHAM UNIVERSITY

ขอแสดงความนับถือ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ยุภาพร ภูพาน)
คณบดีคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

คณะรัฐมนตรีและรัฐประศาสนศาสตร์
โทร. ๐๔๓-๗๐๓๕๕๕
โทรสาร ๐๔๓-๗๐๓๕๕๕

ที่ ร.ร.บศ ๐๐๓๖/๒๕๕๙



รัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๕๔๐๐๐

๒๑ มกราคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการบริหาร ส่วนค้ำบคณม.แกง

ด้วย นางสาววิไลจิตร เสนาราช รหัสประจำตัว ๕๗๘๒๖๒๐๕๐๑๑๕ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ รูปแบบการศึกษานอกระบบราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดมหาสารคาม" เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าทดลองใช้เครื่องมือและเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยกับประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดมหาสารคาม เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

— จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณ
มา ณ โอกาสนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ยุภาพร ยุภาค)

คณบดีคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

โทร. ๐๔๓-๗๒๐๕๕๕๕

โทรสาร ๐๔๓-๗๒๐๕๕๕๕



แบบประเมินผลการสอบวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม



บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำหนดให้ดำเนินการสอบวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา

ชื่อ-สกุล นางสาววิไลจิตร เสนาราช รหัสประจำตัว ๕๗๕๒๖๒๐๙๐๓๕๔

หลักสูตร รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์

รูปแบบ ภาคสมทบ ศูนย์การศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

หัวข้อเรื่อง : การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

สอบวันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๕๙ เวลา ๑๐.๓๐ น. ห้องสอบ ๑๕๐๕๐๕ อาคาร ๑๕ อาคารเฉลิมพระเกียรติ ๗๒ พรรษา

๑. คณะกรรมการได้ให้ข้อเสนอแนะ ดังนี้

- ๑. ปรับลดข้อดีใน หมวดข้อ ๖ ที่ ข้อ ๕
- ๒. ตรวจสอบ มทสจ. ไปดูเกณฑ์ ในบทที่ ๔.
- ๓. ปรับ เอกสารแนบ ๖ ให้เป็น ๗.
- ๔. เพิ่มบทอธิบายความ มาตรา ๖๗ มาตรา ๖๘ และ ๖๙.

๒. การประเมินผลการสอบวิทยานิพนธ์คณะกรรมการสอบมีมติให้

- ดีเยี่ยม (Excellent) หมายถึง การที่นักศึกษาแสดงผลงานวิทยานิพนธ์และตอบข้อซักถามได้เป็นที่พอใจของคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ไม่ต้องแก้ไขหรือเพิ่มเติมสาระสำคัญ
- ดี (Good) หมายถึง การที่นักศึกษาแสดงผลงานวิทยานิพนธ์และตอบข้อซักถามได้เป็นที่พอใจของคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ มีการแก้ไขปรับปรุงเล็กน้อยที่ไม่ใช่ส่วนที่เป็นสาระสำคัญ
- ผ่าน (Pass) หมายถึง การที่นักศึกษาแสดงผลงานวิทยานิพนธ์และตอบข้อซักถามได้เป็นที่พอใจของคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ มีการเสนอแนะให้แก้ไขเนื้อหาสาระวิทยานิพนธ์เพื่อปรับปรุงให้อยู่ในระดับที่คณะกรรมการสอบยอมรับได้
- ไม่ผ่าน (Fail) หมายถึง การที่นักศึกษาแสดงผลงานวิทยานิพนธ์และตอบข้อซักถามไม่เป็นที่พอใจของคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ หรือไม่สามรถตอบข้อซักถามของคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้

๓. คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

- ๓.๑ รศ.ดร.บุภาพร บุญาค ประธานกรรมการ
- ๓.๒ รศ.ดร.สุเทพ เมฆโอสถ กรรมการ
- ๓.๓ รศ.ดร.สิริญา เศวตวสุณี กรรมการ
- ๓.๔ รศ.ดร.พรปวีณ์ ศรีประเสริฐ กรรมการและเลขานุการ

ลายมือชื่อ
Name
วันที่ ๒๗/๖/๕๙

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สนิท ติเมือะชัย)

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาววิไลจิตร์ เสนาราช
วันเกิด	10 มีนาคม พ.ศ. 2519
ที่อยู่ปัจจุบัน	10 หมู่ที่ 3 ตำบลเหล่า อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม
สถานที่ทำงาน	องค์การบริหารส่วนตำบลดอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม
ตำแหน่ง	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2546	ครุศาสตรบัณฑิต (คบ.) ประถมศึกษา สถาบันราชภัฏมหาสารคาม
พ.ศ. 2555	รัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต (รป.บ.) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
พ.ศ. 2559	รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (รป.ม.) มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY